

సామాన్యుని దృష్టికోణంలో

దాసగణా కృత

శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీ

(భావార్థమూ, వ్యాఖ్యానము)

సమర్పణ

సాయిబాబా చాగంటి

SAIBABA CHAGANTY

LOVE SAI; LIVE IN SAI

SAI DAYAL VIHAR, 6-3-72, BALICHAK SAHI

NEAR BATA HANUMAN TEMPLE, KHURDA ROAD

P.O: JATNI - 752050, DIST: KHURDA, ODISHA

సామాన్యుని ధృష్టికోణంలో
దాసగణా కృత శ్రీ సాయినాథ స్తవస మంజరి

ప్రథమ ముద్రణ :

సెప్టెంబర్ 2017

కాపీరైట్స్ :

సాయిబాబా చాగంటి

ప్రచురణ :

సాయి భక్తుల సాజన్యంతో

డిజైనింగ్ :

ప్రింట్‌వెల్

ప్రింటింగ్ :

మోడ్రన్ పవర్ ప్రిస్, విశాఖపట్నం

మూల్యం : రూ. 100/-

అభినందన

‘సామాన్యుని దృష్టికోణం లో దాసగణు కృత శ్రీ సాయి నాధస్థవన మంజరీ’ అనే మకుటం తో ముఖ పుస్తకం ద్వారా సాయి భక్తులను అలరించిన వ్యాస పరంపరను శ్రీ చాగంటి సాయిబాబా ఒక పుస్తక రూపం ఇచ్చేసరికి ఇది ‘అసామాన్య స్థవన మంజరీ’ అని నాకు అర్థమయింది.

శ్రీ సాయినాధుని అసామాన్య లీలల్ని మహారాష్ట్రమంతటా తన కీర్తనల ద్వారా ప్రాచుర్యం కల్పించిన శ్రీ దాసగణు మహారాజ్ చరిత్రను కూడా వారి మాటలలోనే మనకి అందించడం చాలా ఆనందదాయకం. స్థవన మంజరీ దాసగణు నుండి విడదీయలేని అంతరాగేం, సాయి భక్తీ మధుపాలకి చక్కటి మకరందం.

రోజూవారీ వ్యాసాలని యధాతథంగా పుస్తక రూపం లోనికి తెచ్చే ప్రక్రియలో కొంత పునఃపరిశీలన అవుసరమవుతుంది. అలాంటి ప్రక్రియలో చక్కటి మెరుగుతో సాయి భక్తులకు అందినదే ఈ సువర?మణిహారం.

శ్రీ చాగంటి సాయిబాబాకి సాయినాథుల వారు మరొక వరం ఇచ్చారని నా నమ్మకం. అది ఏమిటంటే శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లో ఎవరెవరు ఏమని వ్రాసారో చదివిన విషయాన్ని కీ బోర్డ్ మీద వేలు పెట్టేసరికి ఆ విషయం చక్కగా సూరేణకు రావడం అనే వరం. స్థవన మంజరీ మరారీ భాషలో వుంది. అందరికీ తెలియడం కోసం నేను ముఖ పుస్తకం లో కొన్ని ఓవీ లను మాత్రం ఎంచుకుని దాసగణు బాబా విషయంలో చేసిన విశ్లేషణలని సాయి జనులకి అందించే ప్రయత్నం చేసాను. తెలుగు వారందరికీ ఈ స్థవన మంజరీ విశేషాలని అందజేసే ఉద్దేశ్యంలో శ్రీ చాగంటి సాయిబాబా చేసిన ఒక ప్రయత్నం నుండి చక్కని సమగ్ర విశ్లేషణా గ్రంథం రూపుదాల్చడం ఆ సాయినాధుని లీలా విశేషం.

‘చెరుకు గడ’, ‘మధుర భండారం’ లాంటిది సాయి సాహిత్యం. పిండిన కొద్దీ మాధుర్యం రసానుభావం లోనికి వస్తూనే వుంటుంది.

ఈ కలియుగ ధర్మ సంస్థాపనకు భువి పై సాయి రూపంలో అవతరించిన ఆ పరంజ్యోతిని గుర్తించి, ఈ మానవాళి ప్రేమ, సామరస్యం, సహనం అలవరచుకుని హాయిగా ఈ లౌకిక ప్రపంచం నుండి అలౌకిక సుఖాన్ని పొంది కృతార్థులవడానికి ఈ స్థవన మంజరీ లో సూచించిన ఆరాధనా క్రమము భవసాగరాన్ని దరిజేర్చు నావ అనేది నిర్వివాదాంశము.

కర్తా షణి శంకర్

విశాఖపట్నం-1

మొబైల్ : 9959224090

కృతజ్ఞతలు

సాయి అంటే ఇష్టంతప్ప మరొక అర్హత లేని అనామకుడినైన నా చేయి పట్టుకుని కంప్యూటర్ కీబోర్డ్ ద్వారా సాయే వ్రాసికున్న భాష్యం ఈ 'సామాన్యుడి దృష్టి కోణంలో సాయినాథ స్థవన మంజరి'. ముందుగా సమర్థ సద్గురు సాయినాథ మహారాజు కి కోటి కోటి ప్రణామాలను అర్పించుకుంటున్నాను.

బెంగుళూరు కి చెందిన నా గురు దేవులు శ్రీ కృపానిధి యోగి కి నమస్సుమాంజలులు.

ఈ రచన ప్రారంభం నుండి అడుగడుగునా ప్రోత్సహిస్తూ, తగిన సలహాల నిస్తూ ఈ రచన ముద్రణ కి సంబంధించిన ఎడిటింగ్ కార్యాన్ని తన భుజాలపై వేసుకుని, ఒక విధంగా చెప్పాలంటే

3

ముద్రణా భాద్యతను తన పై వేసికున్న సాయి అందించిన మిత్రుడు, పూజ్యశ్రీ పేరూరి శర్మ గారి కుమారుడు, శ్రీ కర్రా ఫణి శంకర్ కి శిరసు వంచి నమస్కరిస్తున్నాను. ఎక్కడో ఓడిశాలో వుంటున్న నాకు నేను స్వయంగా ఎడిట్ చేసికోవడం అసంభవమే. అభినందన కూడా వ్రాసిన వారికి మనః పూర్వక ధన్యవాదాలు.

ఒక సామాన్యుడినైన నా బోటి వాడికి ముద్రణ పెను భారమే కదా. సాయే చూపిన మార్గం - అమెరికాలో కాలిఫోర్నియా లోని విశ్వ సాయి ద్వారకామాయి సంస్థ వ్యవస్థాపకుడు పూజ్యశ్రీ లక్ష్మీజీ పరిచయం. గత కొద్ది సంవత్సరాలుగా శ్రీ సాయి గాయిత్రి ని విశ్వ వ్యాప్తంగా సామూహిక పారాయణ ని విశ్వ శాంతి కై చేయిస్తున్న సంస్థ విశ్వ సాయి ద్వారకా మాయి సంస్థ. ఈ రచన ముద్రణ కై వారి ఆర్థిక సహకారం సాయి కృప కి నిలువెత్తు నిదర్శనం.

పూజ్యశ్రీ లక్ష్మీజీ పరిచయాన్నినాకు కలుగ చేసిన శ్రీమతి మాధవీ అధికారి మరియు శ్రీ గౌతమ్ అధికారి దంపతులకి సాయి కృపా కటాక్ష ప్రాప్తి రస్తు!

దాసగణు కృత శ్రీ సాయి నాథ స్థవన మంజరి అన్న మకుటంతో 'సాయి పరివార్' మాస పత్రికలో ఈ వ్యాస పరంపరని ప్రచురిస్తున్న సాయి పరివార్, గుంటూరు పత్రిక వ్యవస్థాపక సంపాదకులు శ్రీ నామేపల్లి శ్రీనివాస రావు (సాయి శ్రీనివాస్) కి సదా సాయి కృపా కటాక్ష ప్రాప్తి రస్తు!

అడిగినవెంటనే శ్రీ సాయి నాథ స్తవన మంజరీ తెలుగు అనువాద ప్రతులను కావాల్సినన్ని పంపిస్తున్న శ్రీ ఇమ్మిడిశెట్టి ప్రభాకర రావుకి, శ్రీ సాయి బాబా ధ్యాన మందిరం, కాశిబుగ్గ -పలాసా కార్యదర్శి శ్రీ జి.జే.ఎస్. రెడ్డికి, కొవ్వూడ సాయి మందిరం కార్యదర్శి శ్రీ కోలా లక్ష్మీ నరసింగ రావు కీ, స్వయంభు సాయి మందిరం, హైదరాబాదు కి చెందిన శ్రీమతి గంధం రేఖ మరియు శ్రీ గంధం మోహన్ దంపతులకి, హైదరాబాద్ లో నాకు ఆశ్రయమిస్తున్న శ్రీమతి శారద మరియు శ్రీ సన్యాసి రావు దంపతులకి, నా పిరిడి యాత్రకి ఎప్పటికప్పుడు సహకరిస్తున్న

4

బెంగుళూరు వాస్తవ్యులు శ్రీ రవి. ఎమ్. వర్మ దంపతులకి, శ్రీ దాట్ల హనుమంత రాజు దంపతులకీ ఇంకా ఎందరో మహానుభావులు అందరికీ సద్గురు సాయినాథుని కృపా కటాక్ష ప్రాప్తి రస్తు.

చివరిగా కుటుంబ భాద్యతలను సక్రమంగా నిర్వహించక పోయినా, నాకు అన్ని విధాలుగా సహకరిస్తున్న నా అర్ధాంగి శ్రీమతి మండపాక జయలక్ష్మి, నా పిల్లలు శ్రీమతి శోభా శర్మ మరియు శ్రీ వెంకట శర్మ మరియు శ్రీమతి సురత్ లహారి మరియు సుభ్రమణ్య శ్రీధర్ దంపతులూ మరియు నా మనుమలు చిరంజీవులు సాత్విక్ శర్మ (సోనూ) మరియు ఆర్యన్ కార్తికేయ (నాను), మరియు నా తమ్ముడు శ్రీ చాగంటి సాయి ప్రసాద్ రావు, చెల్లెళ్ళు శ్రీమతి లలితా మొహంతి మరియు శ్రీమతి లక్ష్మి సాయి లు అందరికీ సాయి కృపా కటాక్ష ప్రాప్తి రస్తు.

నాకు జన్మ నిచ్చిన అమ్మా నాన్న లు శ్రీమతి చాగంటి సత్యవతి మరియు స్వర్గీయ శ్రీ చాగంటి శ్రీ సుందర రామారావు లకి, నన్ను పెంచి పెద్ద చేసి సాయి మార్గాన్ని నేర్పిన మా అమ్మమ్మ స్వర్గీయ తురగా శ్రీ లక్ష్మీ దేవి కీ సాష్టాంగ దండ ప్రణామములు.

చాగంటి సాయి బాబా

SAIBABA CHAGANTY

LOVE SAI; LIVE IN SAI
SAI DAYAL VIHAR, 6-3-72, BALICHAK SAHI
NEAR BATA HANUMAN TEMPLE, KHURDA ROAD
P.O: JATNI - 752050, DIST: KHURDA, ODISHA

ఓం సాయి నాథాయ నమః:

**సామాన్యుని దృష్టికోణంలో
దాసగణా కృత శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీ**

భావార్థమూ, వ్యాఖ్యానము

పూర్వానుసంధానం

సాయి కృపతో సాయిబాబా చాగంటి గత గురువారం నుండి పూజ్యశ్రీ పేరూరు శర్మ గారి కుమారుడు శ్రీ కర్రా ఫణి శంకర్ శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీ లోని ఓవిలకు భావార్థ వ్యాఖ్యానం ఇంగ్లీషులో చేస్తున్నారు. ఆ వ్యాఖ్యానంలో నేను తెలుగు అనువాదమూ, నాకు సాయి ప్రేరేపించిన కొంత వ్యాఖ్యానమూ జతపరుస్తూ వస్తున్నాను. కుమారి సుకన్య గొట్టు మరియు మరికొందరు తొలి నుండి శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీ ని ముఖ పుస్తకమూ, వాట్సప్ లద్వారా అందీయమని కోరిన పిమ్మట సాయి కృపతో ఈ పరంపర ఈ రోజు నుండి ప్రారంభిస్తున్నాను. ప్రారంభం సాయిది, కొనసాగింపూ సాయిదే, లోపాలే నావి.

అంజలి

1. హే సర్వాధారా! మయూరేశ్వరా! సర్వసాక్షి గౌరీ కుమారా!
హే అచింత్యా లంబోదరా! పాహిమాం శ్రీ గణపతే!

సర్వానికి అధారభూతుడైన వాడా! అంతటికీ, అన్నిటికీ సాక్షి భూతుడా! మయూరేశ్వరా! లంబోదరుడా! ఊహాలకుఅందని వాడా ఓ గణపతీ పాహిమాం॥ మయూరేశ్వరా అనేది మహారాష్ట్రలో గణపతి కి సంబోధన పదంగా వినిపించే మోరేశ్వరునికి వికల్పపదం గా చెప్పుకోవచ్చు. అంతే కాదు శ్రీ గణేశ పురాణంలోని ఉత్తర ఖండపు బాల చరిత్రలో మయూరేశ్వర స్తోత్రం సకల విఘ్నాలను తొలగిస్తుందని వుంది. సాయిభక్తుల ఉపయోగార్థం మయూరేశ్వర స్తోత్రం ఈ దిగువ పొందుపరుస్తున్నాను.

మయూరేశ్వరస్తోత్రమ్

శ్రీ గణేశాయ నమః

సర్వే ఉచుః

పరబ్రహ్మరూపం చిదానందరూపం పరేశం సురేశం గుణాబ్ధిం గుణేశమ్ ।

గుణాతీతమీశం మయూరేశవన్ద్యం గణేశం నతాః స్మృ నతాః స్మృ నతాః స్యుః ॥1॥

జగద్వన్ద్యమేకం పరాకారమేకం గుణానాం పరం కారణం నిర్వికల్పమ్ ।

జగత్పాలకం హారకం తారకం తం మయూరేశవన్ద్యం నతాః స్మృ నతాః స్యుః ॥ 2॥

మహాదేవసూనుం మహాదైత్యనాశం మహాపూరుషం సర్వదా విప్పునాశమ్ ।
 సదా భక్తపోషం పరం జ్ఞానకోశం మయూరేశవన్ద్యం నతాః స్మృ నతాః స్యుః ॥ 3॥
 అనాదిం గుణాదిం సురాదిం శివాయా మహాతోషదం సర్వదా సర్వవన్ద్యమ్ ।
 సురార్యన్తకం భుక్తిముక్తిప్రదం తం మయూరేశవన్ద్యం నతాః స్మృ నతాః స్యుః ॥ 4॥
 పరం మాయినం మాయినామప్యగమ్యం మునిధ్యేయమాకాశకల్పం జనేశమ్ ।
 అస?్యవతారం నిజాజ్ఞాననాశం మయూరేశవన్ద్యం నతాః స్మృ నతాః స్యుః ॥5॥
 అనేకక్రియాకారకం శ్రుత్యగమ్యం త్రయీబోధితానేకకర్మాదిబీజమ్ ।
 క్రియాసిద్ధిహేతుం సురేన్ద్రాదిసేవ్యం మయూరేశవన్ద్యం నతాః స్మృ నతాః స్యుః ॥6॥
 మహాకాలరూపం నిమేషాదిరూపం కలాకల్పరూపం సదాగమ్యరూపమ్ ।
 జనజ్ఞానహేతుం నృణాం సిద్ధిదం తం మయూరేశవన్ద్యం నతాః స్మృ నతాః స్యుః ॥7॥
 మహేశాదిదేవైః సదా ధ్యేయపాదం సదా రక్షకం తత్పదానాం హతారిమ్ ।
 ముదా కామరూపం కృపావారిధిం తం మయూరేశవన్ద్యం నతాః స్మృ నతాః స్యుః ॥ 8॥
 సదా భక్తిం నాథే ప్రణయపరమానన్దసుఖదో
 యతస్త్వం లోకానాం పరమకరుణామాశు తనుషే ।
 షడూర్మీనాం వేగం సురవర వినాశం నయ విభో
 తతో భక్తిః శ్లాఘ్యా తవ భజనతోనన్యసుఖదాత్ ॥9॥
 కిమస్మాభిః స్తోత్రం సకలసురతాపాలక విభో
 విధేయం విశ్వాత్మన్నగణితగుణానామధిపతే ।
 న స?్యతా భూమిస్తవ గుణగణానాం త్రిభువనే
 న రూపాణాం దేవ ప్రకటయ కృపాం నోసురహతే ॥10॥
 మయూరేశం నమస్కృత్య తతో దేవో|బ్రవీచ్ఛ తాన్ ।
 య ఇదం పఠతే స్తోత్రం స కామాన్ లభతేఖిలాన్ ॥11॥
 సర్వత్ర జయమాప్నోతి మానమాయుః శ్రియం పరామ్ ।
 పుత్రవాన్ ధనసమృన్నో వశ్యతామఖిలం నయేత్ ॥12॥
 సహస్రావర్తనాత్కారాగృహస్థం మోచయేజ్జనమ్ ।
 నియుతావర్తనాన్యర్ద్యో సాధ్యం యత్సాధయేత్పూణాత్ ॥ 13॥
 ఇతి శ్రీగణేశపురాణే ఉత్తరఖణ్డే బాలచరిత్రే మయూరేశ్వరస్తోత్రంసమ్పూర్ణమ్ ।

గ్రంథకర్త విఘ్నేశ్వరుని 'మయూరేశ్వరా' అని సంబోధించాడనీ, మయూరేశ్వరా అనగా మయూర వాహనుడు అన్న అర్థం ఎంతమాత్రం సరికాదనీ, నెమలి విజ్ఞానానికి చిహ్నము కాబట్టి మయూరేశ్వరా అనగా విజ్ఞానమూర్తి అను అర్థమును స్వీకరించుట భావ్యమని పూజ్యశ్రీ పేరూరు శర్మ తమ అనువాదంలో ప్రస్తావించారు.

2. తూ సకల గణాంచా ఆది ఈశా మ్హణూని మ్హణతీ గణేశీ॥
తూ సంమత సర్వ శాస్త్రాంసా మంగళరూపా భాల చంద్రా॥

నీవు అన్ని గణాలకూ అధిపతివి, అందుకే నీవు గణేశుడిగా ప్రసిద్ధి చెందావు, సకల శాస్త్రాలూ నిన్ను కీర్తిస్తూ వున్నాయి, ఓ మంగళరూపా! ఫాల చంద్రా నన్ను రక్షించు. అలాగే ఈ ఓవిలో గణేశుడిని గ్రంథకర్త 'ఫాలచంద్రా' అని సంబోధించాడు. చంద్రుడు మేధస్సుకి చిహ్నము, ఫాల భాగము తెలివితేటలకు స్థానము. 'ఫాల చంద్రా' అనగా ఇక్కడ 'మహా జ్ఞాని' అని అర్థము ఇక్కడ గ్రాహ్యమని పూజ్యశ్రీ పేరూరు శర్మగారి భావన.

3. హే శారదే వాగ్విలాసినీ! తూ శబ్ద సృష్టిచీ స్వామినీ॥
తుర్యే అస్తిత్వ మ్హణూనీ॥ వ్యవహార చాలతీ జగతాచే॥

ఓ శారదా! నీవు వాక్కులకు విలాసినీవి, నీవు శబ్దాల సృష్టికి రాణివి, ప్రాపంచిక వ్యవహారలన్నీ నీ ఉనికి వలననే జరుగుతూ వుంటాయి.

4. తూ గ్రంథకరాచీ దేవతా! తూ భూషణ దేశాచే సర్వధా॥
తుర్యి అపహ్యూత అగాధ సత్తా! నమో తుజసీ జగదంబే॥

నీవు గ్రంథ క్రర్తలందరికీ దేవతవు! విశ్వమంతటికీ నీవు అలంకార భూషణానివి॥
నీ శక్తి ఊహాకి కూడా అందదు! ఓ జగదంబా నీకు నమస్సులు॥

వ్యాఖ్యానం:

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర రచించిన శ్రీ అన్నా సాహెబ్ ధాబోల్కర్ కూడా మొట్ట మొదటి అధ్యాయంలో ముందు గణేశుడినీ, సరస్వతినీ రెండవ ఓవి నుండి పదిహేడవ ఓవి వరకూ ప్రార్థిస్తాడు. ఏకనాథ్ మహారాజ్ వ్రాసిన భావార్థ రామాయణం కూడా ఒకటవ ఓవి గణేశ వందనంతో ప్రారంభమై ఏడవ ఓవి నుండి సరస్వతి వందనం పదమూడవ ఓవి వరకూ కొనసాగుతుంది. అదే ఏకనాథ్ మహారాజ్ వ్రాసిన శ్రీ ఏకనాథ భాగవతం కూడా రెండవ ఓవి ఏకదంతునికి నమస్కరించడంతో ప్రారంభమై పదహారవ ఓవి వరకూ ప్రార్థన కొనసాగుతుంది. పదిహేడవ ఓవి నుండి ప్రారంభమైన సరస్వతి నుతి ముప్పుయి ఒకటవ ఓవి వరకూ కొనసాగుతుంది. ఇక జ్ఞానేశ్వర్ మహారాజ్ వ్రాసిన శ్రీ జ్ఞానేశ్వరి భగవద్గీత కూడా రెండవ ఓవినుండి గణేశున్ని స్తుతిస్తూ ఇరువైవ ఓవీ వరకూ, సరస్వతిని ఇరువై ఒకటవ ఓవి లో సరస్వతిని స్తుతిస్తారు.

దేవతా స్తుతి

5. హే పూర్ణబ్రహ్మ సంత ప్రియా! హే సగుణరూపా పంథరీ రాయా॥
కృపారవా పరమ సదయా॥ పాండురంగా నరహరీ॥

పూర్ణ పరబ్రహ్మ! సాధు సంతులకు ప్రియమైన వాడా! సగుణ స్వరూపా, కృపాసాగరా,
పరమ దయామయుడైన వాడా! ఓ పాండురంగా నరహరీ నన్ను రక్షించు

6. తూ అవఘ్యాంత సూత్రధార! తురీయ్యాప్తీ జగభర॥
అవఘీం శాస్త్రే విచార॥ కరితీ తుర్యూ స్వరూపాచా॥॥

జగత్తును నడిపే సూత్రధారుడవునీవు, జగత్తునంతా వ్యాపించిన వాడవు, శాస్త్రాలన్నీ
నీ స్వరూపాన్నే వరి?స్తున్నాయి.

7. పుస్తక జ్ఞానీ జేజే కోణీ! త్యాతూ గవససీ చక్రపాణీ॥
త్యా అవఘ్యా మూర్ఖానీ॥ శబ్దవాద కరావా॥॥

ఓ చక్రపాణీ! పుస్తక జ్ఞానానికే పరిమితమైన వారికి నీవు అంతు చిక్కవు, గ్రంథాలు
పఠించినంత మాత్రాన విద్వాంసులవుతారా? ఆ మూరు?లు పాండిత్యంతో కేవలం
వాదాలకే పరిమితమై కొట్టుమిట్టాడుతుంటారు.

8. తులా జాణతీ ఏక సంత! బాకీచే హోతీ కుంతిత॥
తులా మారూ దండవత॥ ఆదరే హా అష్టాంగీ॥॥

సాధు సత్పురుషులు మాత్రమే నిన్ను తెలిసికొన గలుగుతారు, మిగిలిన జనావళి
మాయలో మోహితులై వున్నందువలన నిన్ను తెలిసికొనడం అసాధ్యం. ఓ దేవా!
నీకీవే నా సాష్టాంగ దండ ప్రణామములు, దయతో స్వీకరించి నన్ను కాపాడు!

వ్యాఖ్యానము

దాసగణు పాండురంగని అచంచల భక్తుడు, మనసా వాచా కర్మణా శుద్ధ వైష్ణవుడు.
అయిదవ ఓవి నుండి ఎనిమిదివ ఓవి వరకూ పాండురంగడిని స్తుతించారు. ఇక్కడ
పుస్తక జ్ఞానంతో మిడిమిడిలాడే నా వంటి వారికి పాండురంగడు అంతుపట్టడట!

ప్రతిరోజూ వివిధ గ్రంథాలను పరిస్తూ వాటిలో వున్న వాటి గురించి తర్కించుకుంటూ వుండే వాడికి శ్రీ హరి ఎలా అందుతాడు? అంటే ఇక్కడ గ్రంథాలను పరిచడం తప్పు అని అర్థం చేసికోకూడదు. అందులోది చదివి దానిలోని సారాన్ని అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం చేయాలి తప్ప, వాటిలోని విషయాలను గురించిన వాదోపవాదాలవలన ప్రయోజనం శూన్యమని ఈ ఓవీ ద్వారా దాసగణు మనలని మేలు కొల్పుతారు.

శంకరుడికీ, దత్తాత్రేయుడికీ, తన కులదేవత అయిన లక్ష్మీదేవికీ, తుకారామ్ మొదలుగాగల సాధుసత్పురుషులకూ, ఈ భూమిలోని మాహానుభావులందరికీ నమస్కరిస్తున్నారు దాసగణు!

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర తొలి అధ్యాయంలో కూడా అన్నాసాహెబ్ థాబోల్కర్ కూడా తన కులదైవానికి, గోత్ర ఋషికి, మహాపురుషులందరికీ నమస్కరించిన తర్వాతనే శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర ను ప్రారంభించడం మనం చూస్తాము. అది సంప్రదాయము. సాయి ఆశ్రితులు ఎప్పుడూ సంప్రదాయాలను అధిగమించలేదు.

9. హే పంచవక్త్రా శంకరా! హే నరరుంధ మాలాధరా||
హే నీలకంఠా దిగంబరా|| ఓంకార రూపా పశుపతీ||

ఓ పంచవదనుడా, శంకరా, కపాలాలను మాలగా ధరించిన వాడా, నీల కంఠా, దిగంబరుడా, ఓ పశుపతీ.

పంచవదనుడు అంటే ఈశాన, తత్పురుష, అఘోర, వామదేవ, సద్యోజాత అను అయిదు ముఖములు కలవాడు అంటే శంకరుడు అని అర్థం, దిగంబరుడు అంటే దిక్కులనే వస్త్రంగా కలవాడని అర్థం - ఇమ్మిడిశేట్టి ప్రభాకర రావు.

10. తుర్యే నామ జ్యాయే ఓరీ! త్యాజే దైన్య జాయ ఉరాఉరీ||
ఐసా ఆహే దూర్జటి|| మహిమా తుర్యూ నా వాచా||

నీ నామాన్ని స్మరించినంత మాత్రాన దైన్యం నశించిపోతుంది, నీ నామ మహిమ ఎంతటిది దూర్జటి||
ధూర్జటి అంటే జడలు ధరించిన వాడు - ఇమ్మిడిశేట్టి ప్రభాకర రావు

11. తుర్యూ చరణా వందూన! మీ హే స్త్రోత్ర కరీతో లేఖన||

యాస కరావె సాహ్యపూర్ణమ్ తూ సర్వదా నీలకంఠామ్

ఓ నీలకంఠా, నీ చరణాలకు నమస్కరించి నే నీ స్తోత్రాన్ని వ్రాయబూనితిని, అన్నివేళలా నాకు నహాయమందించి నన్ను సఫలీకృతుడిని చేయి.

12. ఆతా వందూ అత్రి సుతా ఇందిరా కులదైవతామ్
శ్రీ తుకారామాది సకల సంతామ్ తేవీ అవఘ్యా భావి కాంసీమ్

అత్రి కుమారుడివైన దత్తాత్రేయునకు నా నమస్కారము, నా కులదైవము శ్రీ మహాలక్ష్మికి నా ప్రణతులు, తుకారామ్ వంటి సాధు సత్పురుషులకు, ఇతర భక్త వరేణ్యులకు నమస్కృతులు.

వ్యాఖ్య:

మొదటి ఓవి నుండి పన్నెండవ ఓవి వరకూ దేవీదేవతలనూ, కులదేవతనూ, సాధుసత్పురుషులనూ, ఇతర భక్తవరేణ్యులను నుతించిన దాసగణు 'జయాజయాజీ సాయినాథా' అంటూ పదమూడవ ఓవి నుండి శ్రీ సాయినాథ స్తవనమంజరీని ప్రారంభిస్తున్నారు. సాధారణ భక్తుని ఆక్రందన, సాధారణ భక్తుని ఆవేదన, సాధారణ భక్తుని ఆరాటం, సాధారణ భక్తుని సంపూర్ణ శరణాగతిని ప్రతిబింబింపజేస్తూ దాసగణు వ్రాసిన శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీ మహా మహిమాన్వితం. విశేషమేమిటంటే సద్గురు మహారాజ్ ప్రేరణతో సశరీరులుగా నున్న సాయి మహారాజు స్వయంగా విని ఆమోదించిన స్తవనమిది.

దాసగణు కృత శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీ

శ్రీ సాయినాథ ప్రభువుని జయ జయ ధ్యానాలతో ఆహ్వానిస్తూ దాసగణు శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీని ప్రారంభించడం సాయి ప్రేరణే అనిపిస్తుంది. ఈ స్తవన మంజరీ ని ఎవరు నిత్యం చదువుకున్నా జయము, దిగ్విజయమూ లభిస్తాయని ముందుగానే మహారాజే సూచించారా అన్నట్లుగా దాసగణు ప్రారంభించారు.

13. జయ జయాజీ సాయినాథా పతిత పావనా కృపావంతామ్
తుర్యూ పదీ రేవితో మాధామ్ ఆతా అభయ అసూ దేమ్

శ్రీ సాయినాథ ప్రభూ! నీకు జయము, దిగ్విజయము! పతిత పావనా! దయామయా!

మీ పాద పద్మాలపై నా శిరసును వుంచాను, ఆశ్రిత మందారా! అభయ ప్రదాతా! నన్ను సకల భయాలనుండి రక్షించు ఈ ఓవి చదువుతూంటే కాకడ హారతి లోని తొలి గీతం తుకారామ్ మహారాజ్ వ్రాసిన 'జోడూ నియా కరచరణీ రేవిలా మాథా! పరిసావీ వినంతీ మార్యే పండరీ నాథా' గుర్తుకు రాక మానదు. 'చేతులు జోడించి నీ పాదాలపై నా శిరస్సు వుంచాను, ఓ పండరీ నాథా నా ప్రార్థనని ఆలకించు! ఇక్కడా 'నన్ను సకల భయాల నుండి రక్షించ' అంటూ దాసగణు (ఈయన పాండురంగనికి మహా భక్తుడు) అని ప్రార్థిస్తూంటే 'సాయి అష్టోత్తర శత నామా వళి లో సాయివ్యాసులు పూజ్యశ్రీ బి.వి.నరసింహస్వామి వారు ఉల్లేఖించిన తొంభై ఆరవ నామం 'ఓమ్ అభేదానందానుభవ ప్రదాయ నమః' అని వర్ణించిన సకల గురుస్వరూపము, సకల దేవతా స్వరూపము జ్ఞప్తికి రావడం సాయి లీలా ఇక్కడ చిరంజీవి గిరిధర్ అరి 'సాయినాథుని మధుర నామామ శ్రుతము' అన్న 'అష్టోత్తర శతనామా వళి' విశ్లేషణలో తొంభైఆరవ నామానికి వ్రాసిన నుతిని ఈ దిగువ పాఠకుల సౌకర్యార్థం పొందుపరుస్తున్నాను.

ఓమ్ అభేదానందానుభవ ప్రదాయ నమః

సర్వం పరబ్రహ్మ స్వరూపమనే అవిచ్ఛినమైన, అమ శ్రుతమయమైన అత్యదుఃఖమైన అనందానుభూతిని ప్రసాదించే అమ శ్రుతమూర్తివి.

నీవే సకల దేవతా స్వరూపము!

నీవే సకల గురు స్వరూపము!

నీవే సకల సాధు స్వరూపము!

నీవే సకల జీవ స్వరూపము!

నీవు కానిది లేదు ఈ జగత్తులో

నీవు లేనిది లేదు ఈ జగత్తులో

సర్వం నీవే -సర్వం సాయిమయం,

ఈ జగమంతా సాయి మయం

ఈ జగమంతా సాయిమయం

సర్వజగమంతా నీ రూపాలే

సర్వప్రాణులూ నీ రూపాలే

అన్ని ప్రాణులలో నీవే వున్నావనే అభేదానందానుభవాన్ని నీ భక్తులకి ప్రసాదించావు మరి

ఎందుకీ విభేదాలు?

ఎందుకీ ఘర్షణలు?

ఎందుకీ కొట్లాటలు?

ఎందుకీ అశాంతి?
 ఎందుకీ అధర్మం?
 ఎందుకీ అసత్యం?

ఈ ఓవి నుండి పదిహేనవ ఓవి వరకూ సాయిని సకల దేవతా స్వరూపునిగా నుతిస్తారు దాసగణు. ఈ ఓవి లు చదువుతున్నంత సేపూ సాయి అభేదానందానుభవ ప్రదమైన రూపాన్ని అనుభవించగలిగితే సాయి కృప లభించినట్లే!

14. తూ పూర్ణబ్రహ్మ సౌఖ్యధామా! తూచి విష్ణు నరోత్తమా॥
 అర్ధాంగీ తీ జ్యాచీ ఉమా॥ తో కామారీ తూచకీ॥

ఓ సాయినాథా! సౌఖ్యధామ నిలయమైన పూర్ణపరబ్రహ్మ మీరే! పురుషోత్తములైన శ్రీ మహావిష్ణువూ మీరే! మదనాంతకుడవైన ఉమాపతి శంకరులు కూడా మీరే!

15. తూ నరదేహధారి పరమేశ్వర! తూ జ్ఞాననభీచా దినకర॥
 తూ దయేచా సాగర॥ భవరోగ ఔషధీ తూ॥॥

మానవ రూపం దాల్చిన పరమేశ్వరుడవు నీవు! జ్ఞానాకాశంలో ప్రకాశించే దినకరుడవు నీవు! కరుణా సాగరుడివి! భవరోగాలన్నిటికీ ఔషధం వంటి వాడవు! (ఇక్కడ శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లో సాయిని వింత హాకిం గా వర్ణించిన అధ్యాయాలు జ్ఞప్తికి రావడం సాయి లీల).

16. తూ హీన దీనా చింతామణీ! తూ తవ భక్తాం స్వరుసీ॥
 తూ బుడితయానా భవ్యతరణీ॥ తూ భీతాంసీ ఆశ్రయ॥॥

దీనులకు, హీనులకు నీవు చింతామణి వంటివాడివి! భక్తులకు పవిత్ర గంగానది వంటివాడివి! భవసాగరంలో మునిగి పోయేవారిని ఒడ్డునకు చేర్చే నౌకవునీవు॥ ఈ జగతిలో భీతావహులైన వారికి శరణాగతివినీవే॥

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర నాలుగవ అధ్యాయంలో 'ప్రయాగ క్షేత్రములో దాసగణు స్నానము' అనే లీలలో దాసగణు బాబా పాదములపై శిరసునుంచిన వెంటనే బాబా రెండు పాదముల బొటన వ్రేళ్లనుండి గంగా యమునా జలములు కాలువలుగా పారెను అని ఆన్నాసాహెబ్ థాబోల్కార్ వ్రాస్తారు. దాసగణు కి కలిగిన ఆ అనుభవం వలననే

ఈ ఓవి రచించారనిపిస్తుంది.

17. జగాచే ఆద్యకారణా జేకా విమల చైతన్య॥
తే తుమ్మీచ ఆహా దయాఘన॥ విశ్వ హా విలాస తుమచాచి॥॥

నీవు ఈ జగతికి మూల కారకుడవు! శుద్ధ చైతన్య స్వరూపుడవు॥ కరుణా సాగరుడివీ నీవే॥ ఈ విశ్వమంతా నీ లీలా విలాసమే కదా!

ఆత్మ - జీవులు

18. ఆపణ జన్మ రహిత! మృత్యు హీనా ఆపణాం ప్రత॥
తేచ అఖేర్ కళూన యేత॥ పూర్ణ విచారే శోధితా॥॥

జనన మరణాలకతీతుడవు నీవు! సంపూర్ణ? జ్ఞానులు మాత్రమే ఈ రహస్యాన్ని తెలిసికొన గలుగుతున్నారు. (నమాధి నుండే నా మానుష స్వరూపము మాట్లాడుతుంది అన్నారు సాయి, సృష్టి ధర్మము ప్రకారము దేహము త్యజించాడే కానీ, ఆయన శుద్ధ చైతన్య స్వరూపుడే, జనన మరణాతీతుడే -పూజ్యశ్రీ పేరూరు శర్మ భావార్థ శ్రీ సాయినాథ స్థవనమంజరి)

19. జన్మ ఆణి మరణా హీ దోన్వీ అజ్ఞాన జన్య॥
దోహూ పాసూన ఆలిప్త ఆపణ॥ ముఖీచ మహరాజా॥॥

జనన మరణాలు అజ్ఞాన జన్య భ్రమలు బ్రహ్మ స్వరూపుడవైన నీవు వాటికతీతుడవేకాదు, వాస్తవానికి వాటిని శాసించే మహరాజువు కూడా!

ఇక్కడ నుండి దాసగణు ఒక సామాన్య భక్తుని లా త(మ)న లోని అజ్ఞానాన్ని తొలగించమని బాబాని కోరుతూ స్థవనాన్ని కొనసాగిస్తాడు.

20. పాణీ ఝుర్యాత ప్రగటలే! మ్హణూన కా తేధ ఉపళలే॥
తే పూర్వీచ హోతే పూర్ణ భరలే॥ అలే మాత్ర ఆతునీ॥॥

జలకుండములో పుట్టిన నీరు అక్కడే పుట్టినట్లా? కాదుకదా! అది పూర్వం ఎప్పటినుండో భూగర్భంలో నిక్షిప్తముగా వుండి పైకి ఉబికి వచ్చిన ఊటనీరు మాత్రమే.

21. ఖాచేత ఆలే జీవన! మ్మణూని లాధలే అభిధాన॥
రురా ఐసే తిజ లాగూన॥ జలాభావీ ఖాచచి॥

పల్లపు ప్రదేశంలో నీరు ఊరితే దానిని కుండము (బావి) అంటాము, ఆ నీరే లేకపోతే దానిని గుంట అంటాము.

22. లాగలా అణి ఆటలా! హే ముళీ రావే న జలా॥
కాకీ జల ఖాచేలా॥ దేత నవ్ఫతే మహత్వ ముళీ॥

నీరు నిండడం, ఇంకడం అనే స్థితులు నీటికి సంబంధించినవి కావు. అవి కేవలం కుండమునము మాత్రమే చెందినవి. కుండములో వుండే నీరు తన గొప్పదనాన్నెప్పుడూ కుండానికివ్వదు. (జనన మరణాలు తనువుకే కానీ, ఆత్మకెప్పుడూ అన్వయించవు).

23. ఖాచేసీ మాత్ర అభిమాన! జీవనాచా పరిపూర్ణ॥
మ్మణూన తే ఆటతా దారూణ॥ దైన్యావస్థాయే తిసీ॥

నీటితో నిండుగా వున్నప్పుడు ఆ కుండము గర్వపడుతుంది, కానీ ఆ నీరే ఇంకిపోతే ఆ కుండము యొక్క స్థితి దయనీయమే.

24. నరదేహ హీ ఖాచ ఖరీ! శుద్ధ చైతన్య విమల వారీ॥
ఖాచా అనంత హెరాతీ జరీ॥ తరీ న పాలట తోయాచా॥

ఈ మానవ దేహమే నిజానికి గుంట వంటిది. ఇందులోని శుద్ధ చైతన్యము (జీవాత్మ) నిర్మలమైన నీరు. గుంటలు అనేకం వున్నా నీరు ఒక్కటే! (జీవాత్మలనేకమున్నా శుద్ధచైతన్యమొక్కటే).

సంస్థాన్ వారు ప్రచురించిన స్థవనమంజరీని అనుసరిస్తున్నవారికి ఈ ఓవి తర్వాత వచ్చే ఓవి చదివితే ఏదో లోపం కనిపిస్తుంది. ఆ లోపాన్ని ఇంతవరకూ సంస్థాన్ కూడా సవరించలేదు. శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీని తెలుగు లో అనువదించిన మాన్యులు కుమారి మణి అమ్మగారు కానీ, శ్రీ ఇమ్మిడిశెట్టి ప్రభాకర రావు గారు కానీ సంస్థాన్ వారి క్రమాన్నే అనుసరిస్తున్నారు. అయితే తొలిసారి తెలుగులో

అనువదించిన శ్రీ పెరూరు శర్మగారి కి స్వప్నంలో సాయి మార్పి నెల తొంబై నాలుగో సంవత్సరం పద్దెమిదవ తేదీన కనిపించి సూచించిన మార్పు ని అనుసరించి చదువుకుంటే క్రమం సరిగ్గా వున్నట్లనిపిస్తుంది. ఆ ఓవిలను చర్చించుకునే ముందు శ్రీ పెరూరి శర్మ గారికి సాయి ఇచ్చిన స్వప్నాదేశం చదువుకుందాం.

ముందుగా సంస్థాన్ వారు ప్రచురించిన క్రమాన్ని, అలవాటయినది కాబట్టి, పరిశీలిద్దాము. క్రమం దెబ్బతినకుండా వుండేందుకు సంస్థాన్ వారి క్రమంలోని తరువాయి ఓవిలను చూద్దాం।

25. మ్మణూన ఆజన్మ ఆపణాం। మీ మృణతసే దయాఘనా॥
అజ్ఞాననగాచ్యా కందనా॥ కరణ్యా వ్వాహే వజ్ర తుమ్హీ॥॥

జనన మరణాలకు అతీతమైన మీరు నాలోని అజ్ఞానమనే పర్వతాన్ని చేధించి నమూలంగా నాశనం చేసేందుకు వజ్రాయుధము కావాలి. (నాలో జ్ఞానోదయాన్నికలిగించాలి).

26. ఐసా ఖాచా ఆజవరా బహుత ర్మూల్యా భూమీవరా॥
హల్లీ అజూన హోణార॥ పుఢేహీ కాలావస్థేనే॥॥

ఇంత వరకు ఈ భుమండలంలో ఎన్నో కుండములు (జీవులు) జన్మించాయి. ఇక ముందుకూడా ఉడపేస్తాయి.

27. త్యా ప్రత్యేక ఖాచేవ్రత। నిరాశే నాంవరూప మిళత॥
జేణేకరూన జగతాత॥ ఓళఖ త్యాంచీ పటతసే॥॥

ఆ ప్రత్యేక కుండానికి విశేషమైన నామ రూపాలుంటాయి, వాటి ద్వారానే గుర్తించగలం.

28. ఆతా చైతన్యావ్రత। మీ-తూ మ్మణణే నా ఉచిత॥
కాకీ జేధే న సంభవతే ద్వైత॥ తేచి చైతన్య నిశ్చయే॥॥

నిఖిల జగతి లోని సమస్త జీవులయందు విరాజమానమై యున్నది ఒకే చైతన్య శక్తి. అనగా సకల జీవుల యందు వున్నది ఒకే ఆత్మ. అందుకే నీవు, నేను అనే

తారతమ్య భావము ఉచితం కాదు.

29. అణి వ్యాప్తి చైతన్యాచీ! అవఘ్యా జగాలాయీ సాచీ॥
మగ మీ -తూ యా భావనేచీ॥ సంగత కైశీ లాగతే॥

అణువణువులోనూ వ్యాపించివున్న ఒకే చైతన్య వస్తువుని నీవు-నేను అనే ద్వైత భావంతో చూడడం ఎంతమాత్రం సమంజసం కాదు.

పూజ్యశ్రీ పేరూరి శర్మగారి కుమారుడు శ్రీ కర్రా ఫణిశంకర్ ప్రచురించిన శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరి - సగుణోపాసన అను గ్రంథంలోనుండి వారి వివరిణ ఈ దిగువ పొందుపరుస్తున్నాను.

“శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరిని తెలుగు మరియు ఆంగ్ల భాషల్లో భావార్థంతో ప్రచురించే యత్నంలో శ్రీ పేరూరి శర్మగారికీ, సోమిన వేంకటరావు గారికీ ఏకకాలంలో శ్రీ సాయి చూపించిన గొప్పలీలను చదువుకుందాము. ఈ లీల మార్చినెల 1994 వ సంవత్సరం 18వ తేదీన జరిగింది.

స్థవన మంజరిలోని 25వ ఓవి సంస్థాన్ వారి అచ్చు ప్రతిలో 'మ్మణూన ఆజన్మా ఆపణా...' దాని అర్థం 'కాబట్టి ఓ దయానిధీ! జన్మ రాహిత్యం.....' 29వ ఓవి 'అణి వ్యాప్తి చైతన్యాచీ....' దాని అర్థం 'చైతన్యం అనువణువునా....' (పూర్తి వివరాలకు పై ఓవిల వివరిణ చదవండి) ఈ 25వ ఓవి దాసగణు చెప్పిన విషయాన్ని ఒక కొలిక్కి తెచ్చినట్లే కనిపించినా 26వ ఓవి నుండి మరలా విషయం ముందుకొచ్చినట్లు అనిపిస్తుంది.

శ్రీ పేరూరు శర్మ గారికి, శ్రీ సోమిన వేంకటరావు గారికి దీనిపై ఆ సాయంకాలమే చర్చ జరిగి, ఏదో తేడా వుంది, మనమ్ ఎవరినైనా సంప్రదించాల్సివుంది. మన భావార్థ వ్యాఖ్యాన ప్రయత్నాన్ని నిలుపుచేద్దామని నిర్ణయించుకుని వారివారి ఇళ్లకు వెళ్లిపోయారు.

శ్రీ శర్మగారికి ఆ రాత్రి స్వప్నంలో 'ఒరేయ్ శర్మా! 25వ ఓవి ని 29వ ఓవి లోనికి మార్చిచదువుకో అని ఒక మధుర కంఠ ధ్వని వినిపించింది. శ్రీ శర్మగారు ఆ స్వప్నం నుండి వెంటనే మేల్కొని తన మోటారు బైకు మీద సోమిన వేంకటరావు గారింటికి సుమారు మూడు కిలోమీటర్ల దూరం రాత్రి పదకొండున్నరకు ప్రయాణించి

చేరుకున్నారు.

అదే సమయానికి సోమిన వేంకటరావు గారు వారి ఇంటి అరుగు మీద కూర్చుని వున్నారు. శర్మగారిని చూస్తూనే '25వ ఓవిని 29ఓవి కి మార్చి చదువుకోమన్నారా బాబా?' అని ప్రశ్నించడంతో ఇరువురూ ఆ సాయినాథుని మహిమ గురించి చర్చించుకుని ఆనందించారు. సంస్థానం వారి అచ్చు ప్రతిలో (మరాఠీ మూలం) ఇప్పటికీ దిద్దుబాటు కాలేదు. నేటికీ భక్తులు సంస్థానం వారి స్థవన మంజరీని అనుసరించి లిపి పరివర్తన చేసి ప్రచురణ చేస్తూనే వున్నారు. భావార్థ సహిత ప్రయోజనం తెలియ జేయడం కోసం ఈ సంఘటన సాయి భక్తుల ముందుకు తీసికుని రావడమైనది.

సంస్థానం వారి ప్రతిలో 26వ ఓవి ని 25వ ఓవిగానూ
సంస్థానం వారి ప్రతిలోని 27వ ఓవిని 26వ ఓవిగానూ
సంస్థానం వారి ప్రతిలోని 28వ ఓవిని 27వ ఓవిగానూ
సంస్థానం వారి ప్రతిలోని 29వ ఓవిని 28వ ఓవిగానూ
సంస్థానం వారి ప్రతిలోని 25వ ఓవిని 29వ ఓవిగానూ

చదువుకుంటే క్రమం సరిగ్గా సరిపోయినట్లనిపిస్తుంది. మిగిలిన అన్ని ఓవిలూ వరుసక్రమములో సర్వ సమానమే!

ముప్పయి ఓవి నుండి దాసగణు పరమ పావనుడైన సాయికీ పరమ పవిత్రమైన గోదావరికీ నడుమ పోలికలను తెలుపుతాడు. సాయి మహారాజు గోదావరిని 'గంగ' గా పిలిచేవారని పూజ్యశ్రీ బి.వి.నరసింహస్వామి గారితో కొందరు భక్తులు చెప్తారు.

30. జల మేఘ గఠీరేచే! ఏక పణే ఏక సాచే||
అవతరణే భూపరీ హోతా త్యాచే|| భేద హోతీ అనేక||

మేఘాల నుండి వర్షించే నీరు అంతటా ఒకేలా వుంటుంది. భూమి పై ఆ నీరు పడగానే రకరకాల రూపాలు పొందుతుంది. (నదీ నదములు, కాలువలు, సరస్సులు, బావులు, ఊటబావులు మొదలైన రూపాలను పొందుతుంది).

31. జే గోదాచ్యా పాత్రాత! తే గోదా మ్మణూన వాహిలే జాత||
జే పదే కూపాత|| త్రైసీ న త్యాచీ యోగ్యతా||

గోదావరిలో పడిన నీరు గోదావరిగా పిలువ బడుతూ పవిత్రంగా భావించబడి పూజలందుకుంటుంది, కానీ బావుల్లో, గుంటల్లో చేరిన నీటికి అంతటి విలువ వుండదు.

ఈ దిగువ ఓవిలో సాయి సంతుకీ, మనలాటి సామాన్య భక్తునికీ మధ్యన వున్న తేడాను ఆవిష్కరిస్తారు దాసగణు.

32. సంతరూప గోదావరీ! తేధీల తుమ్మీ ఆహో వారీ!!
అమ్మీ ధిల్లర కూప సరోవరీ!!! మ్హణూని భేద తుమ్మాం అమ్మాం!!!!

ఓ సాయీ! నీవు అమల గోదావరీ ప్రవాహం వంటి వాడవు, మరి మేము అల్పమైనట్టి వాగులు, కూపములు, సరోవరాలలోని నీటివంటి వారము. నీకూ మాకూ మధ్యన అదే భేదం!

సాయి పరమాత్మ వద్దకు మనమెందుకు చేరుకున్నాము? దీనిని దాసగణు ఈ దిగువ ఓవిలో హృద్యంగా వరి?స్తారు.

33. అమ్మాం వ్వావయా కృతార్థ! ఆలే పాహిజే తుమ్మాం ప్రత!!
శరణ సర్వధా జోడూన హాత!!! కా కీ పవిత్రతా తుమ్మాం రాయీ!!!!

ఓ సాయి గురువరా! మా జీవితాలు సార్థకం చేసికోవడం కొరకు, మీకు సర్వస్వ శరణాగతులమై మీ దరి చేరాము. ఓ పవిత్రమూర్తి! మమ్ము సర్వదా కాపాడు.

ఈ దిగువ ఓవి నుండి రాబోయే మూడు ఓవిల వరకూ గోదావరి గఠో విశిష్టతను దాసగణు వివరిస్తారు.

34. పాత్రా ముళే పవిత్రతా! ఆలీ గోదా - జలాసీ సర్వధా!!
నుసత్యా జలాత పాహతా!!! తే ఏకపణే ఏకచి!!!!

వాస్తవానికి ఆ నదీ గర్భం వలననే గోదావరీ జలాలు ఆ పవిత్రతను సంతరించుకున్నాయి. అంతేకానీ జలానికి ప్రత్యేక విశిష్టత అంటూ ఏమీ లేదు. ఏ నీరైనా ఒక్కటే.

35. పాత్ర గోదావరీ చే! జే కా తరలే పవిత్ర సాచే॥
తే తరణ్యాత భూమిచే॥ గుణదోష రూలే సాహ్య పహా॥

గోదావరీ గర్భం వలనే ఆ నది ప్రవహించే ప్రదేశమంతా పవిత్రత సంతరించుకుంది. అంటే ఆ భూమిలో ప్రవహించే నీటి యొక్క గుణదోషాలు నిర్దారించే హక్కు ఆ నదీ గరాసేకి మాత్రమే వుంది.

36. మేఘ గర్భీచ్యా ఉదకాలా! జో భూమీభాగ న బదలవీ భలా॥
త్యాచ భూమీచ్యా భాగాలా॥ గోదా మ్నణాలే శాస్త్రవేత్తే॥
మేఘము నుండి వర్షించిన నీరు ఎక్కడ ఎట్టి మార్పు చెందకుండా (కల్మషపూరితము కాకుండా) వుంటుందో అభూభాగాన్ని జ్ఞానులు పవిత్ర గోదావరి అని వ్యవహరిస్తారు.

37. ఇతరత్ర జే జల పడలే! త్యానే పదగుణా స్వీకారలే॥
రోగీ కడూ ఖారట రూలే॥ మూళచే గోడ అసూసీ॥

అదే నీరు ఇతర ప్రదేశాలలో కురవగానే ఆ భూభాగపు సహజగుణాలను సంతరించుకుంటుంది, రోగకారకం, ఉప్పు, చేదులాంటి అవగుణాలను గ్రహిస్తుంది.

38. త్రైసే గురువరా ఆహే యేధ! షడ్రిపూంచీ న ఘాణ జేధ॥
త్యా పవిత్ర పిండా ప్రతం॥ సంత అభిదాన శోభతసే॥

ఓ సద్గురు రాయా! అదే విధంగా కామక్రోధ లోభాది అరిషడ్వర్గాల కల్మషాలంటని పవిత్ర మూర్తులు (జీవాత్మలను) సత్పురుషులు అని పిలువబడతారు.

39. మ్నణూన సంతతీ గోదావరీ! మీ మ్నణతో సాజరీ॥
అవఘ్యా జీవాత ఆహే ఖరీ॥ అవులీ శ్రేష యోగ్యతా॥

అందుచేత సత్పురుషులందరూ పవిత్ర గోదావరి నది లాంటి వాళ్లు! అందులో మీ స్థానము స్పష్టికంతటికీ అత్యున్నతమైనది.

40. జగదారంభా పాసూస! గోదా అహేచ నిర్మాణ॥
తోయహీ భరలే పరిపూర్ణ॥ తుటీ న రూలీ అజవరీ॥

సృష్ట్యాదినుండి గోదావరి నది వున్నది. నాటినుండి నేటి వరకూ లోటులేకుండా ప్రవహిస్తునే వుంది.

నీరు మారుతున్ననూ కూడా ఎప్పుడూనిండిగా వుండే గోదావరీ ప్రవాహంలా సత్పురుషపరంపర జీవులను పాపపంకిలం నుండి ఉద్ధరించేందుకు సర్వవేళలా అందుబాటులోనే వుంటుంది.

(మహా సమాధి అనంతరం కూడా శ్రీ సాయి నాధుడు తన భక్తులకు పిలుస్తే పలుకుతున్నారు. శ్రీ సాయి నేటికీ సజీవుడే).

నలుబై ఒకటవ ఓవి లో దాసగణు చెప్ప దలిచిన నిగూఢమైన రహస్యాన్ని శ్రీ పేరూరి శర్మ ఈ దిగువ విధంగా విశ్లేషించారు.

“కాలావసర ధర్మ సంస్థాపనకు ప్రతియుగంలో జన్మిస్తానని భగవంతుడు వాగ్దానం చేశాడు. అందుకే శ్రీ రాముడు గోదావరీ ప్రవాహము వలె భూతలమునకు వచ్చి, దుష్ట శిక్షణ - శిష్ట రక్షణ అనే త్రేతాయుగ ధర్మమును ప్రతిష్ఠాపన చేశాడు. కానీ, ఆ నాటి గోదావరి జలముకానీ, ధర్మాధర్మము కానీ ఇప్పుడు లేవు. గోదావరిలో కొత్త వరదలా 'సాయి' ఈ శతాబ్దములో ఉడపేంచి, కలియుగ ధర్మమును పునః ప్రతిష్ఠించాడు. దుష్ట శిక్షణకు బదులు సర్వజీవత్సేమ - సర్వమత సహనముల ద్వారా దోహదమీయడమే శ్రీ సాయి అవతార లక్ష్యము”. ఇక్కడ నాకు తట్టినది ఏమిటంటే సాయి అవతారము శిక్షించేది కాదు, అంటే శిక్ష కాదు, శిక్షణ ద్వారా మనుషులలో పరివర్తన కలిగించిన మహామహిమాన్వితుడు సాయి. అమీర్ శర్కర్ ని కానీ, మేఘుడిని కానీ, సిద్దిక్ ఫాల్కేని కానీ ఆయన శిక్షించ లేదు, పరివర్తన కలిగించారు.

41. పహా జేవ్వాం రావణారీ! యేతా రూలా గోదాతీరీ॥
త్యా వేళచే తేధీల వారీ॥ టికే కోరూన ఆజవరీ॥

ఎప్పుడో శ్రీ రాముడు పవిత్ర గోదావరీ తీరాన్ని దర్శించాడు. అప్పుడున్న నీరు ఇప్పుడుందా? ఏ నాడో సముద్ర గర్భంలో కలిసిపోయి వుంటుంది. ఆ నాడు ఆయన చూచిన నీరు ఈ నాటి వరకూ స్థిరంగా ఎలా వుంటుంది?

42. పాత్ర మాత్ర తేచ ఉరలే! జల సాగరా మిళాలే॥

పావిత్ర కాయమ రాహితే॥ జల-పాత్రాచే అజవరీ॥

అప్పటి నీరు వాలుగా ప్రవహించి సాగరంలో కలిసిపోయినప్పటికీ నాటి నుండి నేటివరకు గోదావరి నదీ గర్భానికి, దానిలోని నీటికి వుండే పవిత్రత చెక్కుచెదర లేదు.

43. ప్రత్యేక సంవత్సరీ! జునే జాఱాని నవే వారీ॥
యేత పాత్రాభీతరీ॥ తోచ న్యాయ తుమ్హాం రాయా॥

ఏటేటా నదిలోనికి పాత నీరు పోయి కొత్తనీరు వస్తూనే వుంటుంది. అదే విధంగా సత్పురుషులందరికీ ఈ సిద్ధాంతం వర్తిస్తుంది. ఓ సాయినాథా! మీ పట్ల కూడా ఈ న్యాయమే వర్తిస్తుంది.

అంటే సాధు సత్పురుషులు పవిత్ర నదీమ గర్భముల వలే శాశ్వత యశస్సులు అని దాసగణు భావన!

44. శతక తేచ సంవత్సర! త్యా శతకాతీల సాధువర॥
హేచ జల సాచార॥ నానా విభూతి హ్యే లాటా॥

నూరు సంవత్సరాలు కలిస్తే ఒక శతాబ్దమవుతుంది, అలాగే సత్పురుషులు కూడా ఇతర సాధు జనులకన్న నూరు రెట్లు అధిక తేజస్వులు. వీరు నది మధ్యలోని మహా ప్రవాహం లాంటి వాళ్లు. ఇతర సాధుజనులు నదిలోని చిన్న చిన్న అలల లాటి వాళ్లు.

దాసగణు సాధు సత్పురుషులను పవిత్ర గోదావరీ నది తో పోల్చి ముందు ముందు ఓవిలలో మరింత విస్తృతంగా వివరిస్తారు.

45. యా సంతరూప గోదేసీ! ప్రథమ సంవత్సరాసీ॥
పూర ఆలా నిశ్చయేసీ॥ సనత్సనక సనందనాచా॥

ఈ పవిత్ర గోదావరిలో మొట్టమొదటి ప్రవాహ రూపంలో వచ్చిన సత్పురుషులు: సనత్కుమారుడు, సనక సనందులు మొదలైన వాళ్లు. ఇందులో సంశయము లేదు.

సనకుడు, సనాతనుడు, సనందనుడు మరియు సనత్కుమారుడు అనే నలుగురూ సృష్టికర్త బ్రహ్మ మానస పుత్రులు. కేవలం జ్ఞానాన్ని మానవాళికి పంచాలన్న ఉద్దేశ్యంతో సృష్టి అంతా పర్యటించేవారు. బాల్యం నుండి వేదాభ్యాసము చేసారు, ఎక్కడకు పోయినా నలుగురూ కలిసే వెళ్లేవారు. భాగవత పురాణం సనక సనందనాదులను ద్వాదశ మహాజనులుగా అభివర్ణించింది. వారు జరా మృత్యువులకి అతీతంగా విముక్తులై మహా విష్ణుని ప్రీయ సేవకులుగా జీవించేవారు. మహావిష్ణువుకి, మహాదేవుని కీసంబంధించిన సంప్రదాయాలతో వారు జోడించబడి వుండడం విశేషం.

46. మాగూన నారద తుంబుర! ధృవ ప్రహ్లాద బలి నృపువర॥
శబరీ అంగద వాయుకుమార॥ విదూర గోప గోపికా॥

ఆ తరువాత నారదుడు, తుంబురుడు, ధృవుడు, ప్రహ్లాదుడు, బలి చక్రవర్తి, శబరి, అంగదుడు, ఆంజనేయుడు, విదురుడు, గోప గోపికలు మొదలైన వాళ్లు ఉద్భవించారు.

‘నార’ అంటే నారాయణ అంటే విజ్ఞత ‘ద’ అంటే ఇచ్చేవాడు, అందుచేత నారద అంటే విజ్ఞతని కలిగించేవాడు, భగవానుడైన నారాయణుని కీర్తిని నేల నలుచెరుగులా వ్యాపింపజేసిన పురాణ పురుషుడు.

తుంబురుడు కశ్యప మహర్షి నలుగురు గంధర్వ కుమారులైన తుంబురుడు, బాహు, హాహా మరియు హుహు లలో ఒకడు మరియు తన అమృత గానంతో వాక్కుతో అలరించిన వాడు.

ధృవుడు విష్ణు భగవానుని భక్తుడు. ఆయనచరిత మనం విష్ణు పురాణం లోనూ, భాగవతంలోనూ చూస్తాము. ప్రహ్లాదుడు అంటే మోదము అంటే అత్యంత ఆహ్లాదాన్ని కలిగించే వాడు అని అర్థం, శ్రీ మద్భాగవతంలో ప్రహ్లాద చరితము అద్భుతమైనది. బలి చక్రవర్తి రాక్షస రాజు, ఈయన చరిత్ర కూడా శ్రీ మదాగేవతము లో చదువుకుంటాము, ప్రహ్లాదుని మనుమడు. ఆయన దాన గుణానికి ప్రసిద్ధుడు.

శబరి రామ దర్శనానికై తపించి పొందిన వృద్ధ భక్తురాలు. వానరుడైన అంగదుడు రామునికి సీత ని వెతుకుటలో సహాయ పడిన వాడు. ఈయన వాలి, తారల కుమారుడు. హనుమంతుడు లేదా ఆంజనేయుడు మహావీరుడనీ, భజరంగబలీ

అనీ పూజలందుకునే హిందువుల దైవం మరియు రామునికి అత్యంత భక్తుడు. విదురుడు మాహాభారతంలో ఒక తెలివైన శక్తికలిగిన వ్యక్తి మరియు హస్తినా పురి కి ప్రధాన మంత్రి.

47. ఐసే బహుత అజవరీ| ప్రత్యేక శతక మారూరీ||
పూర ఆలే వరచ్యావరీ|| తే వర్ణక్యా అశక్య మీ||

అలా పూర్వకాలం నుండి ఈ నాటివరకూ గడిచిన ప్రతిశతాబ్దంలోను వచ్చిన ఎన్నో వరద ప్రవాహాల్లాంటి సత్పురుష పరంపరను వివరించగల శక్తి నాకు లేదు.

దాసగణు వినమ్రత కి ఈ ఓవి తార్కాణం, భక్త లీలామృతం, సంతలీలామృతం వంటి కావ్యాలు రచించి, సాయి హారతులలో సాయి రహమ్ నజర్ కర్నా, రహమ్ నజర్ కరో మరియు షిరిడీ మార్షే పంథరీపుర రచించి గానం చేసిన కీర్తన కారుడు తన అశక్తని వెల్లడించడం దాసగణు వినమ్రత ని తెలుపుతోంది. ఒక గ్రంథం కానీ, లేదా ఒక లైను కానీ చౌర్యం చేసి వ్రాస్తేనే ఎంతో గొప్పవారమనుకుని భావించుకునే నాలాంటి ఎందరికో దాసగణు ఈ ఓవి ద్వారా వినమ్రత అంటే ఏమిటో వివరించాడు.

48. యా సంప్రతచ్యా శతకాత| సంతరూప గోధేవ్రత||
ఆపణ పూర ఆలాత|| సాయినాధా నిశ్చయే||

అదే ఒరవడిలో సత్పురుష ప్రతిరూపమైన ఈ పవిత్ర గోదావరియందు ఈ శతాబ్దంలో ఒక 'ఉప్పెన' లా మీరవతరించారు. ఇది యధార్థం.

సాయిని ఈ శతాబ్దపు విశిష్టావతారంగా అభివర్ణించిన దాసగణు రాబోయే ఓవిల ద్వారా సర్వస్య శరణాగతి అంటే ఏమిటో రుచి చూపిస్తారు.

శరణాగతి

49. మ్హణూన తుమచ్యా దివ్య చరణాం| మీ కరీతో వందనా||
మహారాజ మారూర్య దుర్గుణా|| పాహూ నకా కిమపిహీ||

అందుకే నకల పాపాలు నిర్మూలించగల నీ దివ్య చరణారవిందాలను నేనాశ్రయించాను. నాలోని దుర్గుణాలను పరిగణించి నన్ను నిరాదరించకు. నన్ను

దయతో కాపాడు.

50. మీ హీన దీన అజ్ఞానీ! పాతక్యాంచా శిఖామణీ॥
యుక్త అవఘ్యా కులక్షణాం నీ॥ పరీ అష్టేరే కరూ నకా॥॥

నేను హీనుడ్ని, దీనుడ్ని, అజ్ఞానిని, మహా పాపిని (పాపులలో కెల్లా శిఖామణి),
దుష్కర్మాసక్తుడను - అయినా నన్ను ఉపేక్షించకు.

మన లాటి సామాన్యులం ఎలా సర్వస్య శరణాగతితో వేడుకోవాలో దాసగణు ఈ
ఓవిలో చెపుతున్నారు. మనలో వున్న అహాన్ని ఆయన చరణకమలాల ముందు
పెట్టే ప్రయత్నమిది. ఈ ఓవి చదువుతుంటే సాయినాధుడు శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర
కారుని గురించి శ్యామాతో 'అతను తన అహంకార భావనను తొలగించి నా
చరణాలకు అర్పించాలి' అన్న మాటలు గుర్తుకు రాక మానవు.

51. లోహాంగీచే దోష మనా న ఆణీ పరీస॥
గాంవీచ్యా లేండ్యా ఓహోశాస॥ గోదా న లావీ పరితవూని॥॥

గ్రామ గ్రామాల నుండి వచ్చి తనలో కలిసే మురికి కాలువలను గోదావరి నది ఏ
విధంగా తిరస్కరించదో. పరశువేది కూడా లోహంలోని మాలిన్యాలను పట్టించుకోదు.

52. మార్య్యూ మధీల అవఘీ ఘాణ అపుల్యా కృపా కటాక్షే కరూన॥
కరా కరా వేగే హరణ॥ హీచ వినంతీ దాసాచీ॥॥

నాలో ఎన్నో కల్మషాలున్నాయి, నీ కృపా కటాక్ష వీక్షణాలు నాపై ప్రసరింప చేసి
వాటిని తక్షణమే నిర్మూలించు. ఇదే ఈ దాసుని విన్నపం.

53. పరిసాచా సంగ హోరాఠాస లోహాచే తే లోహాపణ॥
జరీ న హోరాయ గురువరా హరణ॥ తరీ హీనత్వ పరిసాసీ॥॥

ఓ గురువరా! పరశువేది తాకిన తర్వాత కూడా ఇనుము బంగారంగా మారకుండా
ఇనుముగానే మిగిలిపోతే ఆ లోపం దేనిది? పరశువేదిదే కదా! అందుచేత నాలో
పరివర్తన కలుగక పోతే ఆ లోపం ఎవరిది? (కనుక మాలోని మాలిన్యాన్ని పోగొట్టి
మాజీవితానికి ఉన్నతత్వాన్ని చేకూర్చు)

ఇనుము పరశువేదిని తాకగానే బంగారంగా మారుతుంది - ఇమ్మిడిశెట్టి ప్రభాకరరావు.

ఇక్కడ మనలాటి సామాన్య భక్తుని లాగే దాసగణు నెప్పాన్ని ఆయన మీదే వేస్తున్నారు. ఉదాహరణకి మనం అనే మాటలు ఎలా వుంటాయంటే పొద్దున్నే హారతి చేసాను, నైవేద్యం పెట్టాను, పూజ చేసాను, పారయణ చేసాను అయినా నన్ను కరుణించడం లేదు అని భక్తులం అని చెప్పుకునే మనలాంటి వారి వలె దాసగణు ఈ ఓవిలో వ్రాసారు.

54. మలా పాపీ రేపూ నకా| ఆపణ హీనత్వ ఘే ఊ నకా||
ఆపన పరీస మీ లోహ దేఖా|| మార్పి చాడ ఆపణాతే||

ఓ సాయి! నన్ను పాపిగానే మిగిలి పోనీయకండి, నన్ను పవిత్రునిగా చేయలేదన్న అపకీర్తి మీకు రాకూడదు. మీరు పరశువేది, నేను ఇసుప ముక్కను, అందుచేత అది మీ బాధ్యత కూడా, నాభాగ్య ప్రధాత మీరే.

55. బాలక అపరాధ సద్దైవ కరీతే| పరీస మాతా రాగావతే||
హే ఆణున ధ్యానాతే|| కృపా ప్రసాద కరావా||

పిల్లలు అల్లరి చేస్తే ఏ తల్లి కోపగించదు కదా! అదే విధంగా నన్ను కరుణించు, నాపై కోపించకు.

ఇక్కడ నుండీ అపారమైన సాయి కృపను అనుభవించిన దాసగణు తన అనుభవాన్నంతటినీ రంగరించి సాయిని ఈ దిగువ ఓవిలలో స్తుతిస్తాడు.

56. హే సాయినాధ సద్గురూ| తూచ మార్పూ కల్పతరూ||
భవాబ్జీచే భవ్య తారూ|| తూచ అససీ నిశ్చయే||

ఓ సాయినాధ సమర్థ సద్గురూ! మీరు మాకోరికలు తీర్చే కల్పతరువు. ఈ భవసాగరాన్ని దాటించ నావ మీరే, ఇది నిస్సంశయం.

57. తూ కామధేనూ చింతామణీ| తూ జ్ఞాన-నభీచా వాసరమణీ||
తూ సద్గుణాంచీ భవ్య ఖాణీ|| అధవా సోపాన స్వర్గీచా||

ఓ సాయినాథా మీరు కామధేనువు, మీరే చింతామణి, మీరే జ్ఞానాకాశంలో ప్రకాశించే భాస్కరులు, మీరే సద్గుణాల నిధి, స్వర్గధామం చేర్చే సోపానం కూడా మీరే!

58. హే పుణ్యవంతా పరమ పావనా! హే శాంత మూర్తి ఆనంద ఘనా||
హే చిత్స్వరూపా పరిపూర్ణా|| హే బేధరహితా జ్ఞానసింధో||

ఓ పుణ్య మూర్తి, పరమ పావనా, ఓ శాంతి స్వరూపా, ఆనంద నిలయా, చిత్స్వరూపా, పూర్ణావతారా, భేద వర్జితా, జ్ఞాన సింధూ! వందనము.

59. హే విజ్ఞాన మూర్తి నరోత్తమా! హే క్షమా శాంతీచ్యా నివాసధామా||
హే భక్తజనాంచ్యా విశ్రామా|| ప్రసీద ప్రసీద మజప్రతీ||

ఓ విజ్ఞాన మూర్తి, పురుషోత్తమా, ఓ క్షమ శాంతిల నిలయమా, భక్తలోక విశ్రాంత ధామమా! మీ చల్లని కృపావర్షం మాపై కురిపించండి.
విశిష్టావతారుడు శ్రీ సాయి

60. తూచ సద్గురు మచ్చీందర! తూచ మహాత్మా జాలంధర||
తూచ నివృత్తి నాధ జ్ఞానేశ్వర|| కబీర శేఖ నాధ తూ||

సద్గురు మచ్చీంద్రనాథుడు మీరే, మహాత్ముడైన జాలంధరుడు, నివృత్తి నాథుడు, జ్ఞానేశ్వర మహారాజు, భక్త కబీరు, గొండానివాసి షేక్ మహమ్మద్, ఏకనాథ్ మహారాజ్ కూడా మీరే.

ఇక్కడ దాసగణు వర్ణించిన ఒక్కో మహాపురుషుని గురించీ కొద్దిగా పరిచయం చేసికునే సాహసం చేద్దాము.

సద్గురు మచ్చీంద్రనాథ వివిధ హిందూ మరియు బౌద్ధ సంప్రదాయాలకు చెందిన సంతా, యోగీ మచ్చీంద్రనాథులు. పదవ శతాబ్దానికి ముందు వారుగా వారిని పేర్కొంటారు. హఠ యోగ సంప్రదాయాన్ని స్థాపించిన వారిగా సాంప్రదాయవాదులు భావిస్తారు. నాథ సంప్రదాయానికి ఆద్యులు గా కూడా వారిని పరిగణిస్తారు. ఎనబై ఆరు మహాసిద్ధులు గలవారిగానూ, హఠయోగ సంప్రదాయంలోని మరో గురువు గోరక్షనాథుని గురువుగానూ భావించుకునే వీరిని హిందువులూ, బౌద్ధులు కూడా

సమానంగా ఆరాధించేవారు. అవలోకితేశ్వరుని అవతారంగా వారిని కొందరు భావిస్తారు.

శంకరుడు మూడవ కన్ను తెరిచినప్పుడు పుట్టిన అగ్నినుండి జననమొందిన వారుగా పేరుగాంచిన జాలంధర నాథులు మహాసిద్ధులు. ఆయనను శివుని గానే కొందరు భావిస్తారు. జాలంధరిప, హద్దిప, హద్దిపద, జాలంధర పద వంటి వివిధ నామాలతో వివిధ సంప్రదాయాలలో వారిని పిలుస్తారు. జాలంధర్ నాథులు ఎన్నో అద్భుత యోగ శక్తులు గలవారిగా ప్రసిద్ధులు.

నివృత్తి నాథులు వార్కరీ సంప్రదాయానికి చెందిన సంత మహాత్ములు. దేశస్థ బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో జన్మించిన వీరు తొలి వార్కరీ సంత మహాత్ముడైన సంత జ్ఞానేశ్వర్ కి అగ్రజులు మరియు గురువులూను. నివృత్తి నాథుల వారిని నాథ సంప్రదాయంలోనికి గోపీర్ నాథుల వారు నివృత్తినాథుల పదవ ఏట ప్రవేశ పెట్టారు. నివృత్తి నాథుల సమాధి నాసిక్ దగ్గర లోని త్ర్యయంబకేశ్వర్ లో వుంది.

జ్ఞానేశ్వర్ మహారాజ్ - పదమూడవ శతాబ్దపు మరాఠీ సంత మహాత్ముడు ధ్యానేశ్వర్ లేదా ధ్యానదేవ్ గా పిలువబడిన జ్ఞానేశ్వర్. కవీ, వేదాంతీ, నాథ సంప్రదాయపు యోగీ అయిన జ్ఞానేశ్వర్ ధ్యానేశ్వరి పేరిట భగవద్గీత పై వ్యాఖ్యానాన్ని మరియు అమృతానుభవ్ అను మరాఠీ సాహిత్యంలో మైలు రాళ్లనదగ్గ గ్రంథాలను రచించారు. వీరు అలందిలో జన్మించారు. ఇరవైఐక్క సంవత్సరాల పిన్న వయసులోనే అలందిలో సమాధిచెందారు.

కబీరు కాశీపట్టణంలో సాలివారింట జన్మించారు. మార్మికుడైన కవీ మరియు సంత మహాత్ముడూ అయిన కబీరు దోహాలు సిక్కుల ఆదిగ్రంథ్ లో కూడా చోటుచేసికున్నాయి. ముస్లిము కుటుంబంలో పెరిగినా స్వామీ రామానందుల శిష్యునిగా భక్తి ఉద్యమం వైపు పయనించారు. జీవించినంత కాలమూ హిందూవులూ, ముస్లిములూ ఆయనని విమర్శిస్తూనే వుండేవారు, కానీ మహా సమాధి చెందే నాటికి ఇరుమతాల వారు కబీరుని తమ స్వంతమని భావించుకన్నారు. కబీరు సంప్రదాయం కబీర్ పంత్ గా ఇప్పటికీ కొనసాగుతోంది, ఆ సంప్రదాయంలోని వారిని కబీరు పంత్తులు అంటారు.

షేక్ ముహమ్మద్- షేక్ ముహమ్మద్, సయ్యద్ ముహమ్మద్ ఖాదిరి, షేక్ ముహమ్మద్ శ్రీ గొండేకర్ మరియు షేక్ ముహమ్మద్ బాబా గా వివిధ పేర్లతో పిలువబడిన ఈ

ముస్లిం సంత మహాత్ముడిని హిందువులు కూడా ఆరాధించేవారు. యోగ సంగ్రమ అనే గ్రంథాన్ని రచించారు. మహారాష్ట్ర లోని బీడి జిల్లాలో అస్థి తాలూకాకు చెందిన వహిరా షేక్ మహమ్మద్ స్వంత ఊరు. మహారాష్ట్రలోని శ్రీ గోండా లో వారు నివసించే వారు. రాజె మహమ్మద్ (ఖాద్రియ్యా ఖాద్రి సూఫీ) వీరి తండ్రి. హిందూ వైష?వ సంత మహాత్ములు చందా బోధలే వీరి గురువు, చందా బోధలే సంత జనార్దన స్వామి వారి గురువులు కూడా. ఈ సంత జనార్దన్ స్వామి సంత కవి ఏక్ నాథ్ మహారాజు కి గురువులు. సంత చందా బోధలేని చందా బోధలే ఖద్రి గా సూఫీ సంప్రదాయంలో పిలిచేవారు, వారిని దత్తావతారం గా భావిస్తారు. చందా బోధలే షేక్ మహమ్మద్ తండ్రి రాజె మహమ్మద్ ఖద్రి కి శిష్యులు. మహమ్మద్ ఖద్రి సంతకవి తుకారాం మహారాజ్ కి తొలిసారిగా కీర్తన నాలాపించడానికి అవకాశం కల్పించారు. ప్రజలు తుకారామ్ మహారాజు కీర్తనలను వినడానిక ఇష్టపడని సందర్భంలో రాజె మహమ్మద్ వారిని ప్రాధేయపడి తుకారాం మహారాజ్ కి తొలిసారి అవకాశం కల్పించాడు. ముస్లిములకి వ్యతిరేకిగా పేరుపడ్డ సంత కవి రామదాస్ షేక్ మహమ్మద్ ను గొప్ప సంతగా అభివర్ణించారు. సంత షేక్ మహమ్మద్ సంత కవి కబీర్ అవతారమ్ గా భావిస్తారు.

సంత ఏకనాథ్ -వర్కరీ సంప్రదాయపు మరాఠీ సంత కవి గా ప్రసిద్ధులైన ఏకనాథ్ మహారాజ్. ఏకనాథ్ భాగవతం, భావార్థ రామాయణం వీరు రచించినవే. ఇవి మరాఠీ వారి నిత్య పారాయణ గ్రంథాలు. మరాఠీ సాహిత్యంలో ఏకనాథ్ మహారాజ్ వారిని సంత కవులు, వారి పూర్వీకులు సంత జ్ఞానేశ్వర్, నామదేవు మరియూ తరువాత వారైన సంత తుకారాం, రామదాసుల మధ్య వారధివంటి వారిగా ఏకనాథ్ మహారాజ్ ని పేర్కొంటారు. మహారాష్ట్ర లోని పైతాను లో సూర్యనారాయణ రుక్ముణి లకు జన్మించిన ఏకనాథ్ చిన్నతనంలో శివుని గుడి బయట కూర్చున్నప్పుడు కుటుంబాన్ని వదిలేయమనీ దేవ్ ఘర్ లో వున్న సంత జనార్దన స్వామి వద్దకు పోవల్సిందని ఆకాశవాణి వినిపించింది. అలాగే వెళ్ళి సంత జనార్దన స్వామి ని సేవించారు. ఆ తర్వాత తన మాతా మహులకోరికతో పైతానుకి తిరిగి వచ్చిన ఏకనాథుల వారు గిరిజా బాయిని వివాహమాడారు. కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత ఏకనాథుల వారి ఆరోగ్యం క్షీణించడంతో శరీరం వదిలి వేయాలని నిర్ణయించుకున్నారు. రామాయణ పారాయణ తానెక్కడ విడిచిపెట్టారో అక్కడనుండి తన శిష్యుడు గవ్ బా చేత చదివించి, గోదావరి ఒడ్డున తన చివరి ప్రవచనం కొనసాగించి గోదావరిలో ప్రవేశించి తన దేహాన్ని చాలించారు.

61. తూచ బోధలా సావత! తూచ రామదాస తత్త్వతా॥

నీవే ధామణ్ గావ్ నివాసి మాణికోజీ బోధలా, మాలి యగు సావంతుడవు నీవే, సమర్థ రామదాస స్వామి నీవే, ఓ సాయినాథా, నీవే తుకారామ్, సఖారామ్ మహారాజ్, మాణిక్య ప్రభువు కూడా మీరే (సకల సాధు స్వరూపులు మీరు).

ఈ ఓవి లో దాసగణు పేర్కొన్న మహాపురుషుల గురించి తెలిసికునే చిన్న ప్రయత్నం చేద్దాం.

మాణికోజీ బోధలా: క్రీస్తు శకం 1565 ధామన్ గావ్ లో జన్మించిన మాణికోజీ బోధలా ని శంకరుని అవతారంగా భావిస్తారు. మొగలాయిలకు వ్యతిరేకంగా పొరాడిన మహా యోధుడియన. జరిగిన వినాశనానికి హృదయం ద్రవించి, పరివర్తన చెంది, హింసా మార్గాన్ని విడనాడి, భక్తి మార్గాన్ననుసరించి, పాండురంగడికి అనన్య భక్తుడయ్యాడు. ఈయనకి దత్త సాక్షాత్కారం కలిగిందని చెబుతారు.

సావత మాలి: ఆలయానికి ప్రతిరోజూ పుషాలను సమర్పించే పెద్ద పూలతోట వుండీయనకు. పదునాలుగవ శతాబ్దంలో అరర్ణండ్డి గ్రామంలో జన్మించిన వీరి అభంగాలు విశేషమైన ప్రాచుర్యాన్ని పొందాయి. ఒక ఆషాఢ ఏకాదశి నాడు మందిరానికి వెళ్లకుండా భగవంతుడికి వివిధ రంగుల పూలదండని తయారు జేయడంలో నిమగ్నుడౌతాడు సావత్ మాలి. మందిరంలో జరిగే భజన కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడం కన్నా భగవంతునికి అందమైన పూల మాల ని తయారు చేయడం ఆయనకు అత్యంత ముఖ్యమని భావించుకుంటాడు. విరలుడు ఆ పువ్వుల తోటలోనికి వచ్చి సావతుని ముందు నిలబడి దర్శనమిస్తాడు. విరలుడ్డీ దర్శించుకున్న సావతుడు ఉత్తేజితుడవుతాడు, ఆరాధిస్తాడు, ఎందరో భక్తులు మందిరంలో భజన గీతాలనాలాసిస్తూ వుంటే తోటలోనికి ఎందుకు వచ్చారంటూ విరలుడిని ప్రశ్నిస్తాడు సావతుడు. అప్పుడు విరలుడు సావతుడిని నువ్వెందుకు రాలేదని అడుగుతాడు. విరలుడు తను కూర్చిన పూల మాలను ధరించడం చూస్తేనే తనకు దివ్యానందం కలుగుతుందని సావత్ మాలి అంటాడు. అప్పుడు విరలుడు తనకి ఆ పూలమాలను వేయమంటాడు, సావతుడు సంతోషంగా పూలమాలను విరలుడికి వేస్తాడు. అప్పుడు విరలుడు వెలుపల ఇరువురు దొంగలున్నారని, వారికి కనిపించకుండా వుండాలనుకుంటున్నానని, తనని ఎక్కడైనా దాచమని అడుగుతాడు. ఈ విశ్వంలో విరలుడులేని ప్రదేశం ఎక్కడైనా వుందా అని అడుగుతాడు సావతుడు. దానికి విరలుడు తనకు ఈ వేదాంతమంతా వినడానికి సమయంలేదనీ, తనకు వెంటనే

దాక్కునే ఏర్పాట్లు చేయమనీ అడుగుతాడు. దానికి సావతుడు తన హృదయమే విరలుడికి దాక్కొవడానికి సరయిన ప్రదేశమనీ, అక్కడైతే ఎవరికంటా పడరనీ అంటాడు. సావతుడు తన యోగశక్తితో ధ్యాననిమగ్నుడై వుంటే విరలుడు ఆయన హృదయంలోనికి ప్రవేశించి దాక్కొంటాడు. వెలుపల ఎంతో సమయం నుండి వేచివున్న నామదేవుడు మరియు జ్ఞానేశ్వరుడూ విరలుడిని వెతుక్కుంటూ తోటలోనికి వస్తారు. నామదేవుడు విరలుడికోసం తోటంతా వెతుకుతూ వుంటే, జ్ఞానేశ్వరుడు మాత్రం ఒకమూల నిల్చుని వుంటాడు. నామ దేవుడు భక్తి ప్రేమపూర్వకమైతే, జ్ఞానేశ్వరుడు మహా జ్ఞాని. జ్ఞానేశ్వరునికి అందువలన విరలుడు ఎక్కడున్నాడో అర్థమై సావతుడి వైపు చూస్తూ వుంటాడు. తోటంతా వెదికిన నామదేవుడు విచారంతో జ్ఞానేశ్వరుడిని విరలుడెక్కడని ప్రశ్నిస్తాడు. కానీ జ్ఞానేశ్వరుడు నవ్వుతూంటాడు, నామదేవుడు జ్ఞానేశ్వరుడిని ఎందుకు నవ్వుతున్నావని అడుగుతాడు. తనముందు ధ్యానంలో నిమగ్నుడైనట్లుగా కూర్చుని వున్న ఈ వ్యక్తే విరలుడిని మింగివేసాడని అంటాడు. ఇది విన్న నామదేవుడు విపరీతమైన ఆగ్రహానికి గురై సావతుడిని కొట్టడానికి వెడతాడు. దీనినంతటినీ సావతుడిలో వున్న విరలుడు చూసి తన భక్తుడు దెబ్బలు తినకూడదని నామదేవుని ఎదురుగా ప్రత్యక్షమవుతాడు. పాండురంగ విరలుని లీలలను అందరూ అర్థం చేసికుని ఒకరినొకరు కౌగిలించుకుంటారు

సమర్థ రామదాసు- సమర్థ రామదాసు 17వ శతాబ్దానికి చెందిన సంత కవి. అద్వైత వేదాంతాని చెందిన రామదాసు దాసబోధ అనే గ్రంథము రచించారు. వారు హనుమంతుని మరియు రాముని భక్తులు. నారాయణ సూర్యజీ తోసర్ అనేది వారి నిజనామం. శ్రీరామనవమి నాడు 1608 లో జల్పా జిల్లా లొణి అంబద్ తాలూకాలో వున్న జంబీ గ్రామంలో గోదావరి ఒడ్డున దేశాశ్ల ఋగ్వేద బ్రాహ్మణ కుటుంబములో జమదగ్ని గోత్రీకుడైన జన్మించిన వీరి తల్లిదండ్రులు సూర్యజీ పంతు మరియు రాణుబాయి. గంగాధర స్వామి వారి అగ్రజుడు. తరతరాలుగా వారి కుటుంబం సూర్యుడిని, రాముడినీ ఆరాధస్తూ వస్తున్నారు. వీరి అనుయాయుల్ని రామదాసి అనిపిలుస్తారు. వీరు 1681 లో సమాధి చెందారు.

తుకారాం: సంత తుకారామ్, భక్త తుకారామ్, తుకారామ్ మహారాజ్, తుకోబా మరియు తుకోబారాయా అని పిలువబడిన వీరు పాండురంగని అనన్య భక్తులు, దేహు గ్రామంలో నివసించేవారు, అళంధిలో ఎన్నో అభంగాలు రచించారు. ఛత్రపతి శివాజీ కూడా ఈయన భక్తుడు. వీరి కీర్తనల కచేరీలకు శివాజీ కూడా హాజరయ్యేవారు. క్రీ.శ. 1608 లో జన్మించిన వీరు క్రీ.శ. 1649 లో బొందితో వైకుంఠానికి పుష్పక విమానంలో వెళ్లడాన్ని వేలాది భక్తులు దర్శించుకున్నట్లుగా చెప్తారు.

శఖారాం మహారాజ్: వీరు లోని గ్రామ వాస్తవ్యులు. వీరు కూడా పాండురంగని అంకిత భక్తులు. ఆత్మ సాక్షాత్కారం పొందిన పావన మూర్తి.

మాణిక్య ప్రభువు: ఈ కలియుగంలో దత్తావతార పరంపరలో మూడవవారిగా వీరిని భావిస్తారు. ఈశ్వర నామ సంవత్సరము దత్తజయంతి రోజున 22.12.1817 న జన్మించిన వీరిని దత్త సంప్రదాయంలో దత్తావతారంగా భావించుకుంటే ముస్లిము సంప్రదాయంలో వీరిని సంత మహబూబ్ సుభాని అవతారంగా భావించుకుంటారు. గుల్బర్గా సమీపంలోని లాడవంతి గ్రామంలో జన్మించిన వీరు స్వయంసిద్ధులు. మార్గశీర్ష శుద్ధ ఏకాదశి 29.11.1865 నాడు హుమ్నూబాద్ లో సజీవ సమాధి చెందారు. అదే ఇప్పుడు మాణిక్ నగర్ గా జగత్ప్రసిద్ధం. షిరిడీ సాయిబాబా మాణిక్ ప్రభువుని కలిసారని అంటారు. తన ఫకీరు వేషంలో మాణిక్ ప్రభువు దగ్గరకు వెళ్ళిన సాయిబాబా తన లోటాని ధనంతో నింపి ఇవ్వాలిందని అడుగుతారు. మాణిక్ ప్రభువు సోదరుడు తాత్యా సాహెబ్ డబ్బుతో ఆ లోటాని నింపబోతే ఆ లోటా ఎంతకూ నిండదు. సాయి అధ్యాత్మక శక్తిని గ్రహించిన మాణిక్ ప్రభువు రెండు ఖర్జూరఫలాలను మరియు పువ్వులనూ ఆ లోటాలో వేస్తారు. వెంటనే ఆ లోటా నిండిపోతుంది. సాయి ఆ ఖర్జూర ఫలాలను మరియు పువ్వులనూ స్వీకరించి, ఆ లోటా లోనికి సరిపడనంత డబ్బుతో ఆ లోటాని పొంగి పారలేటట్లుగా నింపుతారు.

(ఈ రెండి ఓవిలలో వచ్చిన మహాపురుషుల గురించి నేను తెలిసికునే ప్రయత్నంలో సద్గురుమహారాజ్ నాకు అంతర్జాలంలో వికీ పిడియా ని, గ్రంధరూపంలో ఇమ్మిడిశెట్టి ప్రభాకరరావు గారి స్తవన మంజరిని చూపి తెలిసికునేలా చేశారు. నావంటి అవివేకి లేదా అజ్ఞాని ఇటువంటి ప్రయత్నం చేయబోవడం సాహసమే కదా).

సత్పురుషులతో సాయిని పోల్చిన దాసగణు రాబోయే ఓవిలలో ఆయన అవతార లక్ష్యాన్ని, చరిత్రనీ, కులగోత్రాలనీ చర్చిస్తాడు. ముందుగానే మనవి చేసికున్నట్లుగా నావంటి అజ్ఞాని, అవివేకి శ్రీ సాయి స్తవన మంజరిని విశ్లేషించబూనడం సాయి చేస్తున్న అదుతం. పూజ్య శ్రీ బి.వి.నరసింహ స్వామి వారు తమ 'శ్రీ సాయినాథ మననంలో పేర్కొన్నట్లుగా 'నాకు సాయితప్పి మరొక దైవం తెలీదు, శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర తప్ప మరొక శాస్త్రం తెలియదు, సాయి సాయి తప్ప మరొక నామం తెలియదు.' ఎందుకు ఈ విషయాలను ప్రస్తావించ వలసి వస్తున్నదంటే విశ్లేషణ గా ముందుంచుతున్న విషయాలలో నా పరిజ్ఞానం శూన్యమని వినమ్రంగా తెలియజేసేందుకే.

62. యా ఆపుల్యా అవరారాచీ| పరీ ఆహే ఆగమ్య సాచీ||
ఓళఖ ఆపుల్య జాతీచీ| హెరాఊ న దేతా కవణాచే||

మీ అవతార లక్ష్యం మాకు అనూహ్యం, మీ కుల గోత్రాలు అవతార రహస్యం, మీ చరిత్ర అగోచరం.

63. కోణీ ఆపణాం మ్హణతీ యవన| కోణీ మ్హణతీ బ్రాహ్మణ||
ఐసీ కృష్ణాసమాన| లీలా ఆపణ మాండిలీ||

ఓ సాయీ! కొందరు నిన్ను మహమ్మదీయడవని అంటున్నారు, మరికొందరు బ్రాహ్మణుడవంటారు. కానీ నీ నిజస్థితి ఎవరికెరుక, ఆహా! శ్రీ కృష్ణునిలా పరమాద్భుత లీలలు ప్రదర్శిస్తూనే వున్నావు.

64. శ్రీ కృష్ణా స పాహూన| నానా ప్రకారే వదలే జన||
కోణీ మ్హణాలే యదు భూషణ|| కోణీ మ్హణాలే గురాఖీ|

ఆ నాడు శ్రీ కృష్ణుని గురించి కూడా ప్రజలు ఎన్నోవిధాలుగా భావించారు. కొందరు యదుకుల భూషణుడని కీర్తిస్తే, మరికొందరు పశుల కాపరి అని హేళన చేసారు..

65. యశోద మ్హణే సుకుమార బాల| కంస మ్హణే మహాకాళ||
ఉద్ధవ మ్హణే ప్రేమళ|| అర్జున మ్హణే పూర్ణ జ్ఞానీ||

శ్రీ కృష్ణుడు యశోదకు సుకుమారుడైన బాలుడు, కంసుని పాలిట కాల యముడు, ఉద్ధవునికి అప్తమిత్రుడు మరియు అర్జునునికి పూర్ణ జ్ఞాని.

66. త్రైసే గురువరా ఆపణాసీ| జే జ్యాచ్యా మనాసీ||
యోగ్య వాటేల నిశ్చయేసీ|| తేతే తుమ్హాం మృణతసే||

ఓ గురురాయా! అలాగే జనులు మీగురించి కూడా ఎవరి మనోభావాల్ని బట్టి వారు భావిస్తున్నారు. అందుకు తగినట్లుగానే ఫలితం పొందుతున్నారు.

ఈ ఓవిలు చదువుతుంటే శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లోని పదకొండవ అధ్యాయంలో

డాక్టరు పండితుని పూజ అను ఉపాఖ్యానంలో 'నేనొక ముసల్మానుననీ, తానొక సద్రా హౌణుడననీ, ఒక మహ్మదీయుని పూజించుట ద్వారా తాను వైల పడిపోవుదుననే దురభిమానము లేకుండా, అతడు నాలో తన గురువును భావించుకుని, అట్లు చేసెను. అతని నిష్కలప భక్తి నన్ను కట్టి పడవేసినది. అతనికి నేనెట్లు అడ్డు చెప్పగలను'. అన్న బాబా పలుకులు గుర్తుకు వస్తే అది సాయి కృప కాదా? అంతే కాదు పన్నెండవ అధ్యాయంలో నాసిక్ నివాసియగు ములేశాస్త్రి అన్న ఉపాఖ్యానం లో 'గేరు (ఎట్టే రంగు) తయారుగా వుంచుడు. ఈనాడు కాషాయ వస్త్రమును ధరించెదను' అన్న బాబా పలుకులూ, ఆ తర్వాత ములే శాస్త్రికి గురు ఘోలప్ స్వామి గా దర్శనమీయడం సాయి సకల దేవతా స్వరూపుడన డానికి నిదర్శనం కదా.

67. మశీద ఆపులే వసతీ స్థానా వింధా వాచున ఆసతీకాన॥
 పాత్యాచ్యా తుమ్మ పాహూన॥ యవన మ్మణతే భాగ తుమ్మా॥

మీరుండేది మసీదులో, మీ చెవులకు కుట్లు లేవు, నైవేద్యం చేసేటప్పుడు మీరు తరచు ఫాతీహా చదువుతూ వుంటారు. ఇవన్నీ చూసి కొందరు మిమ్ముల్ని మహ్మదీయుడన్నారు.

దాసగణు వ్రాసిన శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీని గుజరాతీలోనికి అనువదించిన స్వామి సాయి శరణానంద ఈ ఓవిని అనువదిస్తూ అనువాదకునికి తెలిసిన సమాచారాన్ననుసరించి మరియు పరిశీలననుసరించి దాసగణు బహుశః సాయినాథుని చెవులను జాగ్రత్త గా పరిశీలించి వుండరు అంటారు. శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర తెలుగులో ఓవి రూపంలో అనువదించిన కుమారి మణేమ్మ గారి శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరి తెలుగు అనువాదాన్ని సంస్థాన్ వారు ప్రచురించారు. విచిత్రంగా అందులో ఈ ఓవి కి అనువాదం ఈ క్రింది విధంగా వుంది: మీ నివాస స్థానం మసీదు. మీ చెవులు కుట్టి వుండేవి. మీరు పాటించిన మహ్మదీయుల నైవేద్యపద్ధతులను చూసి ప్రజలు మిమ్ములను ముసల్మాను అని తలిచారు. శ్రీసాయి సచ్చరిత్ర ఏడవ అధ్యాయం పదమూడవ ఓవిలో మాత్రం 'హేమాథ్ పంత్' ఆయన్ని (చెవులు కుట్టించుకోని) ముస్లిం అందామా అంటే ఆయన చెవులు కుట్టబడి వుండేవి' అంటారు. ముస్ముందు వచ్చే ఓవిలలో ఇట్టి జాతి బేధాల శుష్క వివాదాల పట్ల దాసగణు స్పందిస్తారు. అయితే నాకు ఒక లా అనిపిస్తావుంటుంది. పైన అరవై ఆరవ ఓవి లో దాసగణు పేర్కొన్నట్లుగా ఎవరి మనోభావాల్ని బట్టి వారు భావిస్తున్నారు. పాదాల గంగా యమునలను చూపినా శిరసుపై మాత్రమే జల్లుకుని

చరణ తీర్థం గా ఆ జలాన్ని బాబా ఒక ముస్లిం అని స్వీకరించని దాసగణు కు (ఈ విషయాన్ని దాసగణు స్వయంగా పూజ్యశ్రీ బి.వి.నరసింహస్వామివారికి చెప్పుకుని వాపోయారు) బాబా అలాగే చెవులకు కుట్టు లేకుండానే దర్శనమిచ్చారేమొ అనిపిస్తుంది.

68. తైసీ అగ్గీచీ ఉపాసనా! పాహూని ఆపులీ దయాఘనా॥
 నిశ్చయ హోత అముచ్యా మనా॥ కీ ఆపణ హిందూ మ్హణూనీ॥॥

ధుని దగ్గర మీ నిత్యాగ్నిహోత్రావరాధన చూసి మిమ్ములను హిందువుగా భావించుకోవడమ్ కూడా సహజమే కదా.

69. పరీ భేద హే వ్యవహారిక! యాతే చాహతీల తార్కిక॥
 పరీ జిజ్ఞాసూ భావిక॥ త్యా న వాటే మహత్వ యాంచే॥॥

కానీ జాతి భేదాల బ్రాంతులు, శుష్క వివాదాలలో, తర్క వితర్క మాయాజాలంలో ముమిగి తేలే తార్కికులకు మాత్రమే. కానీ నిజమైన భక్తులు, భావ జిజ్ఞాసువులు మాత్రం దీనికి ప్రాముఖ్యతనివ్వరు. వారు ఇలాంటి మాయాజాలంలో చిక్కుకోరు.

70. ఆపులీ ఆహే బ్రాహ్మీస్థితీ! జాత గోత నా ఆపణాం ప్రతీతి॥
 ఆపణ అవఘ్యాంచే గురుమూర్తీ॥ ఆహో ఆద్యకారణ॥॥

ఓ సద్గురు సార్వభౌమా! నిజానికి మీది పరబ్రహ్మ స్థితి. ఈ జాతి మతాలకు మీరు అతీతులు. మహోన్నతమైన జగద్గురు మూర్తివి. ఈ జగత్కర్తలు మీరు. ((బాబా ముస్లిమా లేక హిందువా అన్న మీమాంసను పక్కన పెట్టడానికి దాసగణుకి బాబాని ఈ స్పృహికర్త మరియూ విశ్వానికి ఆద్యుడూ అని వర్ణించడం మినహా మరో మాటలు దాసగణు కి దొరకలేదు అనిపిస్తుంది అంటారు శ్రీ కర్రా ఫణిశంకర్))

71. యవన హిందూంచే బిపట ఆలే! మ్హణూన తదైక్య కరణ్యా భలే॥
 మశీద - అగ్గీలా స్వీకారిలే॥ లీలా భక్తాంస దావావయా॥॥

బాబా! హిందూ ముస్లిముల పరస్పర స్పర్ధలను రూపుమాపి, సర్వ మానవ సౌభ్రాతృత్వాన్ని పెంపొందించడం కోసం మశీదులో నిరంతరం ధుని వెలిగించి, అగ్నిహోత్రావరాధన చేస్తూ అపూర్వ లీలా విలాసాల్ని ప్రదర్శించావు. భక్తులకు

ఏకత్వాన్నిచాటావు.

72. అపణ జాతగోతాతీత! సద్వస్తు జీ కా సత్||
తీచ తుమ్మీ సాక్షాత్|| తర్కాతీత సాచా కీ||

నీవు కుల గోత్రాలకి అతీతుడవు, సత్స్వరూపివి, నీవు మా ఊహల కందని అవతారమూర్తివి.

73. తర్క వితర్కాంచే ఘోడే! చాలలే కితీ అపణా పుడే||
తేదే మార్యే బాపుడే|| శబ్ద టికతీల కోరునీ||

తర్క వితర్కాలనే జోడు గుఱ్ఱాలపై స్వారీ చేస్తూ ఊహాతీతుడవైన నిన్ను చేరగలమా? తార్కికులకు అంతుపట్టని మీ నిజతత్వాన్ని వాక్కులతో ప్రకటించడం సాధ్యమా? అది శబ్ద పరిధి కి మించినది. అటువంటప్పుడు నా ఈ మాటలు నిలువగలవా? (అందుకు సంపూర్ణ భక్తి విశ్వాసాలు మాత్రమే సాధనాలు).

పూజ్యశ్రీ పేరూరి శర్మ కుమారుడు శ్రీ కర్రా ఫణి శంకర్ అభిప్రాయాన్ననుసరించి 1840 తర్వాత భారత దేశంలోని రాజకీయ పరిస్థితి చాలా చంచలంగా వుంది. హైదరాబాద్, కర్ణాటక, జునాపూడ్ మరియు యూపి లలో అన్ని చోట్లా వున్న ముస్లిము పాలకులు మరియు బ్రిటిషు పాలకులూ మనుషుల మధ్య మత స్పర్ధలను రగిలించడానికి అన్ని విధాల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. కంపెనీ పాలన 1853 కే ముగిసిపోయినా వారు స్పష్టించిన విద్వేషభావనలు అలాగే వున్నాయి. గొప్ప స్పష్టి కర్త అయిన పరమాత్మ ఈ భూమీ మీద అవుతరించాల్సిన సమయమాసన్నమయింది. విద్వేషాలతో అతలా కుతలంగా వున్న రెండు వర్గాలనడుమా సయోధ్య స్పష్టించడానికి షిరిడీలో అవుతరించారు. అందువలన దాసగణు బాబా ను అటు హిందువుగా గానీ , ముస్లిముగా గానీ అంగీకరించక ఒక ప్రయోజనం కోసం షిరిడీలో అవతరించిన పరమాత్మగా భావించారు.

ప్రశంస

74. పరీ పాహానీ తుమ్హాలా! మౌన న యే ధరిత మలా||
కాకీ శబ్ద హేచ స్తుతీలా|| సాహిత్య ఆహేత వ్యవహారీ||

నీ సన్నిధిలో భావ పరంపర పెల్లుబికి రాగా, మౌనంగా వుండలేక పలుకుతున్నాను.

వ్యవహార నరళిలో న్నతించడానికి సాహిత్యంలోని వలుకులే కదా సాధనాలు,అందువల్ల నిన్ను కీర్తించే ఈ పద జాలమే పవిత్ర స్తుతి సాహిత్యమై చిరస్థాయిగా నిలుచుగాక.

75. మ్మణున శబ్దే కరూన | జే జే హూబుల వర్ణన||
 తే తే సర్వదా కరీన | అపుల్యా కృపా ప్రసాదే||

బాబా! అందుచేత మీ అనుగ్రహం వలన లభించిన కవితా శక్తితో నా శక్తికొలది ముమ్ముల్ని సదా కీర్తిస్తానే వుంటాను.

మీ అనుగ్రహం వలన లభించిన కవితా శక్తి - ఈ మాట దాసగణు మాటవరుసకి అన్నమాట కాదు. డాక్టర్ కేశవ్ భగవంత్ గావస్కర్ (అన్నాసాహెబ్ గావస్కర్) మరాఠీలో వ్రాసిన పిర్దీచే సాయిబాబా గ్రంథంలో దాసగణు ప్రస్తావన చాలా విస్తృతంగా కనిపిస్తుంది. గణపత్ దత్తాత్రేయ సహస్రబుద్ధే దాసగణు అసలు పేరు. ఆయన స్వతహాగా మంచి కవి. తమషా అనే మహారాష్ట్ర సంప్రదాయపు జానపద నృత్యానికి 'లావణి' లు వ్రాసేవారు. నానా సాహెబ్ చందోర్కర్ దాసగణు ని మొట్టమొదట బాబా వద్దకు తీసికుని వెళ్లారు. ఇరువురూ కలిసి బాబా బోధనలు, వారి గొప్పదనము మరియు వారి అపతారమూ గురించి ప్రచారం చేసేవారు. తొలిరోజులలో బాబా ప్రభావం పూనా, నాగపూర్, షోలాపూర్ ప్రాంతాలలో వుండేది. కొంకణ్ మరియు బొంబాయి ప్రాంతాలలో బాబా గురించి ఎక్కువ తెల్సింది లేదు. సంపూర్ణమైన భక్తితో శ్రద్ధలతో బాబా గురించి ఆయా ప్రదేశాలలో దాసగణు ప్రచారం చేసారు. బాబా ఒకసారి దాసగణు తో 'నవీన వ్యక్తులను పిలు, నానా మిగిలిన విషయాలు చూసుకుంటారు' అన్నారు. బాబా ఏమి చెప్పదలిచారో అర్థం కాని దాసగణు కాకా దీక్షిత్ ని అడిగారు. 'బాబా నవీన యోగుల చరిత్రలు నీవు వ్రాయాలని కోరుతున్నారు. నానా సాహెబ్ ముద్రణ విషయం చూసికుంటారు.' అని జవాబిచ్చారు కాకా దీక్షిత్.

దాసగణు కి బాబా ఆజ్ఞను ఎలా పూర్తిచేయాలో అర్థం కాలేదు. మనసులో అయోమయం నిండివుండగా ద్వారకామాయి కి పోయి బాబా ముందు సాష్టాంగ పడి 'నన్ను క్షమించండి బాబా, మీకు తెలుసు నేను చదువు రాని వాడిని. నేను ఇంతటి గొప్ప కార్యన్ని ఎలా నిర్వహించగలను? అని వాపోయాడు.

'నేనేమీ వినదలుచుకోలేదు. కాగితమూ, కలమూ తీసికో, వ్రాయడం మొదలు పెట్టు. ఇదిగో ఈ విభూతి తీసికుని వెళ్ళు, మొదలు పెట్టు' అని బాబా ఆదేశించారు.

దీనిని బాబా ఆదేశంగా తీసికున్న దాసగణు వివిధ మహాపురుషుల జీవిత చరిత్రలు, కీర్తనలకు వుపయోగించే వివిధ విషయాల గురించిన వ్యాసాలూ వ్రాసారు.

ఇవే కాకుండా సంత కథామృత్, భక్తిలీలామృత్ మరియు భక్తి సారామృత్ అనే మూడు ముఖ్యమైన గ్రంథాలను రచించారు.

అందుచేత దాసగణు రచించిన శ్రీ సాయినాథ్ స్థవన మంజరీ సాయి కృపవలన మాత్రమే సాధ్యమైంది.

అంతే కాదు భక్తిలీలామృతము లోని మూడు అధ్యాయాలూ, సంత కథామృతములోని రెండు అధ్యాయాలూ సాయి జీవిత చరిత్రయూ బోధనలు కలిగి యున్నవి.

భక్త పరాయణుడు -దాసగణు పేరుతో అన్నా సాహెబ్ గావస్కర్ సిర్డిచే సాయిబాబా మరాఠీ గ్రంథంలో పదవ అధ్యాయం సంపూర్ణంగా దాసగణు తన గురించి ఇతరులతో చెప్పుకున్న విశేషాలతో వుంటుంది. ఈ స్థవన మంజరీ వ్యాఖ్యానము పూర్తయే సమయానికి సాయి అనుగ్రహిస్తే ఆ అధ్యాయాన్ని మీ ముందుకు తెచ్చే ప్రయత్నం చేస్తాను. బాబా గురించి తానుతన మూడు గ్రంథాలలో ప్రస్తావించినట్లుగానూ, భక్తి సారామృతము (1925) లోని 26, 65, 66 మరియు 67 వ అధ్యాయాలలోనూ భక్తి సారామృతము (1906) లోని 31, 32 మరియు 33 వ అధ్యాయాలలోనూ మరియు సంత కథామృతము లోని 57వ అధ్యాయము లోనూ బాబా బోధనల గురించి, బాబా జీవితము గురించి వ్రాసినట్లుగా దాసగణు చెప్పారు. భక్తి లీలామృతము లోని 31వ అధ్యాయము మరియు సంత కథామృతము లోని 57వ అధ్యాయము బాబా సిరిడిలో సశరీరులుగా వున్నప్పుడూ, మిగిలినవి బాబా మహా సమాధి తర్వాత వ్రాసినట్లుగా దాసగణు పేర్కొన్నారు.

76. సంతాంచీ యోగ్యతా భలీ దేవహూన ఆగళీ॥
ఆజాదుజాస నాహీ ముఖీ॥ స్థాన జవళ సాధూంచ్యా॥

సత్పురుషులు ఎంతో ఉన్నతులు. వారు దేవతల కన్న శ్రేష్టులు. ఎందుకంటే వారికి తన, పర అనే బేధభావం వుండదు. వారు ఆశ్రితుల యెడ ఎలాంటి తారతమ్యం చూపించకుండా వారిపై కరుణరసమ్ కురిపిస్తారు.

77. హిరణ్యకశ్యపు - రావణాలా! దేవద్వేషే మృత్యు ఆలా||
త్రైనా ఏకహీ నాహీ ఘడలా || ప్రకార సంత హస్తానే||

హిరణ్యకశ్యపుడు, రావణాసురుడు మొదలైన వాళ్లు దేవతల్ని ద్వేషించారు. అందుకే వారిచేత సంహరించబడ్డారు. కానీ సత్పురుషుల చేతిలో అలా హాని పొందిన వారు ఒక్కరూ లేరు.

78. గోపీచందే ఉకీరద్యాసీ! గాడీలే జాలందరాసీ||
పరీ త్యా మహాత్మ్యాసీ|| నాహీ వాటలా విషాద||

గోపీచంద్ మహారాజు జాలందర్ మునీశ్వరుణ్ణి పేడకుప్పలో పాతిపెట్టాడు. కానీ ఆ మహాత్ముడు అతని దుష్కార్యానికెంతమాత్రమూ కలత చెందలేదు.

79. ఉలట రాజాచ ఉద్ధార కేలా! చిరంజీవ కరూని సోడిలా||
ఐనా సంతాంచ్యా యోగ్యతేలా|| వర్ణన కరావే కోఠవరీ||

పైగా ఆమూర్ఖుడైన గోపీచంద్ మహారాజుకు ఆ దోషం అంటకుండా కాపాడి, అతన్ని ఉద్ధరించాడు. అంతేకాదు, అతనికి అమరత్వాన్ని కూడా ప్రసాదించాడు. ఇట్టి సాధు సత్పురుషుల ఔన్నత్యాన్ని వర్ణించడమ్ ఎవరితరం?

సాధు సత్పురుషుల ను రాబోయే మూడు ఓవిలలోనూ దాసగణు వర్ణిస్తారు.

80. సంత సూర్యనారాయణ! కృపాత్యాంచీ ప్రకాశపూర్ణ||
సంత సుఖద రోహిణీ రమణ|| కౌముదీ తీ తత్కృపా||

సంతు సత్పురుషులు సూర్య భగవానుని వంటివారు! వారి కృప జ్ఞాన ప్రకాశం! వారు చంద్రుడు లాంటివారు, వారి కరుణ చల్లని వెన్నలలా అహోదభరితం||

81. సంత కస్తూరీ సోజ్ఞుళ! కృపాత్యాంచీ పరిమళ||
సంత ఇక్షు రసాళ|| రసనవ్వాళీ తత్కృపా||

సంతులు పరిమళ భరితమైన కస్తూరి వంటివారు! వారి అవ్యాజమైన కరుణ సుగంధంలా పరిమళిస్తుంది! వారు రసప్రపూర్ణమైన చెరకులాటివారు|| వారి దయ

అత్యంత మధురం॥

82. సంత సుష్టదుష్టాం ప్రతీ! సమసమాన నిశ్చిత్రి॥
ఉలట పాప్యావరీ ప్రీతి॥ అలోట త్యాంచీ వసతసే॥॥

సాధు సత్పురుషులు సన్మార్గులయందునూ, దుర్మార్గులయందునూ కూడా సమబుద్ధిని కలిగి యుంటారు. అంతే కాదు పాపాత్ములపై మరింత దయ కలిగి వుండడం వారి సహజ గుణం.

పై మూడు ఓవిలలో సాధు సంతుల ఔన్నత్యాన్ని వర్ణించిన దాసగణు వారి పాపాత్ములపై మరింత దయజూపే వారి ఔన్నత్యానికి కారణాలను గోదావరి నదీమ తల్లితో పోల్చి రాబోయే ఓవిలలో విశ్లేషిస్తారు.

పాప ప్రక్షాళన

83. గోదావరీ జలాత! మళకట తేచ ధువాయ యేత॥
నిర్ముళ యే సందుకీత॥ రాహే లాంబ గోదేపాసునీ॥॥

ఎలాగంటే మలిన వస్త్రాలే శుభ్రం కావడానికి గోదావరి నదివద్దకు వస్తాయి. కానీ శుభ్రమైన బట్టలను ఆ అవసరం వుండదు. అవి గోదావరికి దూరంగా పెట్టెలోనే వుంటాయి.

84. జే సందుకీమధ్యే బసలే! తేహీ వస్త్ర ఏకదా ఆలే॥
హెరాతే ధువావయా లాగీ భలే॥ గోదావరీచే పాత్రాత॥॥

ఐతే..... ఆ పెట్టెలో ఇప్పుడున్న పరిశుభ్రమైన వస్త్రాలు కూడా పూర్వం మురికివే! ఒకప్పుడు గోదావరి వద్దకొచ్చి శుభ్రపడి పెట్టెలోనికి చేరినవే!

85. ఏథే సందుక వైకుంఠ! గోదా తుమ్హీ నిషా' ఘాట॥
జేవాత్మే హేచ పట॥ షడ్వికార మళ త్యాంచ॥॥

ఆ పేటికే వైకుంఠము! మీరే పవిత్ర గోదావరి. మీ యందు అచంచల విశ్వాసమే స్నాన ఘట్టము, జీవులే వస్త్రాలు. అరిషడ్వర్గాలే మాలిన్యాలు., (అనగా మీ యందు

విశ్వాసం అనే స్నాన ఘట్టంలో జీవాత్మలనెడు వస్త్రాలు షడ్వికారాలనే మాలిన్యాలను తొలగించుకుంటాయి).

86. తుమచ్యా పదాంచే దర్శన! హేచ ఆహే గోదాస్నాన॥
అవఘ్యా మళాతే ఘాలవూన॥ పాపన కరణే సమర్థా॥॥

ఓ సాయి సమర్థా! మీ పాద పంకజ దర్శనమే మాకు పవిత్ర గోదావరీ స్నానము. కరుణా కటాక్ష వీక్షణాలు మాపై ప్రసరింపజేసి, మా పాప ప్రక్షాళన గావించి మమ్ముల్ని పునీతుల్ని గావించగల సమర్థులు మీరే॥

ఈ ఓవి చదువుతున్నప్పుడు దాసగణు కి బాబా తన పాదాలయందు గంగా యమునలను ప్రవహింప చూపిన లీల గుర్తుకు వస్తుంది. స్వయంగా అనుభవించారు కనుకనే దాసగణు 'మీ పాద పంకజ దర్శనమే మాకు పవిత్ర గోదావరీ స్నానము' అని వ్రాయగలిగారు. పూజ్యశ్రీ పేరూరి శర్మగారి మరో కుమారుడు శ్రీ కె. నిష్ఠేశ్వర్ వ్రాసిన శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర నిత్య పారాయణ గ్రంథంలో దాసగణు గురించి ఈ దిగువ విధంగా పేర్కొంటారు.

ఆధ్యాత్మిక చింతన లేకపోయినప్పటికీ అలవాటుగా మాత్రమే దేవాలయాలనూ, సాధు సత్పురుషులనూ సందర్శించే గణపతిరావు సహస్రబుద్ధే (దాసగణు) 1894 వ సంవత్సరంలో తన ఉన్నతాధికారైన నానా చందోర్కర్ యొక్క మన్ననలను పొందడానికి అయిష్టిగానే ఆయనతో కలిసి సాయిని దర్శించాడు. అతనిని బాబా 'దాసగణు' పేరుతో సంబోధించారు. కాలక్రమేణా సాయి దర్శనం వలన అతనిలో పారమార్థిక చింతన మొదలైంది. బాబాకు భగవన్నామ సంకీర్తన యందు మిక్కిలి ప్రీతి. అనవరతము ఆయన అల్లామాలిక్ అనేవారు. తమ సమక్షంలో ఎన్నోసార్లు నామ సప్తాహం చేయించేవారు. ఒకసారి దాసగణుని నామసప్తాహం చేయమని ఆజ్ఞాపిస్తే సరేనని బాబా ను ఒక కోరిక కోరాడు. సప్తాహం ముగియగానే విఠలుని దర్శనం తనకు జరగాలని కోరాడు. భక్తిభావముంటే తప్పకుండా దర్శనమిస్తాడని బాబా హామీ ఇచ్చారు. సప్తాహం ముగిసిన వెంటనే దాసగణుకు విఠలుని దర్శనం మసీదులోనే జరిగింది. ఆ క్షణంలో దాసగణు కి బాబా పట్ల విశ్వాసం ధృఢపడింది. దాసగణు 1903వ సంవత్సరంలో తను చేస్తున్న ప్రభుత్వోద్యోగానికి రాజీనామా చేసి సత్పురుషుల చరిత్రలు వ్రాయుట మరియు కీర్తనలు చేయడమూ ప్రారంభించాడు.

ఒక శివరాత్రి పర్వదినాన శిరిడికి మూడు మైళ్లదూరంలో వున్న 'సింగబా' లో గల

గోదావరి స్నానానికి వెళ్లడానికి బాబా అనుమతి కోరాడు దాసగణు. అప్పుడు సాయిబాబా 'గంగ ఇక్కడే వుంది. వేరొక చోటికి వెళ్లనవుసరం లేదు' అని తమ పాదాల వద్ద దోసిలి పట్టమన్నారు. వెంటనే సాయిబాబా పాదాలనుండి గంగవంటి స్వచ్ఛమైన నీరు ప్రవహించింది. ఆ చమత్కారాన్ని తిలకించిన దాసగణు కి రోమాంచితమైంది. నేత్రాల ఆనందాశ్రువులునిండాయి. హృదయంలో ప్రేమతరంగాలు ఉప్పొంగి, బాబా అనంత శక్తిని అశువుగా వరి?ంచడం మొదలిడాడు.

“ఓ సాయి ప్రభూ! వేణు మాధవుడవై ప్రయాగలోని గంగా యమునలను ఉభయ అంగుష్ఠాలనుండి ప్రవహింప జేసావు, బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరుల త్రిగుణాత్మక మూర్తివి. ఒక్కోసారి బ్రహ్మవలె జ్ఞానాన్ని బోధిస్తావు, మరొకసారి తమోగుణంతో రుద్రరూపం ధరిస్తావు. ఒక్కొక్కప్పుడ శ్రీ కృష్ణునిలా బాల లీలలు చూపిస్తావు. నిన్ని యవనుడని అందునా! నీకు చందనమంటే మహాప్రీతి. సదా మసీదులో నివశిస్తావు, నిన్ను శ్రీమంతుడవని అందునా! ఎప్పుడూ భిక్షాటన చేస్తావు. పోనీ ఫకీరని అందునా! దానంలో కుబేరుడై లజ్జితుడ్చి చేస్తావు, మసీదులో నీ నివాసం. అక్కడ భక్తుల కొరకు విభూతినివ్వడానికి ధునలో అగ్ని సదా ప్రజ్వరిల్లతూ వుంటుంది. ఉదయం నుండి నీ భక్తులు పూజకై వస్తారు. ఆ సమయంలో నీ దివ్యాసనం లో విరాజమానుడవై భాస్కరునివలె అగుపిస్తావు. ఉదయం ధుని వద్ద కూర్చుని ఉన్నప్పుడు మదనుని దహించిన శివునిలా కనిపిస్తావు. ఈ విధంగా నీవద్ద త్రిమూర్తుల లీలలు మాకు అనుభవమవుతూ వుంటాయి. నా మనస్సుచంచలమైంది. దానిని నీయందే లగ్నమయ్యేటట్లు వరమియ్యి! మహాపాతకుడవైనన్నకరుణించి త్రివిధ తాపాలను నివారించు” అని దాసగణు ప్రార్థించాడు. ఈ విషయాన్నిప్రస్తావిస్తూ హేమాడ్ పంతు “తమ ఘోరమైన పాపాలనుప్రక్షాళనం చేసికోవడానికి మానవులు గంగ వద్దకు వెడితే, తన పాపాన్ని నివారించుకోవడానికి గంగ మహాత్ముల చరణ సన్నిధిని ఆశ్రయిస్తుంది. ఇట్టి సాయి మహనీయుని పవిత్ర చరణాలను విడిచి గంగా, గోదావరి తీర్థయాత్రలకి వెళ్లే అవుసరం లేదు. భీమారథి నదిలో గోణాయికి నామదేవు, బాగీరథి నదిలో తమాలుకు ముత్యపు చిప్పలో కబీరు లభించినట్లు, భక్తుల కొరకు శ్రీ సాయినాథుడు పదహారేళ్ల తరుణ వయసులో షెరిడీ గ్రామంలో వేపచెట్టు క్రిందప్రథమంగా బ్రహ్మజ్ఞానిగాప్రకటితమయ్యారు అనిపేర్కొన్నారు.

ఒక విధంగా సాయిచరిత్రను వ్రాసిన వారిలో దాసగణున ప్రథముడుగా పేర్కొనాలి. సాయి సహచర్యంలో, సాయి కృపకు పాత్రుడై, సాయి పై, సాయి జీవించి వున్న కాలంలోనే గ్రంథాలూ, కీర్తనలూ, స్తవనమూ రచించిన దాసగణు ఘనమైన కీర్తినిసంపాదించారు. దాసగణు నిజంగా ధన్యజీవియే, కానీ బాబా పాదాల నుండి

గంగవంటి స్వచ్ఛమైన నీరు ప్రవహించినప్పుడు, ఆ పాద తీర్థం అక్కడున్న వారంతా భక్తితో త్రాగితే, దాసగణు మాత్రం దానిని శిరస్సు పై చల్లుకున్నాడు, కానీ త్రాగలేదు. బాబా ముస్లిం అనే శంక అప్పటికింకా దాసగణు ని వేధిస్తూనే వుంది. (శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర - డా॥ కె. నిష్టేశ్వర్, వి.జి.ఎస్.పబ్లిషర్స్, విజయవాడ).

87. ఆమ్మీ జన హే సంసారీ! మళత ఆహూ పరిచ్యావరీ!
మ్మణూన అమ్మీచ అధికారీ॥ సంత దర్శన ఘేణ్యాస్తవ॥

పరమ పావన మూర్తి! మేము సామాన్యులము! ఇహలోక వాసనలకులోబడి మేము చేసే పనుల వలన తరచుగా పాపాలను (మాలిన్యాలను) పొందుతూ వుంటాము. అందుచేత వాటి ప్రక్షాళన కొరకు తరచు మీవంటి ఉత్తమ సాధు సత్పురుషుల సందర్శనం మాకవసరం.

88. గౌతమీమాజి విపుల నీర! ఆణి ధుణే మళకట ఘాటావర॥
త్రైసేచ పడల్యా సాచార॥ త్యాచే హీనత్య గోదేసీ॥

గోదావరి నదిలో నీరుపుష్కలంగా వున్నప్పుడు శుభ్రపడడంకోసం మురికి బట్టలొస్తాయి. కాని అవి శుభ్రం కాకుండా మలిన వస్త్రాలు గానె అక్కడి స్నాన ఘట్టాలపై మిగిలిపోతే ఆ అప్రతిష్ట గోదావరికే కదా!

దాసగణు ఈ ఓవినుండి చిన్నగా అంటి అంటనట్లుగా నిందాస్తుతిని మరో రెండు ఓవిల తర్వాత స్మృశిస్తారు. నిజమైన ఉపాసనా మార్గాన్నిచూపుతారు.

సమాశ్రయము

89. తుమ్మీ సఘన శీత తరువర! ఆమ్మీ పాంధస్త సాచార॥
తాపత్రయాచా హో ప్రఖర॥ తాపలాసే చండంశు॥

మీరు ఏపుగా పెరిగి చల్లని నీడనిచ్చే మహావృక్షం వంటివారు! మేము తీవ్ర తాపత్రయాగ్నితో బాధపడుతూ మీ నీడలో సేదతీరాలని ఆరాటపడే బాటసారులం॥

90. త్యాచ్యా తాపాపాసూన సదయా! కరా రక్షణ గురురాయా॥
సత్యృపేచీ శీతల ఛాయా॥ ఆహే ఆపులీ లోకోత్తర॥

ఓ గురు సార్వభౌమా! కరుణా వరుణాలయా! సర్వోత్కృష్టమైన మీ సత్కృప యనెడి చల్లని నీడలో సేదదీర్చి ఆ వేడినుండి రక్షించండి!

91. వృక్షాఖాలీ బైసూనా! జరీ లాగతే వరూన ఊనా!
తరీ త్యా తరూలాగూనా|| ఛాయతరు కోణ మ్హణే||

నీడకోసం ఒక వృక్షం క్రింద కూర్చున్నప్పుడు పైనుండి ఇంకా ఎండవేడి తగులుతూంటే, దాన్ని నీడనిచ్చే వృక్షమని ఎవరంటారు? మహావృక్షం వంటి మిమ్ములను మేమాశ్రయించాము. ఇంకా తాపత్రయాగ్ని మమ్ముల్ని బాధిస్తూంటే మిమ్ముల్ని ఆశ్రిత మందారమని ఎవరంటారు?

ఈ ఓవి ద్వారా దాసగణు చిన్నగా నిందించడానికి అంటే నిందాస్తుతికి బీజము వేసారని పిస్తుంది. మనం కూడా అంతేగా, ఒకరోజు హారతి చేస్తాము, మరోరోజు పారాయణ చేస్తాము, మరోరోజు ఆయన మందిరానికి వెడతాము, ఇవన్నీచేస్తున్నట్లుగా ఆయనతోనే చెప్పుకుంటాము? మాకేమి చేసామంటాము?

92. తుమచ్యా కృపేవీణ పాహీ! జగాత బరే హెలాణే నాహీ||
అర్జునాలా శేషశాయీ|| సఖా లాధలా ధర్మాస్తవ||

ఓ సాయీ! ఈ లోకంలో జనావళికి మీ కృపలేకుండా మేలు జరగడం అసాధ్యం. శ్రీ కృష్ణ భగవానును అనుగ్రహం వల్లనే గదా కురుక్షేత్రంలో ధర్మ మార్గమెరిగి అర్జునుడు ధన్యుడయ్యాడు.

తిరిగి స్తోత్ర మార్గంలోనికి వచ్చిన దాసగణు మనలని ఉపాసనా పంథా వైపుకి తీసికుని పోతారు.

93. సుగ్రీవ-కృపేనే బిభీషణా! సాధలాసే రామరాణా||
సంతాంముళేచ మోరేపణా|| లాధలా శ్రీ హరీసీ||

స్నేహశీలియైన సుగ్రీవుని సహాయంతో విభీషణుడు శ్రీరామచంద్రుని దివ్య సన్నిధిని పొందగలిగాడు. అతడిద్వారానే రామ విభీషణుల మైత్రీబంధం పెంపొందింది. ఆ సత్పురుషుల కారణంగానే శ్రీహరి మహిమలు విశ్వవిఖ్యాతమయ్యాయి.

94. జ్యాచే వర్ణన వేదాంసీ! న హెలాయి ఐసా బ్రహ్మాసీ||

సగుణ కరమాన భూమీసమ్॥ లాజవిలే సంతానీచమ్॥

వేదాలు కూడా నిర్గుణ పరబ్రహ్మను సంపూర్ణంగా వర్ణించలేకపోయాయి. అందుచేత అవ్యక్తమైన నిర్గుణ బ్రహ్మత్వాన్ని ఊహించి ఉపాసించడం సామాన్యులకు సాధ్యం కాదు. అందుకే ఋషులు సగుణోపాసన అనే సాధనాన్ని భూలోకంలో ప్రవేశపెట్టి ప్రచారం చేసారు. ఆ పరబ్రహ్మను సాకార రూపంలో భూమిపై అవతరింపజేసారు.

95. దామాజీనే బనవిలా మహారా వైకుంఠపతీ రుక్మిణీవరమ్॥
చోఖామేళునే ఉచలణ్యా డోరమ్ రాబవిలే త్యా జగదాత్మయామ్॥

వైకుంఠాధిపతి, రుక్మిణీ వల్లభుడు అయిన శ్రీ కృష్ణుణ్ణి దామాజీ మాలవానిగా (అంటరానివానిగా చేసాడు), ఆ జగన్నాధుడే చోఖామేళుని కోసం పశువుల కళేబరాలు మోసాడు.

(దామాజీ పంత్, సంత్ దామాజీ మరియు భక్త దామాజీ గా పేరొందిన వీరు 15వ శతాబ్దపు వర్కరీ సంప్రదాయానికి చెందిన సంతు. ముఖ్య రెవెన్యూ అధికారిగా మంగళవేధలో బీదర్ రాజు బహమనీ క్రింద పనిచేసిన వీరు విఠోబా భక్తులు. కరువుతాండవించిన సందర్భంలో ప్రభుత్వ ధాన్యాగారంలోని ధాన్యాన్నంతటినీ ప్రజలకు దానం చేసి ఆదుకున్న వీరిని అంటరాని (మాల) వాని రూపంలో విఠలుడు వచ్చి దామాజీ చేసిన అప్పుచెల్లించి అతడికి శిక్షపడకుండా తప్పించాడు.

దక్కన్ ప్రాంత ప్రజలు ఇప్పటికీ 1460 నాటి కరువుని దామాజీ పంతు కరువు గా పిలుచుకుని వారి ధాతృత్వాన్ని గుర్తుచేసుకుంటూ వుంటారు.

చోఖామేళుడు 14 వ శతాబ్దపు మహారాష్ట్ర సంతుమహాత్ముడు. వీరు నిమ్నజాతి అయిన మహర్ కులానికి చెందినవారు, ఈ జాతిని అంటరానివారుగా భావించేవారు. మంగళవేధ లో నివసించిన వీరు ఎన్నో అభంగాలను రచించారు. వీరిని దళిత కవిగా కూడా పిలుస్తారు. జంతువుల కళేబరాలను పౌరుల ఇళ్లనుండి తొలగించి ఊరవతల వాటికి సంస్కారం చేయడం చోఖామేళుని వృత్తి. అందువలన ఊరి బయట అంటరాని వారు నివసించే చోట చోఖామేళుడు భార్య సోయరాబాయి, కుమారుడు కర్మమేల లతో జీవించే వాడు. ఆ కుటుంబం కూడా వార్కరీ సంప్రదాయాన్ని అనుసరించింది.

చోఖామేళుడిని భక్తిమార్గంలోనికి నామదేవుడు తీసికుని వచ్చాడు. ఒకసారి పండరి పురం వెళ్లిన చోఖామేళుడు నామదేవుని కీర్తన విని నామదేవుని బోధనల పట్ల ఆకర్షితుడయ్యాడు. ఆ తర్వాత ఆయన పండరీపురానికి మకాం మార్చాడు. అధిక వర్గాల వారు చోఖామేళుడ్ని పండరి నాధుని మందిరంలోనికి ప్రవేశించడానికి కానీ, కనీసం ఆ ద్వారాల వద్ద నిలబడ్డానికి గానీ అనుమతించలేదు. చంద్రభాగా నది తీరాన చిన్న గుడిసె తీసికుని చోఖామేళుడు నివసించసాగాడు.

మంగళవేధ లో గోడ నిర్మిస్తూ వుండగా అది కూలిపోయి కొందరు కూలీలు మరణించారు. చోఖామేళుడు కూడా మరణించాడు. ఆయన సమాధి విరల్ మందిరం ఎదురుగా ఇప్పటికీ చూడవచ్చు. చోఖామేళుడి ఎముకలు కూడా ఇప్పటికీ విరలా విరలా అని జపిస్తూ వుంటాయని జన వాక్యం.

96. సంత మహాత్మ్య జాణూన! పాణీ వాహీ జగజ్జీవన॥
సంత ఖరేచ యజమాన॥ సచ్చిదానంద ప్రభూచే॥

సాధు సత్పురుషుల శక్తి సామర్థ్యాలకు లోబడి ఆ జగన్నాధుడైన శ్రీ హరి నీటి కడవలు మోసి వారికి సేవలందించాడు. (సక్కుబాయి భక్తికి మెచ్చి శ్రీ కృష్ణుడు, ఏకనాథ మహారాజ్ యొక్క గురుభక్తికి మెచ్చి ఆ శ్రీ హరి సేవకుల వలె నీటి కడవలు మోసారు). అట్టి సత్పురుషులు (సద్భక్తులు) అసమాన శక్తి సంపన్నులు. వారు సచ్చిదానంద స్వరూపుడైన పరమాత్మను కూడా శాసించగలవారే! ఇలా సత్పురుషుల మహిమల గురించి ఇంకా ఎంతని వర్ణించను.

సర్వస్య శరణాగతి దిశగా దాసగణు ఇక్కడనుండి సాయిని తల్లి తండ్రిగా భావించుకుని తన స్తవనాన్ని ముందుకు కొనసాగిస్తారు!

యోగీశ్వరేశ్వరుడు

97. ఫార బోలణే న లగే ఆతా! తూచ అమ్మాం మాతా పితా॥
హే సద్గురు సాయినాథా॥ శిర్డీ గ్రామనివాసియా॥

ఇన్ని మాటలెందుకు శిర్డీ గ్రామవాసివైన ఓ సద్గురు సాయినాథా! మీరే నా తల్లి, తండ్రి ను.

98. బాబా తుమచ్యా లీలేచా! కోణా న లగే పాడ సాచా॥

తేదే మారీయి ఆర్ష వాచా॥ టీకేల సాంగా కోరూన॥

బాబా! నిజానికి మీ లీలలు ఎవరికీ అంతు పట్టవు. అటువంటప్పుడు పామరుడినయిన మాటల కందని మీ లీలలనేవిధంగా వరి?ంచగలను?

99. జడ జీవాంచా ఉద్ధారార్థ! ఆపణ ఆలా శిర్డీత॥
పాణీ ఓతూన పణత్యాత॥ దివే తుమ్హీ జాళిలే॥॥

తామసజనులనుద్దరించడానికే మీరు షిరిడీలో అవతరించారు. ప్రమిదల్లో నూనెకు బదులుగా నీరు పోసి దీపాలు వెలిగించి, తామసజనుల అంధకారాన్ని పారద్రోలారు.

ముఖ్యంగా సాయి లీలలు ఎవరికీ అంతుపట్టవన్న మాట బహుశః దాసగణుఅనుభవించి అన్న మాట అనిపిస్తుంది. ముఖ్యంగా ప్రమిదల్లో నూనెకు బదులుగా నీరు పోసి దీపాలు వెలిగించిన ఈ లీల కు పరమార్థం దాసగణు మాటల్లోనే తామసజనుల అంధకారాన్ని పారద్రోలడం. ఇటీవల ఒక చర్చా కార్యక్రమంలో శ్రీ సాయి విశ్వ చైతన్య ఒక కొత్త కోణాన్ని ముఖ్యంగా ఈ లీల విషయంలోనూ, మిగిలిన లీల విషయంలోనూ ఆవిష్కరించారు. సాయి నీటితో దీపాలు వెలిగిస్తున్నప్పుడు అక్కడ వున్నది చాలా కొద్దిమంది, ముఖ్యంగా నూనెను నిరాకరించిన వారు, మిగిలిన అతికొద్దిమంది భక్తులు. నీటితో దీపాలు వెలిగిస్తున్నాననీ వచ్చి చూడమనీ సాయి ఎవరికీ చెప్పలేదు. సూర్యునికి ప్రకాశం, చంద్రునికి వెన్నల, కస్తూరికి సుగంధం ఎంత సహజమో అంతే సహజంగా లీలలను చూపారు తప్ప ప్రదర్శన కోసమో తన గొప్పతనాన్ని చాటుకోవడానికో కాదు.

100. సవా హాత లాకడాచీ! ఫళీమంచక కరూన సాచీ॥
ఆపుల్యా యోగ సామర్థ్యాచీ॥ శక్తి దావిలీ భక్త జనా॥॥

జానెడు వెడల్పున్న చెక్కబల్లను ఎత్తులో వ్రేలాడదీసి దానిపై శయనించి నిరుపమానమైన మీ యోగశక్తిని ఎకపరిచి, భక్త జనులను సంభ్రమాళ్చర్యాలకు గురిచేసారు.

ఆశ్రిత వత్సలుడు

101. వాంఝుపణా కైకాంచా! తుమ్హీ కేలాత హరణ సాచా॥
కిత్యేకాంచ్యా రోగాంచా॥ బీమోడ కేలాత ఉదీనే॥॥

మీ ఆశీర్వచన ప్రభావంతో ఎందరో గొడ్రాళ్లు సంతాన వతులయ్యారు. మీరు ఎందరో రోగుల వ్యాధులను ఊదీతో నిర్మూలించారు.

102. వారణ్యా ఐహిక సంకటే! తుమ్హాం న కాహీ అశక్య వాటే॥
పిపీలికేచే కోరూన మోరే॥ ఒరేయే మానీ గజపతీ॥

మా ప్రాపంచిక దుఖాలను తొలగించడం మీకసాధ్యం కాదు, గజరాజుకి (ఎనుగుకి) చిన్న చీమ బరువనిపిస్తుందా!

103. అసో ఆతా గురురాయా! దీనావరీ కరా దయా॥
మీ తుమచ్యా లాగలో పాయా॥ మాగే న లోటా మజలాగే॥

ఓ గురుదేవా! ఈ దీనుని కరుణించు, దీనబంధు! నీవే దిక్కని నమ్మి వివ్రుంగా నీ పాదాల నాశ్రయించిన నన్ను నిరాదరించకు.

తరువాతి ఓవి నాకు శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ కి తలమానికమనిపిస్తుంది. ఇంకే విధమైన స్థవనమూ అవునరమనిపించదు ఈ ఒక్క ఓవిని సదా మననం చేసికుంటే! దాసగణు ఈ ఒక్క ఓవి ద్వారా సద్గురు రాయుని సర్వోత్కృష్ట వైభవాన్ని ఆవిష్కరించారు.

104. తుమ్హీ మహారాజ రాజేశ్వర!
తుమ్హీ కుబేరాంచే కుబేరా॥
తుమ్హీ వైద్యాంచే వైద్య నిర్ధార॥
తుమ్హాంవిణ నా శ్రేష' కోణీ॥

ఓసాయీ!

నీవు ప్రభువులకే ప్రభువువి!

ధనికులలో కుబేరుడివి, కుబేరుడంతటి వాడు నీ ఎదుట సామాన్యుడే!
వైద్యులలో నీవు ధన్వంతరివి (వైద్య శాస్త్రానికి అధిష్ఠాన దైవం ధనంతరి)!
ఈ జగతిలో నీకు నీవే సాటి॥ నిన్ను ఎవరూ అధిగమించలేరు॥

చందావర్కర్ అనే న్యాయవాది బాబా సమాధి చెందిన సందర్భంగా తన వ్యాసంలో 'బాబాకు దక్షిణ రూపంలో వచ్చే డబ్బు బ్రిటిషుపాలనలో గవర్నర్ కొచ్చే జీతమంత

ఉండేది' అని అలనాటి దినపత్రికలలో వ్రాసినట్లుగా శ్రీ కర్రా నిష్టేశ్వర్ తన శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర నిత్య పారాయణ గ్రంథం ముందుమాటలో పేర్కొంటారు. 'అయితే సుమారు ఇరువై అయిదు సంవత్సరాల పాటు ఆయన కూడబెట్టిన ధనం ఏమైనట్లు? మన ఊహకు అంతుపట్టని విషయమిది. చినిగిన బట్టలు ధరించి, చినిగిన గోనె పట్టాపై కూర్చుని, కటిక నేలపై నిద్రించే ఆ మహానుభావునికీ కార్లు, విమానాలలో తిరుగుతూ, ఖరీదైన విదేశీ వస్త్రాలను ధరిస్తూ, ఏసీ బంగళాల్లో నివసిస్తూ, స్విస్ బ్యాంకులలో డబ్బు దాచుకునే ఈ నాటి స్వామిజీలు, బాబాలకు పోలికేమిటి? అంటూ ప్రశ్నిస్తారు శ్రీ కర్రా నిష్టేశ్వర్.

నిర్గుణోపాసనా క్రమంలోనికి మనలని తీసికుని పోతున్న దాసగణు ముందు ముందు ఓవిలలో మరింత లోతుగా సాయిని ఆరాధించవలసిన విధానాన్ని విస్తృతంగా తెలియజేస్తారు.

శ్రీ సాయినాథ పూజ

105. అవాంతరాచే పూజేస| సాహిత్య ఆహే విశేష||
 పరీ పూజావయా తుమ్హాంస|| జగీ పదార్థ న రాహిలా||

ఇతర దేవతల పూజకు విశేషమైన పూజా సామాగ్రి, ప్రత్యేక పూజా విధానం అవునరం. కానీ మీ పూజకు జగత్తులో విశిష్టమైన వస్తువేదీ లేదు. (ప్రతి వస్తువులోనూ నీ అంశే కనిపిస్తూ వుంటే నిన్ను దేనితో పూజించగలను? ఎలా పూజించగలను?)

106. పహా సూర్యాచియా ఘరీ| సణ దీపవాళీ ఆలీ ఖరీ||
 పరీ తీ త్యానే సాజరీ|| కరావీ కోణత్యా ద్రవ్యే||

సూర్య భగవానుడు తన రాజ్యంలో దీపావళి పండుగ ఎలా జరుపుకుంటాడు? ఏ కాంతి ద్రవ్యాలతో జరుపుకుంటాడు?

107. సాగరాచీ శమవావయా| తహాన జల నా మహీ రాయా||
 వస్త్వీలాగే శేకావయా|| అగ్నీ కోరూన ద్యావా తరీ||

సముద్రుడికే దాహం వేస్తే నీరు ఎక్కడినుండి తేగలము, సముద్రుడి దాహం ఎలా తీర్చగలము? అగ్నిహోరాత్రుడికి చలివేసి వేడి కావాలంటే నిప్పుఎక్కడినుండి తేగలం?

108. జేజే పదార్థ పూజేచే! తేతే తుమచ్యా ఆత్మ్యాచే॥
అంశ అధీచ అసతీ సాచే॥ శ్రీ సమర్థా గురురాయా॥॥

ఓ సాయి సమర్థా! గురుదేవా! పూజా సామగ్రి అంతా నీ అంశ తోనే నిండి వుంది. మొదటినుండి అవి నీలోని భాగమే. ఈ నిజం నీకు తెలియనిదా?

109. హే తత్త్వ దృష్టిచే బోలణే! పరీ న తైశీ ఝాలీ మనే॥
బోలలో అనుభవావిణే॥ శబ్దజాలా నిరర్థక॥॥

సాయి ప్రభూ! తత్త్వ దృష్టితో ఏవేవో వేదాంత విషయాలు ఊరికినే వల్లె వేస్తున్నానే కానీ, వాస్తవానికి నా మనసుకంతటి దివ్యానుభూతి కలుగడం లేదు. అందుచేత అనుభవ జ్ఞానం లేకుండా నేను పలికే ఈ నిస్సారమైన పలుకలన్నీ నిరర్థకములే కదా!

మనందరమూ అంతే కదా! ఏదో మిడిమిడి జ్ఞానంతో, ఇదే స్తవన మంజరీలో ఏడవ ఓవిలో దాసగణు చెప్పినట్లుగా 'పుస్తక జ్ఞానులకు నీవు అంతుపట్టవు' అన్నమాట ని ఇక్కడ దాసగణు పునరుద్ఘాటించారు. నిజమే కదా, ఏదో ఎక్కడో చదివి, వినీ తత్త్వాన్ని తెలుసనుకునే మనం చేసే పూజలు నిజానికి నిరర్థకాలే కదా! నిజానికి ఆ అనుభవం దాసగణు అంతటి భక్తాగ్రేసరునికే కలుగలేదంటే మనం ఎంత? మన సాధన ఏపాటిది?

110. వ్యావహారిక పూజన జరీ! తుమచే కరూ మీ సాంగా తరీ॥
తే కరాయా నాహీ పదరీ॥ సామర్థ్య మార్ఘ్యా గురురాయా॥॥

ఓ గురు సార్వభౌమా! మీతో సాన్నిహిత్యాన్ని పెంపొందించుకోవాలని మిమ్ములను ఇలా వ్యావహారిక రీతిలో అర్చిస్తున్నాను. నిజానికి నాకు ఆ సామర్థ్యం కూడా లేదని నాకు తెలిసి కూడా ఆ ప్రయత్నం కొనసాగిస్తున్నాను.

111. బహుతేక కరూన కల్పనా! కరీతో తుమచ్యా పూజనా॥
తేచ పూజన దయాఘనా॥ మాన్య కరా యా దాసాచే॥॥

అందువలననే అనేక రూప కల్పనలతో మిమ్ములను పూజిస్తున్నాను, ఓ కృపానిధీ! దయతో ఈ దాసుని పూజలు స్వీకరించండి. (సర్వపూజా మూలమూ ఆత్మార్పణమే

కదా! కనుక నీ అంశయే అయిన నా పరిశుద్ధ ఆత్మను మీకు సమర్పించేందుకు ప్రాకులాడుతున్నాను. నాకు ఆ శక్తిని ప్రసాదించండి.)

రాబోయే ఓవి నుండి దాసగణు మానసిక పూజ అంటే మనకు బోధిస్తారు.

112. ఆతా ప్రేమాశ్రుకరూస! తుమచే ప్రక్షాలితో చరణ||
సద్భక్తిచే చందన|| ఉగాళూన లావితో||

ఓ పరాత్పరా! ప్రేమాశ్రువులతో మీ పాదాలు కడుగుతున్నాను. మీకు సద్భక్తి అనే చందనం పూయుచున్నాను.

శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీని దాసగణు 1918 రచించారు. అయితే ఈ తరహా మానసిక పూజను హేమాద్ పంత్ శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర ఇరువై ఆరవ అధ్యాయంలో పరిచయం చేస్తారు. దాసగణు ఒక సామాన్యుడు, అన్నా సాహెబ్ ధాబోల్కర్ విద్యావంతుడు. అందుకే శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర పద్దెనిమిదవ అధ్యాయంలో శ్యామా దగ్గరికి బాబా హేమాద్ పంత్ ని పంపిన సందర్భంలో శ్యామా హేమాద్ పంత్ తో 'ఆయన లీలలు మనకు అంత సులభంగా అర్థం కావు. అతని కుశాల విధానాలను ఎవరు తెలిసికొన గలరు? అతని క్రీడలకు అంతులేదు. అతనే ఆడతాడు. కానీ విచిత్రమేమిటంటే అతనా ఆటలో వుండడు (ఓవి 125). మీరంతా తీవ్ర జిజ్ఞాసువులు, ఒకరికన్నా మించిన విధ్యాంసులు మరొకరు. మేము అజ్ఞానులమైన పల్లెటూరి వారం. బాబా అద్భుత జీవితం గురించి మాకేమి తెలుసు? (ఓవి 126). అతడు తన కథలను తానే చెప్పుకోవచ్చుగా. నిన్ను నా వద్దకు పంపడం దేనికి? ఆయన చేష్టలు మానవ మాత్రం కావు. అవి దివ్యమైనవి (ఓవి 127) అంటాడు. అదే విషయాన్ని శ్రీ ఎన్.వి.గుణాజీ అంగ్లంలో సంక్షిప్తీకరించిన శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రని తెలుగులో అనువదించిన శ్రీ పత్తి నారాయణ రావు పద్దెనిమిదవ అధ్యాయంలో నేను పల్లెటూరి వాడను, నీవా చదువుకున్న పట్టణ వాసివి, బాబా యే ఈ కథనెందుకు చెప్పరాదు, మీ వంటి పండితులను మావంటి పామరులవద్దకు ఎందుకు సంపుతున్నారు?' అని సంక్షిప్తీకరించారు. పామరుడైన దాసగణు ఆవిష్కరించిన ఈ మానసిక పూజా విధానం శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర ఇరువయి ఆరవ అధ్యాయంలో చోటు చేసికోవడం సంతో మహాత్ముల పట్ల మహాపురుషుల దృష్టికోణం ఒకేలా వుంటుందనడానికి నిదర్శనం కదా!

113. కఫనీ శబ్దాలంకారాచీ! ఘాలీతో హే తుమ్హం సాచీ||

ప్రేమభావ యా సుమనాచీ మాలాగల్యాత ఫూలీతో॥

బాబా! శబ్దాలంకారాలు అనే కఫనీని మీకు వస్త్రంగా సమర్పిస్తున్నాను. ప్రేమభావాలనే కుసుమాలతో కూర్చిన సుమమాలతో మీ గళసీమను అలంకరిస్తున్నాను.

114. ధూప కుత్పితఫణాచా తుమ్హాంపుడే జాళితో సాచా॥
జరీ తో వాళుట ద్రవ్యాచా॥ పరీ న సుచల ఘాణ త్యాసీ॥

ఓ పాప భంజనా! నా దుర్గుణాలను, పాప కర్మలను కాల్చి ధూపం వేసి మిమ్ములను అర్చిస్తున్నాను. నిజానికి అవి మలిన పదార్థాలే!

115. సద్గురువిణ ఇతరత్ర జే జే ధూప జాళితాత॥
త్యా ధూప ద్రవ్యాచా ద్రవ్యాచా తేధ॥ ఐసా ప్రకార హోతసే॥

ధూప ద్రవ్యాలను సద్గురు సన్నిధిలో కాక మరెక్కడ వెలిగించినా ఆ ధూప ద్రవ్యాల నుండి వెలువడే వాసనలు అలాగే వుంటాయి. అంటే సహజ వాసనలే వెలువడుతాయి.

116. ధూప ద్రవ్యాస అగ్నిచా స్పర్శ హోతాక్షణీ సాచా॥
సువాస సద్గుణ తదంగీచా॥ జాత త్యాలా సోడూన॥

ధూప ద్రవ్యం అగ్నిని తాకగానే దాని సహజ పరిమళం వెదజల్లబడుతుంది. ఇది సహజం.

117. తుమచ్యాపుడే ఉలటే హోతే! ఘాణ తేవఢీ అగ్నిత జళతే॥
సద్గుణ ఉరతీ సాహణ్యాతే॥ అక్షయీచే జగాస॥

కానీ పతితపావనా. మీ సమక్షం ఇందుకు విరుద్ధం. సహజ వాసనలు అగ్నిలో ఆహుతై పోతాయి. పరిసర ప్రాంతమంతా సుగంధ పరిమళం అక్షయంగా వ్యాపించి, శాశ్వతంగా నెలకొంటుంది.

(సాయి నాధుని దివ్య సన్నిధిలో మన కల్మషాలు దహించబడి సద్గుణాలు పరిమళిస్తాయి. అంటే పతితులు పాపనులొతారు).

118. మనీచే జళ్యాచ కుత్సితపణి మలరహిత హోళల మన॥
గంగేచే గేల్యా గఢూళపణి॥ మగ తీ పవిత్ర సహజచి॥

గంగాజలంలోని మలినాలను తొలగించగానే, గంగానది నిర్మలమై తిరిగి పూర్వపు పవిత్రత సంతరించుకుంటుంది. అలాగే మనసులోని మాలిన్యాలను తొలగగానే ఆత్మ పరిశుద్ధమై ప్రకాశిస్తుంది.

119. దీప మాయామోహాచ పాజళితో మీ హా సాచా॥
తేణే వైరాగ్యప్రభేచా॥ హోవో గురువరా లాభమసి॥

వైరాగ్యమనే ప్రతిఫలమను ఆశించిన నేను, నీ ముందు మాయా మోహాలను దీప రూపంలో వెలిగిస్తున్నాను.

120. శుద్ధ నిష్ఠేచే సింహాసనా దేతో బసావయాకారణ॥
త్యాచే కరూనియా గ్రహణి॥ భక్తి నైవేద్య స్వీకారా॥

అచంచల విశ్వాసమనే సింహాసనాన్ని నిండుమనసుతో మీకు ఆసనంగా సమర్పిస్తున్నాను. దయతో దానిపై విరాజమానులై నా భక్తి నైవేద్యంగా స్వీకరించండి.

సరిగ్గా ఈ విధమైన మానసిక పూజా విధానాన్నే అన్నాసాహెబ్ థాబోల్కర్ అను హేమాడ్ పంత్ తన శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లో ఇరువై ఆరవ అధ్యాయంలో 11వ ఓవి నుండి 33వ ఓవి వరకూ ఆవిష్కరిస్తారు. శ్రీపత్తి నారాయణ రావు గారు సంక్షిప్తీకరించిన శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రలో ఆంతరంగిక పూజ అనే శీర్షకన హేమాడ్ పంత్ మనకొక్క కొత్త రకము పూజా విధానము బోధించుచున్నారు అంటూ వివరించారు. అయితే శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర పదవ అధ్యాయంలోని అరవై ఏడవ ఓవిలో నియమిత గురువుతో సఖ్యమేర్పడితే ద్వైతమంతా పోయి ఐక్యత కలుగుతుంది ఆయన తత్త్వమసి అనే మహావాక్యానికి సాక్ష్యాన్ని చూపిస్తారు అని ప్రతిపాదించబడింది. శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లోని ఇరవైఆరవ అధ్యాయంలోని తొలి పది ఓవిలలోను గురువైభవాన్ని శ్రీ హేమాడ్ పంత్ ఆవిష్కరిస్తారు. జగత్తు అస్తిత్వం ప్రకతమవడానికి ఆధారభూత సత్తా కేంద్రమూ, ఈశ్వర స్వరూపీ అయిన గురువు అనే ఆత్మ ప్రసన్నమైనప్పుడే ఈ ఆత్మానుభవం కలుగుతుంది. ఈ ఆత్మరూపం స్వయంప్రకాశమూ, సత్స్వరూపమూ అయివుంది. అది నిజానికి పంచ మహాభూతాలూ, మాయాకౌతుకమూ ఆడే ఆట. బ్రహ్మానుంచి

గరిక పోచ వరకూ విస్తరించిన ఈ పంచమహాభూతాత్మకమైన జగత్తు యావత్త్వీతమే, ఇది కేవలం మాయ యొక్క దృశ్యమే. దాని నిజమైన స్వరూపం తెలియకపోవడం వలన త్రాటిని సర్పంగా, పూలమాలగా, మణులమాలగా, దుంగగా, నీటిప్రవాహంగా పొరపాటు పడతాము. అలాగే ఆత్మ యధార్థ జ్ఞానం లేకపోవడం వలన, ఆత్మలో ఈ జగత్తు విస్తరించి అస్తిత్వంలో వున్నట్లు కనిపిస్తుంది. గురూపదేశంతో మేలుకొనే సమయం వస్తే తత్వజ్ఞానంతో (పరమేశ్వరుని యధార్థ జ్ఞానంతో) మాయామయమైన దృశ్యం నశించిపోతుంది. “గృ” అనే ధాతువు యొక్క తృతీయ పురుషలో ఏకవచనం యొక్క రూపం అంటే “గృహ్ణాతి”, దీని అర్థం మనసులో పెట్టుకుంటే శిష్యునికి తత్వజ్ఞానం ఉపదేశించడానికి గురువొక్కరే ఈ జగత్తులో సమర్థులని గుర్తుకు వస్తుంది. (గుకారంచ గుణాతీతం రుకారం రూపవరి?తం, గుణాతీత స్వరూపం చ యోదద్యాత్ సగురుఃస్మృతః - గురుగీత లోని 46వ శ్లోకం) గురు అనే శబ్దంలో “గు” అనే అక్షరం గుణాతీత స్వరూపానికి నిదర్శనంగా వుంటుంది. “రు” అనే అక్షరం రూపాతీత స్వరూపానికి నిదర్శనంగా వుంటుంది. గుణానికి, రూపానికి అతీతంగా అంటే నిర్గుణ, నిరాకార స్వరూపాన్ని ప్రాప్తింప చేసేవారు లేదా, సాక్షాత్కారం కలిగించే వారిని గురువు అంటారు. (ఓవి 1-10, శ్రీ సాయిబాబా సత్య చరిత్ర, అనువాదం: మి.విమలాశర్మ).

నా బుద్ధి ఆత్మ పరాయణురాలై, నిత్యానిత్యాల్లోని భేదాన్ని తెలిసికునేలా చేయండి. విషయ సుఖాలను త్యాగం చేయడానికి తత్పరమై వుండేటట్లు చేయండి. నేను సారాసార విచారాల్లోని మూర్ఖుడిని. అవిద్య అనే తెరతో కప్పబడి సదా సర్వదా మూర్ఖత్వంతో కల్పన చేసేవాడినై వున్నాను. కనుకనే నాకీ సమస్య వచ్చింది. బాబా నేను గురువూ, వేదాలూ చెప్పిన మాటల్లో అచంచల విశ్వాసాన్ని పెట్టేలా చేయండి. అప్పుడు నా మనసు అద్దంలా స్వచ్ఛమౌతుంది. అందులో ఆత్మ జ్ఞానోపదేశ ముద్ర స్పష్టంగా పడుతుంది. ఓ సద్గురు సాయి సమర్థు! ఈ జ్ఞానంలోని యధార్థ సత్యతను నాకు తెలియజేయండి. ఎందుకంటే అనుభవం లేకుండా నోటికొచ్చినట్లు వాగితే పరమార్థం ఎలా సాధించబడుతుంది? కనుక బాబా మీ ప్రభావంతో ఈ జ్ఞానాన్ని ప్రత్యక్షంగా శరీరంతో అనుభవించనీయండి. అప్పుడు సాయుజ్య శక్తి (జీవాత్మ, పరమాత్మలో విలీనం కావడం) సహజంగా ప్రాప్తిస్తుంది. కృపతో నాకీ దానం చేయండి. దానికోసం దేవా! సద్గురు సాయీ! నేను మీ చరణాలలో నా దేహాభిమానాన్ని అర్పిస్తాను. ఇకనుంచి అన్నీ మీరే చూసికోవాలి. నా అహం నా దగ్గర లేదు. నా దేహాభిమానం మీరు తీసికోండి. అప్పుడు నా సుఖదుఖాల జ్ఞానం నాకుండదు. మీ ఇష్టమొచ్చినట్లు నూత్రాన్ని నడిపి నా మనసుని బంధించండి. లేదా నా అహంకారాన్ని స్వయంగా మీరే తీసికుని సుఖదుఖాల అనుభవాన్ని కూడా మీరే తీసికోండి. నాకు దాని గురించిన

చింతవద్దు. ఓ పూర్ణకామా! సాయినాథా! మీకు జయకారాలు. మీ పట్ల నాభక్తిని వుంచండి. సర్వశుభగోష్ఠికి నివాసస్థానమైన సాయినాథా! నా ఈ చంచల చిత్తాన్ని మీ పాదాల దగ్గర శాంతింపజేయండి. మీరు తప్ప మాకు హితాన్ని బోధించే వారెవరు. మా దుఖాన్ని దూరం జేసి మా మనసుకి తృప్తి ఎవరు కలిగిస్తారు. (ఓవి 11-20, శ్రీ సాయిబాబా సత్య చరిత్ర, అనువాదం: మి.విమలాశర్మ).

బాబా! శిరిడీ అదృష్టంవలన మీరిక్కడికొచ్చారు. ఆ తరువాత మీరు ఇక్కడే వుండిపోయారు. ఈ స్థానాన్ని తీర్థక్షేత్రంగా చేశారు. శిరిడీ పుణ్యం ధన్యం. సాయికృపావంతులై ఈ స్థానాన్ని వాస్తవ్యంతో అలంకరించి దానిని అదృష్టవంతురాలిగా చేశారు. ఓ సాయినాథా! మీరే నాకు ప్రేరకులు. నా వాణీని నడిపించేది మీరే అయినప్పుడు మరి మీ గుణగాణాన్నిచేయడానికి నేనెవరిని? అన్నిపనులు చేసేది, చేయించేది మీరోక్కరే! మీతో నిత్య సహవాసమే మాకు వేదవేదాంగాల అభ్యాసము. మీచరిత్ర శ్రవణమే మాకు పురాణ గ్రంథ పారాయణము. ఒక్కక్షణం కూడా వృధా కానీయకుండా అదేపనిగా మీ నామాన్ని జపించడమే మా నిత్యధ్యానం. అదే మాకు తృప్తి. ఈశ్వర భజనకి విముఖులమయే సుఖం మాకవసరము లేదు. అంతకన్నా పరమార్థానికి బాధాకరమైన అధఃపతనమింకెక్కడుంటుంది? ఆనందాశ్రు వులే కాచిన వేడినీరు. వాటితో మీ పాదాలు కడుగుతాము. గుండెలనిండా పొంగిపారలే శుద్ధప్రేమే చందనం. దాంతో మీ దేహానికి లేపనం పెడతాము. ఉత్తమ పద్ధతిలో వుండే చెక్కుచెదరని శ్రద్ధే మిమ్ములను ఆచ్చాదించే వస్త్రం. దాన్ని మీ దేహంపై వేస్తాము. బాహ్యపాపచార పూజతో కాక ఈ మానసిక పూజా విధితోనే మేము మిమ్ములను సుప్రన్నులుగా, సుఖసంపన్నులుగా చేసికుంటాము. మనసుని పూర్తిగా ఏకాగ్రం చేసి సాత్విక అష్టభావాలనే ఎనిమిది రేకలున్న ప్రవిమల కోమల కమల సుమాలను మీ చరణాలపై పెడతాము. దాని ఉత్తమ ఫలాన్ని మాకు ప్రసాదించండి. అమాయక భక్తి లేక శ్రద్ధ అనే బుక్కా దాన్ని మీ నుదుటికి పెడతాము. అచంచల భక్తి విశ్వాసాలే నడుముకి కట్టే మొలత్రాడు. దాన్ని మీ నడుముకి కడతాం. మీ పాదాల బొటన వ్రేళ్లపై తల పెట్టి పూర్తిగా మీకు శరణు జొచ్చి అలౌకిక ఆనందాన్ని దోచుకుంటాము. మాప్రేమ పారవశ్యమే రత్నాలంకారము. దాంతో మిమ్ములను అలంకరిస్తాము. మా సర్వస్వమే మీకు దృష్టి తీసే చేదు వేపాకులు, ఉప్పు, ఆవాలూ మొదలైనవి. వాటితో మీకు దృష్టి తీస్తాము. అయిదు ప్రాణాలే చామరాలు, వాటితో మీకు వీస్తాము. మా తన్మయత్వమే మీకు ఛత్రము, దానితో మీకు ఎండనుండి రక్షణ కల్పిస్తాము. ఈ ప్రకారముగా గంధ, అర్యాళతో సహా అష్టోత్తరాచాలతో చేసే స్వానందమనే పూజని మీకు అర్పిస్తాము. ఓ సాయిరాజా! మాకోర్కెల కొసం మిమ్ములను ఆరాధిస్తాము. మేము కోరుకున్నది ప్రాప్తింపజేసికోవడానికి సాయి

సమర్థుల నామాన్ని జపిస్తాము. ఈ మంత్రంతోనే పరమార్థాన్ని సాధ్యం చేసికుని మానిష్ఠుని సార్థకం చేసికుంటాము. (ఓవి 21-33, శ్రీ సాయిబాబా సత్య చరిత్ర, అనువాదం: మి.విమలాశర్మ).

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లోని మానసిక పూజ గురించి ప్రస్తావించిన అంశాలను అధ్యయనం చేసికున్నాము. తరువాయి రెండు ఓవిల తర్వాత శ్రీ సాయినాథ ప్రార్థనాష్టకాన్ని పఠించుకుందాము.

121. భక్తివైద్యం తుమ్మి ఖాణే! తద్రస మలా పాజణే||
కా కీ మీ తుమచే తాన్వే|| పయావరీ హక్కు మారూ||

ఓ సాయి పరాత్పరా! దానిని ఆరగించి అందలి సారాన్ని (మీరు స్వీకరించారనే దివ్యానుభూతిని) తిరిగి నాకు ప్రసాదించండి. నేను మీ పసి బిడ్డను. మాతృస్థయాన్ని గ్రోలడం మీ బిడ్డగా అది నా హక్కు. (ఇది మానసిక పూజ. ఇందు భక్తుడర్పించేది భక్తి వైద్యం. భక్తుడు భగవంతుని నుండి ఆశించే ప్రతిఫలం సంపూర్ణ మానసిక సంతృప్తి).

122. మన మార్యే దక్షణా తీ మీ అర్పితో ఆపణాం||
జేణే సురేల కర్తేపణా|| కశాచాహీ మజకడే||

నా మనసే మీకు దక్షిణగా సమర్పిస్తున్నాను. దయతో స్వీకరించండి. అందుచేత ఇక మీదట నేను చేయబోయే పనులన్నింటికీ నేను కర్తను అనే అహంభావాన్ని నాలో తొలగించి సంపూర్ణ వైరాగ్య స్థితిని ప్రసాదించండి.

(అలాంటి మానసిక పూజనే హరిభక్త పరాయణుడు దాసగణు శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీలో - 112 నుండి 114 మరియు 119 నుండి 122 ఓవిలలో చేశారని మి. విమలా శర్మ తన శ్రీ సాయిబాబా సత్య చరిత్ర గ్రంథం ఇరవై ఆరవ అధ్యాయంలో గుర్తుచేసికుంటారు).

123. ఆతా ప్రార్థనా పూర్వక మాత్రా ఘాలీతో మీ దండవత||
తే మాన్య హెలావో ఆపణాం ప్రత|| పుణ్యశ్లోకా సాయినాథా||

పుణ్య శ్లోకా సాయి సత్రుభూ! వినమృడనై అనన్య భక్తితో కూడిన ప్రార్థనతో సాష్టాంగ

ప్రణామం చేస్తున్నాను. స్వీకరించండి.

రాబోయే ఎనిమిది ఓవిలు శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీకి తలమానికమైనటువంటివి. ఆ ఓవిలను ప్రార్థనాష్టకంగా పిలుస్తారు. శ్రీ సాయినాథ ప్రార్థనాష్టక నిత్య పఠన ప్రయోజనాన్ని పొందిన వారిలో ఈ చిరుజీవి కూడా వుండగలగడం సాయి ప్రసాదించిన భాగ్యమని చెప్పుకోవచ్చు.

శ్రీ సాయినాథ ప్రార్థనాష్టకము

124 శాంతచిత్తా మహాప్రజ్ఞా సాయినాథా దయాఘనా॥
దయాసింధో సత్స్వరూపా॥ మాయాతమ వినాశనా॥॥

శాంత చిత్తా, అసమాన ప్రజ్ఞాధురీణా, సాయినాథా, దయాఘనా, కరుణా సింధూ, సత్స్వరూపా, మాయా మోహాంధకార వినాశకా

125 జాతగోతాతీతా సిద్ధా అచింత్యా కరుణాలయా॥
పాహీ మాం పాహీ మాం నాథా॥ శిర్డీ గ్రామ నివాసియా॥॥

కుల గోత్రాలకు అతీతుడవైన ఓ సిద్ధపురుషా ఊహాతీతా కరుణా వరుణాలయా శిరిడీపుర వాసా ఓ సాయినాథ ప్రభూ పాహీ మాం, పాహీ మాం.

126 శ్రీ జ్ఞానార్కా జ్ఞానదాత్యా సర్వమంగళ కారకా॥
భక్త చిత్త మరాళ హే॥ శరణాగత రక్షక॥॥

జ్ఞాన భాస్కరా జ్ఞాన ప్రధాతా సకల శుభంకరా సద్భక్త హృదయ విహారా శరణాగత రక్షకా, రక్షించు

127 సృష్టికర్తా విరించీ తూ పాతా తూ ఇందిరా పతీ॥
జగత్రయా లయా నేత॥ రుద్ర తో తూచ నిశ్చితీ॥॥

సృష్టికర్త వయిన బ్రహ్మదేవుడవు నీవు, స్థితి కారకుడైన లక్ష్మీ వల్లభుడవు, ముల్లోకాలకు లయ కారకుడవైన రుద్రుడవు కూడా నిశ్చయంగా నీవే

128 తుజవీణే రితా కోఠే రావ నా యా మహీవరీ॥

సర్వజ్ఞ తూ సాయినాథా॥ సర్వాంచా హృదయాంతరీ॥

నీవు సర్వ వ్యాపకుడవు, ఈ సమస్త భూమండలంలోనూ నీవు లేని చోటంటూ వుందా? నీవే సర్వజ్ఞుడవు. సకల హృదయాంతరవాసియైన ఓ సాయినాథా! నీకు నమస్సులు.

129 క్షమా సర్వాపరాధాంచీ! కరావీ హేచి మాగణే॥
అభక్తిసంశయాచ్యాత్యా॥ లాటా శీఘ్ర నివారణే॥

ఓ సాయి సమర్థా! నా అపరాధాలన్నిటినీ మన్నించు. చంచల మనస్కుడను, భక్తి హీనుడనూ అయిన నా సందేహాలన్నిటినీ శీఘ్రమే నివారించు.

130 తూ ధేనూ వత్స మీ తాన్వే! తూ ఇందు చంద్రకాంత మీ॥
స్వర్నదీరూప త్వత్పాదా॥ ఆదరే దాస హా నమీ॥

ఓ సాయి గురువరేణ్యా! నీవు ధేనువు, నేను నీలేగను. నీవు చంద్రుడివి, నేను చంద్రకాంత మణిని, దివిజ గంగా తరంగిణీ తీర్థమైన నీ పవిత్ర చరణ కమలాలకు ఈ దాసుని హృదయ పూర్వక వందనములు.

131 రేవ ఆతా శిరీ మార్య్యా! కృపే చా కరపంజర॥
శోక చింతా నివారాచీ॥ గణూ హా తవ కింకర॥

సాయి సత్రుభూ! కరుణతో మీ వరద హస్తాన్ని నా శిరస్సుపైనుంచి నన్ను దీవించండి. మీ దాసుడనైన ఈ దాసగణుని చింతలూ, శోకాలూ సత్వరమే నివారించండి.

శరణాగతి ప్రార్థన

132. యా ప్రార్థనాష్టకేకరున! మీ కరీతో సాష్టాంగ నమన॥
పాప తాప ఆణి దైన్య॥ మార్యే నివారా లవలాహీ॥

ఓ సాయి దేవా! ఈ ప్రార్థనాష్టకాన్ని మీకు సమర్పించి మీ మ్రోల సాష్టాంగపడుతున్నాను. నా పాప, తాప, దైన్యాలను సమూలంగా హరించి నన్నుద్ధరించండి.

రాబోయే రెండు ఓవిలలో తానున్న దైన్య స్థితిని, భక్తులమని చెప్పుకుంటున్న మనందరి దైన్య స్థితిని సాయితో చెప్పుకుంటారు దాసగణు.

133. తూ గాయ మీ వాసరు| తూ మాయ మీ లేకరు||
 మార్చేవిషయీ నకో ధరూ||| కఠోరతా మానసీ|||

సాయి గురువరా! మీరు గోమాత! నేను మీ లేగదూడను. మీరు నా ప్రేయ జనని, నేను మీ అనుంగు పసిబిడ్డను. కనుక నాపై కారిన్యం చూపకండి.

134. తూ మలయాగిరీ చందన! మీ కాటేరీ ఝుడుప జాణ||
 తూ పవిత్ర గోదా జీవన||| మీ మహా పాతకీ|||

ఓ పతిత పావనా! నీవు మలయ గిరి యందలి శ్రీ చందన వృక్షం లాంటి వాడివి, నేనో ముళ్ళపాద లాంటి వాడిని, నీవు పవిత్రమైన గోదావరి జలం లాంటివాడివి. మహా పాతకుడ్డి.

సాయి కృపా కటాక్ష వీక్షణాలను నిరంతరం పొందిన దాసగణు తనని తాను ముళ్ళపాద లాంటివాడిననీ, మహాపాతకుడ్డనీ వినవ్రుతతో సాయికి చెప్పుకున్నారు. వర్తమానంలోకి వస్తే నాలాంటి వాళ్లం మాత్రం ఇదే స్థవన మంజరీ లోని ఏడవ ఓవిలో దాసగణు చెప్పినట్లుగా 'పుస్తక జ్ఞానీ జేజే కోణీ, త్యా తూ గవససీ చక్రపాణీ! త్యా అవఘ్యా మూరా?నీ, శబ్దవాద కరావా!' అన్న మాటల్ని నిజంచేస్తూ కేవలం సాయి గురించి నాలుగయిదు గ్రంథాలు చదివి, సాయి గురించి వినీ, సాయితో సాన్నిహిత్యం సలిపిన వారికంటే ఎక్కువగా సాయి గురించి మాకు తెలుసునని డంబాలు పలుక్కుంటూ వేదికలనెక్కి ఘోషిస్తున్నాము, వినవ్రుత అనే మాట మచ్చుకి కూడా కనిపించకుండా సాటి వ్యక్తిని మాటలతో తూట్లు పొడుస్తున్నాము, మా వాదమే సరయినదంటున్నాము. శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర వ్రాసేందుకు అనుమతినిస్తూ సాయి హేమాద్ధ పంత్ తో పలికిన పక్షద్వయ వివరణ వద్దు అన్న పలుకుల్ని మరిచిపోయి మన వాదమే సరయినదంటున్నాము. బాబా శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర వ్రాయడానికి అనుమతిని 1910 లో నేటికి సుమారు నూట పదహారు సంవత్సరాల క్రితం ప్రసాదిస్తూ అన్న పలుకులు నేటికీ నిత్య సత్యాలే. శాస్త్రవేత్తలకు శ్రుతులు ఎలా జ్ఞానాన్ని కలిగిస్తాయే, వారు శాస్త్రాన్నే ప్రామాణికంగా తీసుకుంటారో మనందరికీ కూడా సాయి వాక్కే ప్రమాణం, సాయి పలుకే ప్రమాణం. ప్రముఖ ఆధ్యాత్మిక తత్వవేత్త శ్రీ వి.ఎస్.ఆర్. మూర్తి భారత్ టుడే టీవి చానల్ లో పేర్కొన్నట్లుగా సాయి కి సాయే ప్రమాణం.

135 తుర్రే దర్శన హోవోనియా! దుర్బుద్ధి - ఘన మార్గే రాయా॥
 రాహిత్య త్రైశీచ గురురాయా॥ చందన తుజలా కోణ మ్మణీ॥

నిన్ను దర్శించగానే నా మనోమాలిన్యాలు, దుర్బుద్ధులూ నశించక పోతే నిన్ను చందన వృక్షం లాంటివాడవని ఎవరంటారు?

ఎంతటి శ్రద్ధా, విశ్వాసమూ లేకపోతే సాయిని ఈ విధంగా ప్రశ్నించగలుగుతారు? అంతటి భక్తి తత్పరత గలవారు కాబట్టే శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రలో 36వ అధ్యాయంలో సఖారాం ఔరంగాబాద్ కర్ భార్యకి సంతాన ప్రాప్తి కై సాయిని దర్శించుకున్న సమయంలో శ్యామా 'అమ్మా ఈ క్షణం నుంచీ పన్నెండు మాసాల లోపల నీకు సంతానం కలుగక పోతే నేనేం చేస్తానో విను (ఓవి 156), నేను ఇలాంటి కొబ్బరి కాయను ఈ దేవుని తలపైన పగుల గొడతాను, ఇతనిని ఈ మసీదునుండి వెడలగొడతాను, నేను కనుక ఇలా చేయక పోతే నా పేరు మాధవ్ కాదు (ఓవి 157), ఇలాటి దేవుడిని ఈ మసీదులో నేనుండనివ్వను, ఇది సత్యం, కాల క్రమంలో నవ్వే నా మాటల నిజానిజాల తెలిసికుంటావు, నువ్వు నామాటలను నిశ్చయంగా నమ్ము అని అమెతో చెప్పాడు (ఓవి 158) అలాంటి మాటల్ని అనగలిగారు. తదనుగుణంగానే శ్యామా తనకత్యంత విధేయుడని బాబా తన భక్తుని మాట నెరవేర్చారు, ప్రేమపాశానికి కట్టబడి భక్తుని మాటలను లక్ష్యపెట్టలేదు. అంటే శ్యామా అన్న మాటలకు కోపగించుకోలేదు. నిజానికి సాదు సంతులు 'ఐసా సంతేంచా యోగ్యతేలా వర్ణన కరావే కోరవరీ' వారి ఔన్నత్యాన్ని వర్ణించడం ఎవరి తరం? (ఓవి 79, శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ)

136. కస్తూరీచ్యా సహవాసే! మృత్తికా మోల పాపతసే॥
 పుష్పా సంగే ఘడతసే॥ వాస సూత్ర మస్తకీ॥

కస్తూరితో కూడిన మన్ను కూడా సుగంధ పరిమళ భరితమై దాని విలువ పెరుగుతుంది. పుష్పమాలలోని సాంగత్యం వల్లనే గదా శిరస్సు పైకెక్కి ఉన్నత స్థానం పొందుతుంది!

137. ధోరాంచీ తీ హేచ రీతీ! తే జ్యా జ్యా గోష్ఠీ గ్రహణ కరీతీ॥
 త్యా త్యా వస్తు పావవీతీ॥ తే మహాత్పదాకారణే॥

సామాన్య వస్తువులు కూడా మహిమాన్విలు మహా పురుషుల చే గ్రహించబడడం

వలన, విశిష్ట స్థితిని పొందుతాయి. (ఇది మహాత్ముల అనుగ్రహ ఫలితం).

138. భస్మ కౌపీన నందీచా శివేం కేలా సంగ్రహ సాచా॥
మ్మణూన త్యా వస్తూంచా॥ గౌరవ హోత చహూకడే॥

శివుడు ధరించిన పులి చర్మం, భస్మం, శివునికి వాహనమైన ఎద్దు సామాన్య మైన వస్తువులే అయినా అవి శివ గ్రహీతములగుటవలన అవి జగద్విఖ్యాతమయ్యాయి.

139. గోప రంజనా సాఠీ బృందావనీ యమునా తఱీ॥
కాలా భేళలా జగ జేరీ॥ తోహీ మాన్య రూలా బుధా॥

గోప గోపికలను రంజింపజేయడానికి శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ యమునా తీరాన బృందావనంలో ఉట్లు కొట్టి రాసక్రీడ సలిపాడు. అందుకే గోపకులకు, బృందావనానికీ, యమునా తీరానికీ ఎంతో ప్రాశస్త్యం, బుధజనులచే గుర్తించబడ్డాయి.

పై మూడు ఓవిలలో దాసగణు ప్రస్తావించిన ప్రాశస్త్యత మనకి శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రలో కొన్ని అధ్యాయాలలో కొన్ని పాత్రల ద్వారా హేమాథ్ పంత్ గుర్తుచేస్తారు. ఆయా అధ్యాయాలను ఒకసారి స్మరించుకుని తరువాయి ఓవిలోనికి వెడదాము.

ధోరాంచీ తీ హేచ రీతీ తే జ్యా జ్యా గోష్ఠీ గ్రహణ కరీతీ॥
త్యా త్యా వస్తు పావవీతీ॥ తే మహాత్మదాకారణే॥

సామాన్య వస్తువులు కూడా మహిమాన్విలు మహా పురుషుల చే గ్రహించబడడం వలన, విశిష్ట స్థితిని పొందుతాయి. (ఇది మహాత్ముల అనుగ్రహ ఫలితం). (ఓవి 137, శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ).

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర మొట్ట మొదటి అధ్యాయంలోనే తిరగలి, గోధుమలు వస్తాయి. శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ వ్రాసేందుకు తిరగలి, గోధుమలు పోషించిన పాత్ర సాయి ఆశ్రితులందరికీ విదితమే. శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర వున్నంత కాలమూ తిరగలినీ, గోధుమలనూ సాయి ఆశ్రితులందరూ గుర్తుంచుకుంటారు కదా. మహా పురుషుల చే గ్రహించబడడం వలన ప్రాశస్త్యానికి ఇది ఉదాహరణ కాదా. అదే విధంగా నలుగురు స్త్రీల గురించిన ప్రస్తావన వుంది, బాబా వారిపై ఆగ్రహిస్తారు కూడాను, వారి పేర్లు గానీ, ఆ తరువాత వారి ప్రస్తావన గానీ శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లో ఎక్కడా కనిపించదు, కానీ సాయి అనుగ్రహం పొందిన (సాయి అగ్రహం) స్త్రీలు గా వారు

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లో శాశ్వత స్థానాన్ని పొందారు కదా! అదేవిధంగా శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లో ప్రస్తావించబడిన ఊరు పేర్లు, ప్రదేశాలు, కీటకాలు, జంతువులూ చివరికి పాత్రలూ కూడా ముగింపేలేని శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర కొనసాగినంత కాలమూ చరిత్రలో శాశ్వతంగా నిలచిపోవడం మహామన్వితాత్ముని కృపాకటాక్షమే కారణము కదా! ఒకసారి ఆలోచించుకుంటే శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రలో ప్రస్తావించబడిన పాత్రలే (సుమారు 316 పైగా) మరెందరో వేల లక్షలమంది సాయి షిరిడీలో వున్న అరవై సంవత్సరాల కాలంలోనూ దర్శించుకుని వుంటారు కదా! కానీ వారెవరికీ దక్కని అదృష్టం శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర లోనూ, కపర్దే డైరీలోనూ, దాసగణు గ్రంథాలలోనూ, కాకా దీక్షిత్ డైరీలోనూ, మోరేశ్వర్ ప్రధాన్ గ్రంథంలోనూ ఆతరువాత పూజ్య శ్రీ .వి.నరసింహస్వామి సంకలీకరించిన భక్తుల అనుభవాలలోనూ ప్రస్తావించబడిన పాత్రలకే శాశ్వతత్వం లభించిందంటే అది సాయి కృప కాక మరేమిటి? వాస్తవానికి గుర్రమూ, బల్లి, పులీ, మేకలూ, పాము, కప్పా మొదలైన జంతువులకి కూడా ఆ శాశ్వతత్వము కలిగిందంటే మహాపురుషుల సాంగత్య ఫలమే కదా! రాబోయే ఓవిలలో దాసగణు తన దీనత్వాన్ని వెళ్ళబోసికుంటూనే చివరికి తల్లిఒడిలో వున్న బిడ్డలాంటివాడిని గాబట్టి ఆ దివ్యాను భూతిని అనుభవిస్తున్నానని అంటారు.

140 తైసా మీ తో దురాచారీ! పరీ ఆహే తుమచ్యా పదరీ||
 మ్మణూన విచార అంతరీ|| యాచా కరా హేహా గురురాయా||

ఓ సాయినాథ ప్రభూ । నేను దురాచారుడ్చి, కానీ మీ శరణుజొచ్చాను, నా దురాచారాలను రూపుమాపమని, నాకు సదా మీ పద సన్నిధిని ప్రసాదించమనీ మిమ్ములను పదేపదే వేడుకుంటున్నాను.

141. ఐహిక వా పారమార్థిక! జ్యా జ్యా వస్తాస మానీల సుఖ||
 మార్యే మన హే నిఃశంక|| త్యా త్యా పురవిణే గురురాయా||

ఓ సద్గురు మౌళీ! సాయి సమర్థా! సుఖాల నాశించి మేము కోరే ఇహలోక పరలోక సంబంధమైన కోరికలేమైనా మీరు తప్పక నెరవేరుస్తారని నాకు నిశ్చయంగా తెలుసును. కానీ గురుదేవా! నాకు సంపూర్ణ వైరాగ్య బుద్ధి (ఏ సుఖాలూ ఆశించని స్థితి) నివ్వండి. చంచలత లేని నిశ్చల మనస్సు నివ్వండి.

142. ఆపుల్యా కృపేనే ఐసే కరా మనాలాగీ ఆవరా||
 గోడ కేల్యా సాగరా|| క్షారోదకపణాచీ నసే భీతి||

బాబా! నామనస్సు సదా నా అధీనంలో వుండేటట్లు నన్ననుగ్రహించు. సముద్రంలోని నీరు తియ్యగా మారితే, ఇంక ఉప్పునీరు త్రాగవలసిన అవుసరం వుండదు కదా!

143. సాగరే గోడ కరణ్యాచీ! శక్తి ఆపణాం మధ్యే సాచీ॥
మ్మణూన దాసగణూచీ॥ యాచనా హీ పురీ కరా॥

సాయి సమర్థా! సముద్ర జలాలను సహితం మధురంగా మార్చగల అపార శక్తిమంతులు మీరు. అందువలన మీ దాసుడైన ఈ దాసగణుని ఈ చిరు కోరిక ను మన్నించండి.

144. కమీపణా జోజో మారూ! తోతో అవపూ తురూ॥
సిద్ధాంచాతూ ఆహేస రాజా॥ కమీపనా న బరవా తుజసీ॥

ఓ పరంతపా! పతిత పావనా! నాలోని దోషాలన్నిటినీ, మిమ్ములను గ్రహించమని వేడుకుంటున్నాను. ఏలనన, సిద్ధులలో రాజు వంటి మీకు నా దోషాలు ఎంత మాత్రమూ అంటవు.

145. ఆతా కశాస్తవ బోలూ ఫార! తూచ మారూ ఆధార॥
శిశు మాతేచ్యా కడేవరా॥ అసల్యా నిర్లయ సహజచి॥

బాబా! ఇన్ని మాటలెందుకు? మీరే నా ఆశ్రయం, తల్లి ఒడిలో వున్న బిడ్డ ఎంతో నిర్భయంగా, ఎంతో సురక్షిత భావంతో వుండడం సహజమే కదా! నేను కూడా మీ అండ జేరి అలాంటి దివ్యానుభూతినే అనుభవిస్తున్నాను.

146. అసో యా స్తోత్రాసీ! జే జే వాచతీల ప్రేమేసీ॥
త్యాంచ్యా త్యాంచ్యా కామనేసీ॥ తుమ్హీ పురవా మహారాజా॥

ఓ సాయి సత్రుభూ! ఎవరైతే భక్తి ప్రేమలతో ఈ స్తోత్రాన్ని పఠిస్తారో వారి కోరికలు నెరవేరేలా అనుగ్రహించండి.

ఈ ఓవి తో శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీ ముగింపుకొస్తుంది. ఆ తర్వాత రాబోయే ఓవిలలో శ్రీ సాయినాథ స్తవనమంజరీ పఠించడం వలన కలిగే ప్రయోజనాల గురించిన ప్రస్తావన వుంటుంది. దాసగణు ఎక్కడ ఎప్పుడు ఎలా ఈ శ్రీ సాయినాథ స్తవన మంజరీ ని రచించి బాబా కి వినిపించగలిగారో ఆ వివరాలను తెలిసికుంటాము.

ఈ ముగింపు ఓవి 146వది, కూడితే పదకొండు వస్తుంది, రాబోయే కాలంలో ఏకాదశ వచనాలుగా పేరుపొందిన బాబా ఆక్రా వచన్ ను సూచిస్తుంది. అంతే కాదు పదకొండుని కూడితే బాబా బోధించిన శ్రద్ధా సబూరిలను సూచించే రెండు వస్తుంది. ఇది యాదృచ్ఛికం మాత్రం కాదు, సాయి కృపే!

శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ ఫలశృతి దగ్గరకు సాయి మనలను చేర్చారు. కేవలం సాయి సాయి సాయి తప్ప మరొకటి ఎరుగని ఒక అనామకుడి చేత హరి భక్త పరాయణుడు దాసగణు మహారాజ్ గా పేరొందిన శ్రీ గణపతిరావు సహస్ర బుద్ధే వ్రాసిన శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ పై వ్యాఖ్యానాన్ని వ్రాయించుకున్న సాయి కృప అనుభవిస్తేనే అర్థమవుతుంది. ఇక్కడ ఒకసారి శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రలోని ముప్పైవ అధ్యాయం లోని కొంత భాగాన్ని గుర్తుకి తెచ్చుకుందాము. ఇది సాయిని దేవుడు కాదు, గురువుకాదు, హిందువుకాదు, ముసల్మాను అంటున్నారని వాపోతున్న కోట్లాది సాయిబంధువులకు సమాధానం కూడా.

1. 'ఓమ్ నమో సాయి సదయా! భక్తవత్సలా! కరుణాలయా! నువ్వు నీ దర్శనంతో భక్తుల భవభయాన్ని దూరం చేస్తావు. వారిని ఆపదలకు దూరంగా తీసికుని వెడతావు.
2. సాయినాథా! సాధు చూడామణీ! మొదట్లో నువ్వు నిర్గుణుడవే! భక్తుల భావాలకు అనుగుణంగా నువ్వు సగుణరూపం ధరించావు!
3. సాదుమహాత్ములు సదా నిజ భక్తులను ఉద్ధరించేందుకు పూనుకుంటారు. కానీ నువ్వు సాధు మహాత్ములందరికీ ఆచార్యుడవు, కాబట్టి భక్తోద్ధరనం నీకు తప్పనిసరి కార్యం.
4. నీ చరణాల్లో శరణు పొందిన వారి పాపాలన్నీ నశిస్తాయి. వారి సత్సంస్కారాలుదయించి, వారి సాధనా మార్గాన్ని నిరపాయం, నిష్కంటము చేస్తాయి.
5. నీ చరణ ద్వయాన్ని స్మరించి మహాతీర్థాలనుండి (పుణ్య క్షేత్రాల) బ్రాహ్మణులు వస్తారు. గాయిత్రీ మంత్రాన్ని జపిస్తారు. పురాణాదులను పఠిస్తారు.
6. మేము సంస్కార హీనులం, అల్ప శక్తులం, మాకు భక్తి గురించి ఏమి తెలుసనీ? ఇతరులందరూ మమ్ములను వదిలి పెట్టినా, సాయి మాత్రం మమ్ములను వదిలి పెట్టడు.
7. సాయి అనుగ్రహం పొందిన వారు అచింత్య మహాశక్తి వంతులౌతారు. వారికి ఆత్మానాత్మ వివేక సంపత్తి లభిస్తుంది. వారికి జ్ఞానం ప్రాప్తిస్తుంది.

8. సాయి వచనాలను వినాలన్న లాలస, భక్తులను తమని తాము మరచిపోయేలా చేసింది. సాయి నోటి నుండి వెలువడే ప్రతి మాట, వారి మనో ఫలకాలపై ముద్రితమైపోయింది. ఆ మాటల్లోని సత్యం వారికి అవగతమైంది.
9. సాయినాధునికి భక్తుల మనోరథాలు పూర్తిగా తెలుసు. అతను మాత్రమే వాటిని తీర్చగల సమర్థుడు. అందుకే భక్తులు అతనికి ధన్యవాదాలర్పిస్తారు.
10. సాయినాథా! నేనే నీ సహాయాన్ని అర్థిస్తున్నాను. నీ చరణ కమలాలలో నా శిరస్సు వుంచుతున్నాను. నా అపరాధాల్ని మన్నించు. నన్ను సర్వ చింతలనుండి విముక్తం చేయి.
11. భక్తులకు విపత్తులు దాపరించినప్పుడు, వారు సాయినాధుడిని ప్రార్థిస్తారు. అప్పుడు వారి మనసులు శాంతిస్తాయి. ఎందుకంటే సాయినాధుడు ఒక్కడు మాత్రమే శాంతినివ్వగల సమర్థుడు.
12. దయా సాగరుడైన ఈ సాయి నన్ను ప్రేమతో అనుగ్రహించాడు. దాని సత్ఫలితంగానే పాఠకులందరికీ శ్రేయోదాయకమైన శ్రీ సాయి సచ్చరిత్ర అనే ఈ గ్రంథం లభించింది.
13. లేకపోతే ఇంతటి మహాకార్యాన్ని స్వీకరించే అధికారం నాకెక్కడిదీ? అతనే మొత్తం బాధ్యత వహించాడు. కాబట్టే నాకీ బృహత్కార్యం భారం అనిపించలేదు.
14. జ్ఞానదీపకుడైన సాయి సమర్థుడు నా మాటలను ప్రకాశింపచేస్తున్నాడు. నా అజ్ఞానాంధకారాన్ని నాశనం చేస్తున్నాడు. ఇక నేనెందుకు సంశయించాలి?
15. దయాఘనుడైన సాయిదేవుని యందు నాకు పూర్తి విశ్వాసం వుంది. ఆ శ్రద్ధయే నేనేదో శ్రమ పడిపోతున్నానన్న భావన నాకు అణు మాత్రమ్ కూడా కలుగనీయడంలేదు. సాయి అనుగ్రహంతో నేను నా ఆశయాన్ని సాధించడంలో సమర్థుడయ్యాను.
16. నా పూర్వజన్మ సుకృతం కొలది ఈ గ్రంథ రూపంలో మహాత్ముల సేవ చేసే భాగ్యం నాకు లభించింది. ఈ సేవను ప్రేమతో స్వీకరించావు. దేవా, నీకు నేను సదా కృతజ్ఞుడను. ఈ సేవతో నేను ధన్యుడనయ్యాను.
17. ముందు అధ్యాయాలలో దయాఘనుడైన సాయి తన భక్తులకు బోధించడానికి నానా విధాల స్వప్నదృష్టాంతాలను ఇవ్వడం గురించి తెలిసికున్నాము.
18. ఈ అధ్యాయంలో సప్తశ్రుంగి దేవి ఉపాసకుని కథ వినండి, ఇది చాలా ఆసక్తిదాయకంగా వుంటుంది. విని ఎంతో ఆనందిస్తాము.
19. దేవీ దేవతలు కూడా తమ భక్తులను మహాత్ములకు అప్పగించమన్నది కూడా ఒక అద్భుత మైన విషయమే. ఈ కథను శ్రద్ధగా వినండి.

20. నిజానికి ఇది కథ కాదు, అమృతపానీయం, మీరు దీనిని పానం చేసి సంతృప్తులౌతారు. మీరు సాయి మహిమను తెలిసికొన గలుగుతారు. అంతేకాదు సాయి సర్వవ్యాపకత్వాన్ని కూడా గ్రహించగలుగుతారు.
21. విమర్శకులు, తార్కికులు దీనిని అర్థం చేసికోలేరు. ఇక్కడ వాద ప్రతివాదాలకెట్టి తావులేదు. నిరవధికమైన ప్రేమ కావాలి.
22. శ్రోత పండితుడు, బావుకుడు, శ్రద్ధాశీలుడు, విశ్వాసపరుడు, సాధుసేవకుడు అయివుండాలి. ఇలాటివారికి ఈ కథల మర్మం అవగతమవుతుంది. ఇతరులకివి కేవలం కాకమ్మ కథలే!
23. సాయి లీలా కల్పతరువు తప్పకుండా ఫల పుష్పాలను ధరిస్తుంది. భాగ్యవంతుడైన భక్తుడు మాత్రమే ఆ తరువును చేరగలుగుతాడు. ఆఫలాలను గ్రహిస్తాడు
24. కాబట్టి పరమపావనమైన ఈ కథను వినండి, పరమార్థులకిది మోక్షాన్నిస్తుంది. ఇది సాధనాల్లోకెల్లా ఉత్తమ సాధనం, అది అందరికీ శుభదాయకం.
25. ఈ సాయి కథామృతం ఇలాంటిది. ఇది జడజీవులనందరినీ ఉద్ధరిస్తుంది. ప్రావంచికలను నమాధానవరుస్తుంది. ముముక్షువులకు మోక్షసాధనమౌతుంది.

పైవిధంగా చెప్పిన తర్వాత హేమాద్ పంత్ వణి సప్తశ్రీంగి దేవత అర్చకుడు కాకాజి వైద్య కథని చెప్పారు. అంటే సాయి లీలలను అనుభూతి చెందాలే తప్ప దానగణు చెప్పినట్లుగా 'పుస్తక జ్ఞానం' మాత్రమే సరిపోదు. వాద ప్రతివాదాలనవసరం.

శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీకి ఫలశ్రుతిని చెప్పుకునేముందు 6.5.2016 నాటి టపాలో 77వ ఓవికి ముందు హరిభక్త పరాయణుడు దానగణు అన్న అధ్యాయం డాక్టర్ కేశవ్ భగవంత్ గావస్కర్ వ్రాసిన శ్రీ షిరిడించే సాయిబాబా నుండి మీకు అందిస్తానని నేను చెప్పిన మాటను సాయి గుర్తుకు తెచ్చారు. తరువాయి టపాలో ఆ అధ్యాయం అనువదించుకుని ఫలశ్రుతిని చదువుకుందాము.

భక్త పరాయణుడు - దానగణు

కొంతమంది ఎప్పుడూ భక్తిలో మునిగిపోయి వుంటారు. వారు భగవంతుని వైభవాన్ని కీర్తిస్తూంటే వారు ఆనంద పరవశపు అంచులను చేరి ఉద్వేగపూరితులై మాటలు మూగబోతాయి. కొన్నిసార్లు వారు కన్నీరు కారుస్తారు, కొన్ని సార్లు నవ్వుకుంటారు, మరి కొన్ని సార్లు స్మత్యం చేస్తారు. భగవంతుని పట్ల వారికున్న అపారమైన భక్తి

ప్రేమల ఫలితమే వారి ఈ ప్రవర్తనకి కారణం. వారి వలన వారి జీవితాలే కాకుండా వారి చుట్టూ వున్న ప్రపంచం కూడా పవిత్రత సంతరించుకుని ధన్యమవుతుంది.

అటువంటి భక్తపరాయణులలో మణి వంటివారు దాసగణు. ఆయన బాబాకి అత్యంత ప్రీయమైన భక్తులలో దాసగణు ఒకరు. ఆయన మాటలలోనే ఆయన కథ ని ఈ దిగువన చదువుకుందాము. బాబాతో దాసగణు కి కలిగిన అనుభవాలను వివిధ భక్తులతో విభిన్న సందరా్టలో దాసగణు పంచుకున్న సంకలన సారమిది.

దాసగణు అంటారు.....

గణపత్ దత్తాత్రేయ సహస్రబుద్ధే అనే పేరుగల దాసగణు అనే నేను మొట్టమొదటిసారి నానా సాహెబ్ చందోర్కర్ తో కలిసి బాబా ని దర్శించుకున్నాను. నేనాయనను దర్శించుకునేందుకు అంత ఉత్సుకత చూపలేదు. ఆయన పట్ల ఏవిధమైన ప్రత్యేకమైన గౌరవ భావమంటూ నాకు ఏమీ లేకుండా వుండాలి. అప్పటి నా మనసు తెల్ల కాగితం లా వుండేది.

నేను పోలీసు శాఖలో పనిచేస్తూ వుండేవాడిని, చందోర్కర్ డెప్యూటీ కలెక్టరు గా పనిచేసేవారు. ఒక సంవత్సరం తర్వాత అనుకుంటాను మదరాసు విశ్వవిద్యాలయం నుండి పట్టభద్రుడైనటువంటి అధ్యాత్మిక వ్యక్తి మరియు సాధుపురుషుడూ అయిన వామన శాస్త్రిని కలిసాను. నా విధినిర్వహణలో భాగంగా నేను సేగొండ లో వామన శాస్త్రి సేవలో ఉండేవాడిని. ఆయనను అతి దగ్గరగా పరిశీలించిన తర్వాత ఆయన పట్ల నాకు గౌరవం పెరిగింది, నా మోక్షగురువు గా ఆయనను భావించుకోసాగాను. నేనాయనని మంత్రోపదేశం చేసి తన శిష్యునిగా నన్ను స్వీకరించవలసిందిగా వినయంగా ప్రార్థించాను. నేనా రోజులలో శివ భక్తుడ్ని, అందువలన వామన శాస్త్రి నాకు శివ మంత్రాన్ని ఉపదేశించి ఎల్లప్పుడూ జపించుకుంటూ వుండమని సలహా ఇచ్చారు. ఒకరోజు అకస్మాత్తుగా ఆయనని సాయిబాబా గురించి ఆయన అభిప్రాయాన్నడిగాను. 'నేను షిరిడీలో వుండగా రెండు మూడు రోజుల పాటు వారి సాంగత్యంలో గడిపాను. వారు గొప్ప సంతు మహాత్ములు అందులో సందేహంలేదు. ఆయన రాముని పూజిస్తారు. సాధారణ మనుషులు వారి గొప్పతనాన్ని ఇంకా గుర్తించలేదు. కానీ ముందు ముందు ప్రజలు ఆయన ఎవరు అన్నది తెలిసికుంటారు' అని వామన శాస్త్రి తన అభిప్రాయాన్ని సాయిబాబా గురించి తెలియజేసారు. బాబా గురించి అంతటి గొప్ప మరియు గౌరవప్రదమైన పలుకులను విన్న తర్వాత బాబా పట్ల నా గౌరవం కొన్ని రెట్లు పెరిగింది. నేను తరచుగా షిరిడీకి పోవడం ప్రారంభించాను.

నాకు మంత్రోపదేశం చేసిన రెండు సంవత్సరాల తర్వాత వామన శాస్త్రి నన్ను భుసావల్ రమ్మనమ్మన్నారు. కాశీ విశ్వేశ్వరుని దర్శనానికి కాశీ వెళ్ళి దర్శనం చేసికోవాలనుకున్నారు. హిందువులకి అత్యంత పవిత్రమైన యాత్రాస్థలమైన కాశీలో ఆరుమాసాలున్నతర్వాత వారు సమాధి చెందాలని నిర్ణయించుకున్నారు. జ్యేష్ఠ మాసంలో అమావాస్య కు ముందు వచ్చే ఏకాదశి నాడు వామన శాస్త్రి సమాధి చెందాలని నిర్ణయించుకున్నారు. వారు సమాధి చెందిన వెంటనే అదేరోజు నేను తంఱిని అందుకున్నాను. ఆ తర్వాత ఒక ఇన్స్యూర్డ్ కవర్ లో అయిదువందల రూపాయలు మరియు వారి వీలనామా నకలుని నేను అందుకున్నాను. ఆయన వదిలి వెళ్ళిన కార్యక్రమాలను నన్ను కొనసాగించవలసిందిగా వామన శాస్త్రి కోరిక. నేను ఈ వివరాలన్నీ సాయిబాబా తెలియజేశాను. సాయిబాబా తన అంగీకారాన్ని తెలియజేశారు. అప్పటినుండి ఇప్పటివరకూ కూడా నేను నా గురువు వామన శాస్త్రి పుణ్యతిధిని ప్రతి సంవత్సరం జరుపుతూనే వున్నాను.

నేను పాటగాడ్డి. కీర్తన నా వృత్తి మరియు నాకు అత్యంత ప్రీతికరమైనది. గ్రామ గ్రామాన పర్యటించి భగవంతుని వైభవాన్ని కీర్తిస్తూ వుండేవాడిని. నా కీర్తనా కార్యక్రమాలకి ఒక్క పైసా కూడా వసూలు చేసేవాడినికాదు. నేను ఎప్పుడు హారతి పళ్ళెం కానీ, దక్షిణ పళ్ళెంగానీ నా కీర్తన మధ్యలో గానీ, ముగిసిన తర్వాత గానీ తిప్పలేదు. ఎవరైతే నన్ను కీర్తనకి అహ్వనించేవారో, వారి ఇంటనే ఉండేవాడిని. నేను అధ్యాత్మిక గ్రంథాలు వ్రాసేవాడిని. నేను ఏ కొద్దిగా సంపాదించుకున్నా, నా జీవనానికి సరిపడేది. నా అవుసరాలు చాలా స్వల్పం, ఎందుకంటే నా కుటుంబానికి నేను ఒక్కడినే, ప్రాపంచిక భాషలో చెప్పాలంటే నాకు కుటుంబమనేదే లేదు.

బాబా చాలామందికి నగదునిచ్చేవారు. కానీ నేను వారిలో ఒకరిని కాదు. నేనెప్పుడూ అశపడలేదు కూడా. లోకమాన్య బాలగంగాధర్ తిలక్ బాబాని దర్శించుకోవడానికి వచ్చిన తర్వాత షిరిడీ సంస్థానం ప్రజల మరియు ప్రభుత్వ దృష్టిలో పడింది. ముఖ్యంగా ఆదాయ పన్ను శాఖవారు అప్రమత్తులై లెక్కలు నిర్ధారించేందుకు సిద్ధపడ్డారు. సంస్థానం ఆదాయ వనరుల్ని మధింపుచేసేందుకు ఒక అధికారి షిరిడీలో మకాం వేశారు. వారు మొదట్లో బాబా పై ఆదాయపు పన్ను విధించాలనుకున్నారు. కానీ దక్షిణా వస్తున్న సామ్మూనంతా తన భక్తులకే పంచుతుండడం, చివరికి బాబా దగ్గర ఏమీ మిగలక పోవడం ఆ అధికారి గమనించాడు. అప్పుడు బాబా నుండి ప్రతిరోజూ సామ్మూ అందుకుంటున్న వారిపై ఆ అధికారి తన దృష్టిని మరల్చాడు. వారు తాత్యా కోతే పాటిల్, బడేబాబా, బాగియా మరియు బయ్యాజీ పాటిల్ లు.

అందరినీ ఆదాయపన్నును చెల్లించమని ఆదేశించాడు. మహల్సాపతి గానీ, నేను గానీ ఏరోజూ బాబా నుండి సొమ్ముని అందుకోలేదు. అందువలన పన్ను చెల్లించాల్సిన బెడద తప్పింది. మాకు సొమ్ము ఇవ్వకపోవడమన్నది బాబా సదుద్దేశ్యంతో చేసారనిపిస్తుంది.

మమ్ముల్నిద్దర్నీ రక్షించాలనే మమ్ముల్ని ఆ ప్రలోభాలకి మమ్ముల్ని దూరంగా వుంచారు. సొమ్ము కాకపోయినా బాబా నాకు వాస్తవానికి ఎంతో ఇచ్చారు. వారు నాకు ఇచ్చినది ఎంతో విలువైనది మరియు అమూల్యమైన సంపద. ఆయన నాకు ఆధ్యాత్మిక సంపదనిచ్చారు. ఆయన నాలో విశ్వాసమనే బీజాన్ని నాటి రోజు రోజుకీ నా మనసులో విశ్వాసం మూలాలనుండి పెరిగేలా జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. భక్తి అనే వృక్షం నా మనసులో దృఢంగా పెరుగ సాగింది. సాయిబాబా నాకు ఎన్నో పాఠాలను నేర్పారు, ఎన్నో అధ్యాత్మిక అనుభవాలతో నా జీవితాన్ని ప్రభావితం చేసారు.

గంగ గా పిలుచుకనే గోదావరి నది షిరిడీకి మూడు కిలో మీటర్ల దూరంలో వుంది. ఒకరోజునేను గోదావరి నదిలో స్నానమాడాలని నిర్ణయించుకున్నాను. బాబా కి అభిషేకం చేసేందుకు మేముడు ఈ గోదావరి నది నుండే ప్రతిరోజూ తెస్తూ వుంటాడు. బాబా మీద గోదావరి జలాలు జల్లుతూ వుంటాడు.

'నేను గోదావరి నదికి వెడుతున్నాను, అందులో మునిగి స్నానించాలనుంది' అని బాబా నడిగాను. బాబా నన్ను ఆపి "గంగ నా పాదాల చెంతే వుంది, నువ్వు ఎక్కడికో జానవసరమ్ లేదు' అన్నారు.

నేను ఖిన్నుడనయ్యాను. గంగానది అంటే నారాయణ భగవానుని పాద పద్మాలనుండి ప్రవహించిన జలమని నాకు తెలుసు. అందుకే నేను గంగాస్నానపు ఆనందాన్ని అనుభవించాలని అనుకున్నాను. ఊహజనితమైన మాటలు నాకు ఆనందాన్నెలా కలిగిస్తాయి? విశ్వాసం లేని నామనసు సుడులు తిరుగ నారభించింది. 'ఇక్కడకు రా, నా బొటనవ్రేలి దగ్గర నీ దోసిలి పట్టు, అప్పుడు చూడు' అన్నారు బాబా.

నేనలా చేస్తుండగానే బాబా పాదాలనుండి నీరు ప్రవించడం మొదలైంది. ప్రవాహం మందమే కానీ, ఏ విధమైన సందేహమూ లేదు, కొన్ని నిమిషాలలో నాదోసిలి నిండి పొంగి ప్రవహించసాగింది. బాబా పాదాలనుండి గంగ ప్రవహించడం చూడగలిగినందుకు నాకెంతో ఆనందం కలిగింది. ఆ నీటిని నా శిరస్సు పైన, శరీరమంతా చల్లుకున్నాను. తద్వారా షిరిడీలోనే గంగాస్నానం చేసిన సంతృప్తిని

బాబా కృప వలన పొందగలిగాను.

నేను ఆ పవిత్ర తీర్థాన్ని త్రాగలేదు. నేను ఎప్పుడూ కూడా చివరికి మందిరంలో బాబా ఆరతి తర్వాత కూడా పాద తీర్థాన్ని ఎప్పుడూ త్రాగే వాడిని కాదు. జోగ్ ఒకసారి బాబా ఈ విషయమై ఫిర్యాదు కూడా చేసాడు. కానీ బాబా గొప్ప ఉదారులు. 'ప్రతివారూ వారి వారి విశ్వాసాన్ననుసరించి, వారి వారి ఆలోచనా ధోరణిననుసరించి నడుచుకోవచ్చును. తీర్థమ్ త్రాగడం ఇష్టం లేకపోతే అతనిని బలవంత పెట్టవద్దు' అన్నారు.

బాబా సంప్రదాయాలను పూర్తిగా పాటించేవారు కాదు, కానీ నేను సంప్రదాయ వాడిని. నేను ఉల్లిపాయను ఏవిధముగానూ తినే వాడినికాను. దానికి విరుద్ధంగా బాబా ఉల్లి లేకుండా ఏదీ తినే వారు కాదు. బాబా నన్నోసారి శనగపిండిలో ఉల్లిపాయలు కలిపి కండాపితలే అనే వంటని తయారు చేయమని ఆదేశించారు. నేనలాగే చేసాను, పూర్తయిన తర్వాత వ్రేలితో దానిని ముట్టుకుని దాంతో నా బుగ్గకి అంటించుకుని, నా పెదవులకి తగిలించుకున్న భావనను కలిగించే ప్రయత్నం చేసాను, కాని నేను తినలేదు. బాబా అదేశం పాటించేందుకు ఇది నేను ఎన్నుకున్న మార్గమని నేను భావించుకున్నాను.

కాళ్ళూ చేతులూ శుభ్రపరుచుకున్నతర్వాత, శనగపిండితో తయారు చేసిన ఆ ఆహారాన్నిపట్టుకుని నేను ద్వారకామాయికి వచ్చాను. బాబా చుట్టూ చాలామంది భక్తులుకూర్చుని వున్నారు. నేను ఏదైనా చెప్పక ముందే బాబా నేను చేసిన పనంతటినీ తిరిగి నటించి చూపి మిగిలిన వారితో 'చూసారుగా అతనెలాగ నటించాడో, తన గడ్డానికి ఎలా అంటించుకున్నాడో నేను మీకందరికీ చూపించాను. ఉల్లి తినడం వలన ఏమి నష్టం వుంది? అన్నారు.

సిగ్గుపడ్డనేను క్షమించమని అడిగాను. అప్పుడు బాబా ఉల్లి తినడం వలన తప్పేమీ లేదని నాకు నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నించారు. పురాతన సంప్రదాయాన్ననుసరించి, ఉల్లి తాలూకు ఘాటైన కంపువలన, మరియు ప్రాపంచిక కోరికలను పెంచుతుందని ఉల్లి నిషేధించబడింది. 'ఎవరైతే ఉల్లిని తిని హఠాఘోషం గలరో వారు మాత్రమే ఉల్లిని తినాలి' అని బాబా అంటూండే వారు. ఆయన మాటలను గౌరవిస్తూ నేను ఏకాదశి నాడు తప్ప మిగిలిన రోజులలో ఉల్లిని తినసాగాను.

నేను ఆధ్యాత్మికలో అంచులను అందుకోవాలని ఎప్పుడూ ఆతృప్తపడేవాడిని. ఎన్నో

పర్యాయాలు బాబాని సంతు నామదేవు వంటి సంతుల వలే ఆత్మజ్ఞానిని కావాలని వుందని వేడుకునే వాడిని. ఎప్పుడు బాబా ఈ విషయమై ప్రస్తావించినా బాబా ఒక్కటే సమాధానమిచ్చేవారు: 'వేచి వుండు మరియు ఓర్పువహించు'.

చివరికి 1916 లో 'బాబా! నాకు ఆత్మ సాక్షాత్కారాన్ని ఎప్పటికప్పుడు వాయిదా వేస్తున్నారు' అని వాదించాను. అందుకు బాబా 'నేవు నన్ను చూస్తున్నావు కదా! అవునా! అదే ఆత్మ జ్ఞానం లేదా ఆత్మ సాక్షాత్కారం. నేనే ప్రభువుని, నేనే పరమేశ్వరుడిని' అని జవాబిచ్చారు. 'మీరు నేనూహించిన జవాబునే ఇచ్చారు, కానీ మీ జవాబుతో నేను సంతృప్తి చెందలేకపోతున్నాను' అన్నాను. నిజానికి ఆత్మ సాక్షాత్కారం నాక్కావాల్సిన వనరు కాదు. నన్ను నేను అలా ఓదార్చుకుని ఆ ఆలోచనని వదులుకున్నాను. బాబా 1918 లో సమాధి చెందారు. ఆ తరువాత నేను ఎందరో సంతు మహాత్ములను కలిసాను. కానీ ఎవరి దగ్గరా సంతృప్తిని పొందలేకపోయాను.

మహారాష్ట్రలోని ఒక నగరమైన నాందేడ్ లో కొండచరియలలో నివసిస్తున్న ఒక సన్యాసిని నేను 1919 లో కలిసాను. ఆయన పూర్తిగా ప్రాపంచిక విషయాలకు అతీతుడు గా కనిపించాడు. ఎవరితోనూ సంబంధాలను వుంచుకోలేదు. ఆయనకంటూ ఏమీ లేదు, ఒకవిధంగా చెప్పాలంటే ఆయన అపరిగ్రాహి (ఏమీ వెనుకవేసికోకపోవడం) గా భావించుకోవచ్చును. నేనాయన దర్శనానికి పోయినప్పుడు, ఆయన నాకు దర్శనాన్ని ఇచ్చేందుకు తప్పించుకున్నారు. చివరికి నాకు దర్శనాన్ని అనుగ్రహించారు, నేను పంపిన ఆహారపు వస్తువుల్ని దయతో స్వీకరించారు. ఆయనను దర్శించుకున్న నేను "ఎందుకు నాకు మీరు దర్శనమివ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నారు? పాద నమస్కారం చేసికోవడానికి అనుమతించడం లేదు ఎందుకు?" అని ప్రశ్నించాను.

సాధువు: మీరు కీర్తనకారులు. భగవంతుని వైభవాన్ని గానం చేస్తూ ప్రజల్ని చైతన్య వంతుల్ని చేయవల్సిన వారు. కానీ మీరు అహానికి అతీతులు కారు.

దాసగణు: ఎలా అహాన్ని వదులుకోమంటారు? అందరికీ అహం వుంటుంది.

సాధువు: మీరు నాకు ఆహారాన్ని పంపించారు, మీకు వాటిని మీరు పంపించారన్న అహం లేదా?

దాసగణు: మూడు రకాల అహం వుంటుంది. ఒకటి సాత్వికము, రెండోది రాజసము మూడోది తామసికము. ప్రతి వారూ తామసికమైన అహాన్ని వదులుకోవాలి. నా మనసులో జరుగుతున్నదంతా కనిపెట్టగలిగిన శక్తి ఆ సన్యాసిలో వుంది. ప్రతి మనిషీ అన్నిరకాల అహాలను వదులుకోవాలన్నారాయన.

సాధువు: మీరు సాధు సత్పురుషుల చరిత్రలు వ్రాస్తున్నారు కదా?

దాసగణు: అవును, వ్రాస్తున్నాను.

అప్పుడు ఆయన నేను వ్రాస్తున్న నూతన గ్రంథంలోని కొన్ని పంక్తులను %--% కేవలం అప్పటికి ఆరు రోజుల ముందు మాత్రమే వ్రాసినవి, ఇంతవరకూ ఎక్కడా ప్రచురణకానివీ - వినిపించడం నాకు విభ్రాంతిని కలిగించింది. ఆయనకున్న దివ్య జ్ఞానానికి అబ్బురపడ్డాను. మా సంభాషణ కొనసాగింది.

సాధువు: సాయిబాబా పాదాల చెంత మీరు గంగా జలాన్ని పొందారు కదా? నిజమేనా?

దాసగణు: అవును నేను పొందాను.

సాధువు: మీరు ఆ గంగా జలాన్ని ఏమి చేసారు?

దాసగణు: నా శిరసుపై చల్లుకున్నాను, నా శరీరమంతా చల్లుకున్నాను.

సాధువు: కానీ త్రాగలేదు! మీ మనసులోనికి నేను ఒక సద్బ్రాహ్మణుడిని, ఆయన పాద తీర్థాన్ని త్రాగితే మీరు భ్రష్టులైపోతారన్న భావన వచ్చింది. అవునా? ఎంతటి శక్తివంతమయిన అహం? ఎటువంటి కీర్తనకారులు మీరు? మీరా భగవంతుని వైభవాన్ని ప్రచారం చేసేది?

ఈ సంభాషణ తర్వాత ప్రతిరోజూ ఆయన దగ్గరకు వెళ్లి కొన్ని గంటలు గడుపుతూ వుండేవాడిని. నాందేడ్ వాసులకు ఇది చాలా ఆశ్చర్యమనిపించింది ఎందుకంటే ఆ సన్యాసి అంతకు మునుపు ఎవరితోనూ కలిసిన దాఖలాలు లేవు. మా సమావేశాల పట్ల పుకార్లను ప్రారంభించారు. అహంకారీ, తుంటరీ, తగాదాలు సృష్టించేవాడూ అయిన ఒక వ్యక్తి నేను ఆ సాధువుని కలిసేందుకు వెడుతున్నప్పుడు నన్ననురించి వచ్చాడు. ఆ సాధువు అతన్ని అన్నిరకాలగానూ ప్రశ్నించి అతనిలోని లొపాలను వెలికి తీసి అతని ఆంతర్యాన్ని బట్ట బయలు చేసారు. సాధువుని పరీక్షించడానికి వచ్చిన ఆ వ్యక్తి తన ముఖాన్ని దాచుకోవడానికి పరుగులు తీయవలసి వచ్చింది. సాధువుని ఆరాధించే వారి సంఖ్య పెరిగింది. ఎవరితోనూ సంబంధాలు పెంచుకోవడానికి ఇష్టపడని, ఒంటరి జీవితాన్ని అభిలషించిన ఆ సాధువు ఎవరికీ తెలియకుండా ఎక్కడికో వెళ్లిపోయారు.

షిరిడీలోని ముసల్మానుల భావాలకు అనుగుణంగా బాబా చర్యలూ, భావాలూ ఎప్పుడూ వుండేవి కాదు. బడేబాబా మరియు మరికొందరు ముస్లిములు బాబా ని ఖుట్టా అనే ప్రార్థనా సమావేశానికి ఆహ్వానించేవారు. మొదట్లో బాబా వెళ్లేందుకు అంగీకరించినా అక్కడికి బాబా ని తోడ్కొని వెళ్లడానికి వాళ్ళు వచ్చినప్పుడు బాబా నిరాకరించారు.

మరోసారి అదేవ్యక్తులు ద్వారకామాయికి తాజియాని తెచ్చారు. మొహర్రం అయిదవ రోజున మసీదులో తాజియాని వుంచారు. రెండురోజుల తర్వాత బాబా 'ద్వారకామాయిలో కళేబరాన్ని ఉండడం నాకిష్టం లేదు' అన్నారు. అప్పుడు తాజియాని ధునిలో పెట్టి బూడిడ చేశారు. బాబా చర్యలకు ఏ ముసల్మానూ కూడా ఎటువంటి ప్రతి చర్య తీసికోలేదు.

ఒకసారి ఒక సంప్రదాయ ముసల్మాను ఒక ప్రత్యేకమైన పుష్పాలతో తయారు చేసిన దండని తీసికుని వచ్చారు. మసీదు మూలలను అలంకరించాలని అతని కోరిక. బాబాని అనుమతికోసం అడిగినప్పుడు బాబా 'ఈ దండని తీసికుని వెళ్ళి హనుమంతుని మెడలో వేయు' మన్నారు.

ఆ వ్యక్తి అయోమయంతో 'నేను ముసల్మానును, ఒక హిందూ దైవానికి నేనెలా దండతో అలంకరిస్తాను' అని అడిగాడు.

భగవంతుని ఏకత్వాన్ని అర్థంచేసికోలేని ఆ వ్యక్తి అజ్ఞానానికి కోపగించిన బాబా 'అల్లా మరియూ హనుమంతుడు ఒక్కటే' అన్నారు.

దానితో ఆ ముసల్మాను ఆ దండని తీసికుని వెళ్ళిపోయాడు. హనుమంతుని పట్ల బాబా గౌరవమ్ మాటలలో వర్ణించలేనిది. చావడి నిర్మాణంలోనే రెండు ఫ్లాట్ ఫారం లు వుంటాయి. బాబా దిగువ భాగంలో కూర్చునే వారు. ఒక మూల ఎత్తుగా హనుమంతుని విగ్రహం అక్కడ వుండేది. ఒక సారి బాబా క్రింది భాగంలో కూర్చున్నప్పుడు చిన్న వర్షం ప్రారంభమైంది. ఒకభక్తుడు బాబాపై వర్షపు చినుకులు పడుతున్నందువలన పై భాగానికి వెళ్ళి కూర్చోన వలసిందిగా సూచించాడు. 'నేను భగవంతుడైన హనుమానుని ప్రక్కన ఎలా కూర్చుంటాను' అని బాబా అంగీకరించలేదు.

ఒకరోజు ఫకీర్ బాబా (బడే బాబా) ద్వారకా మాయికి వచ్చారు. ఆయనతో అప్పుడే హిందూత్వం నుండి మహ్మదీయ మతంలోనికి మారిన ఒక వ్యక్తి కూడా వచ్చాడు. బాబా ఆ వ్యక్తిని చూసి కోపంతో అతని చెంపమీద కోట్టి 'నువ్వు నీ అబ్బను మార్చుకుంటావా? ఇలా చేయడానికి నీకెంత ధైర్యం?' అని ఘర్షించారు.

ఎవరైనా పంథరీపురం పోతామని అడిగితే, ముందుగా సాయిబాబా వారిని తిట్టేవారు. ఆ తరువాత అనుమతించేవారు. కానీ ఎవరైనా జ్ఞానేశ్వర్ మహారాజ్ కి కానీ, తుకారాం

మహారాజ్ కి కానీ దీపాలు వెలిగించి తిప్పుతూంటే మాత్రం చేతులు జోడించి కూర్చునే వారు.

సాయిబాబా అద్వైతాన్ని గురించి మాట్లాడడం నేను ఎప్పుడూ వినలేదు. అహం బ్రహ్మస్మి అనికానీ సర్వం ఖలు ఇదం బ్రహ్మమ్ అని కానీ చాలా చాలా అరుదుగా వాడేవారు. బాబా యే పరబ్రహ్మ. ఆయన అసమానుడు, అనుపమానుడు. ఆయన రాగద్వేషాలకు అతీతుడు. ప్రతిరోజూ ముప్పయ్యే రెండుమంది నృత్యాంగనలు ఆయనముందు నాట్యం చేసేవారు. అయినా ఆయన ఎప్పుడూ ఏ భావమూ వ్యక్తీకరించేవారు కాదు. ఆయన వారిని చూస్తున్నట్లుగా కూడా వుండేవారు కాదు. తనలో తానే పూర్తిగా లీనమై ప్రాపంచిక వాసనలకి దూరంగా వుంటూ దివ్యానందంలో మునిగి వుండేవారు.

ఒకసారి ఒక భక్తుడు 'బాబా బ్రహ్మమంటే ఏమిటి' అని అడిగారు. బాబా జవాబీయలేదు. కానీ మరో భక్తుడిని బాగ్పండ్ మార్వాడి ఇంటికి వంద రూపాయలు తన కోసం తెమ్మనమని పంపారు. బాగ్పండ్ తన దగ్గర పైకము లేదనీ దానికి బదులు గా వంద నమస్కారాలను పంపిస్తున్నానని తిరిగి కబురంపాడు. వెంటనే మరో భక్తుణ్ణి మరొకరి దగ్గరికి అదే పని మీద పంపించారు. అతను కూడా సొమ్ము తేకుండానే తిరిగి వచ్చేసాడు. అప్పుడు నానా సాహెబ్ బాగ్పండ్ కి ఒక కాగితం మీద వందరూపాయలు పంపించమని కోరుతూ వ్రాసి పంపించాడు. వెంటనే బాగ్పండ్ సొమ్ము పంపాడు. అప్పుడు బాబా 'ప్రాపంచిక వ్యవహారాలు ఇలాగే వుంటాయి' అని వ్యాఖ్యానించారు.

బాబా ఏమి చెప్పదలుచుకున్నారో బ్రహ్మం గురించి బాబా ని ప్రశ్నించిన భక్తుడు అర్థం చేసికోలేకపోయాడు. అతను మళ్ళీ అడిగాడు. 'నేను ఇద్దరు వ్యక్తుల దగ్గరికి నాకు వందరూపాయలు అవునరమని కబురు పంపాను, కానీ నాకు దొరక లేదు, అయితే నానా సాహెబ్ వుత్తరం వలన వందరూపాయలు లభించాయి. నీ ప్రశ్నకి ఇది పరోక్షమైన సమాధానం, బ్రహ్మస్మి గురించి తెలిసికోవాలన్న కోరిక వున్నంత మాత్రాన సరిపోదు, దానికి నీకు అర్హత వుండాలి. ముందు అర్హత సంపాదించు ఆ తర్వాత కోరికను వ్యక్తపరుచు' అన్నారు బాబా.

బాబా ద్వారకామాయిలో మద్యాహ్నం పూట ఒంటరిగా కూర్చునే వారు. ఆయనకో వింత అలవాటు వుండేది. భక్తుల నుండి దక్షిణ గా లభించిన నాణేలను తన వ్రేళ్లతో రుద్దేవారు. ఆ తర్వాత వాటిని తన దగ్గరున్న పాత సంచెలో పెట్టేసేవారు, ఆ

సంచినీ ఎక్కడో దాచేసేవారు. ఆ నాణేలను రుద్దుతున్నప్పుడు 'ఈ నాణెం నానాది, ఈ నాణేం కాకాది' మరియు ఇటువంటి మాటలు అంటూ వుండేవారు,

ఒకసారి పిరిడీలోని ఒక వ్యక్తి రవ్వ హల్వా తయారు చేసి అందరికీ పంచాడు. నేను బాబా దగ్గరకు వెళ్లగానే బాబా'నికు రవ్వ హల్వా దొరికిందా' అని అడిగారు. 'లేదు, ఆవ్యక్తి కి నాతో సత్సంబంధాలు లేవు, బహుశః అందువల్లనేమీ నాకు రవ్వహల్వా ఇవ్వలేదు' అని జవాబిచ్చాను.

అప్పుడు బాబా తనదైన శైలిలో నాకో సలహా ఇచ్చారు: "ఎవరు ఇచ్చేవారు? ఎవరు తీసికునే వారు? భగవంతుడే అన్నీ చేస్తాడు, హల్వా అనేది కోరుకోదగ్గ పెద్ద ఆదరువేమీకాదు. దీనిని గుర్తుంచుకో, ఎవరినీ ఎప్పుడూ నీ శత్రువుగా భావించుకోకు. ఎవరి పట్లా ఏ విధమైన విద్వేషాన్నీ పెంచుకోకు. ఎవరూ చెడ్డవాళ్ళూ కారు, మంచి వాళ్ళూ కారు. అందరూ సమానమే".

ఈ మాటలన్నీ నేను 'అమృతానుభవ పై వ్యాఖ్యానము' అన్న నా గ్రంథంలో చేర్చాను. నేను ఈ గ్రంథాన్ని వ్రాయాలని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు సతారా కి చెందిన దాదా మహారాజు 'అమృతానుభవ అనేది చాలా పవిత్రమైన గ్రంథము, దానిని అర్థం చేసికోవడమే చాలా కష్టసాధ్యం. ఒక విమర్శకునిగా దానిపై వ్యాఖ్యానాన్ని వ్రాయదలుచుకుంటే, నువ్వు నా దగ్గరికి వస్తే నేను నీకు అర్థమయ్యేలా చెబుతాను. అప్పుడే ఆ గ్రంథంపై వ్యాఖ్యానం వ్రాయడానికి సాహసించు' అన్నారు. 'ఒక వేళ బాబా ఆ గ్రంథాన్ని నా చేత వ్రాయించాలని అనుకుంటే అందుకు కావాల్సిన వివేకాన్నీ మరియు తెలివినీ బాబా యే ప్రసాదిస్తారు. నా సమస్యలను పరిష్కరించుకోవడానికి నేను మరెవరి వద్దకూ పోను' అని అత్యంత విశ్వాసంగా నేను దాదా మహారాజ్ కి జవాబిచ్చాను.

దాదా మహారాజ్ కి బహుశః కోపము వచ్చి వుంటుంది. నా మాటలను ఆయన అంగీకరించలేదు. ఆ తరువాత కాలంలో నేను బాబా క ప్రసతో అమృతానుభవపై వ్యాఖ్యానాన్ని పూర్తి చేసి ఆయనకు చూపినప్పుడు ఆయన దానిని హృదయ పూర్వకంగా అభినందించారు. ఉద్వేగంతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిన దాదా మహారాజ్ 'బాబా వాస్తవానికి సమర్థుడైన గురువు, నీవు ఆయన అచంచలమైన కృపని పొందిన వాడివి, అందువలనే ఈ గ్రంథం పై వ్యాఖ్యానాన్ని నీవు వ్రాయడమే సముచితమైనది. బాబా నీతో వున్నంతకాలమూ నీకు ఎవరి సహాయమూ అవుసరము లేదు' అన్నారు. ఆయన వెలిబుచ్చిన సదభిప్రాయానికి నేను చాలా ఆనందించాను.

నా వివిధ గ్రంథాలలో నేను శ్రీ సాయిబాబా గురించి వ్రాసాను. ఆ వివరాలు ఈ దిగువ పొందుపరుస్తున్నాను.

భక్తి సారామృత్ -1925 - 26, 65, 66 మరియు 67వ అధ్యాయాలు
భక్తి లీలామృత్ - 1906 - 31, 32 మరియు 33వ అధ్యాయాలు
సంత కథామృత్ - 57వ అధ్యాయము.

భక్తి లీలామృత్ లోని 31వ అధ్యాయము, సంత కథామృత్ లోని 57వ అధ్యాయము బాబా షిరిడిలో సశరీరులుగా వున్నప్పుడూ, మిగిలిన గ్రంథాలలోని మిగిలిన అధ్యాయాలు బాబా మహాసమాధి చెందిన తర్వాత వ్రాయడం జరిగింది. వాటిలో కొన్ని అధ్యాయాలలోని సంకేతాలు బాబా నాతో స్వయంగా చెప్పినవి. కానీ అవి అతి తక్కువ మరియు అరుదు. మిగిలిన సంకేతాలు ఇతర భక్తులకు చెప్పిన విషయాలనుండి సేకరించినవి, మరికొన్ని నాకు సరాసరి తెలిసినవి. నిజానికి బాబా నన్ను మసీదులో వుండడానికి అనుమతించలేదు. బాబా ఖండోబా మందిరంగా పిలుచుకునే విరోబా దేవాలయానికి నన్ను పంపించేవారు. అది నాకు చాలా సౌకర్యవంతంగా వుండేది. నేను రచనలు చేసికోవడానికి అవుసరమైన ఒంటరితనమూ మరియు శాంతి అక్కడ నాకు లభించేవి. పైన పేర్కొన్న గ్రంథాలూ, సంత మహాత్ముల జీవిత చరిత్రలూ నేను విరోబా దేవాలయంలో కూర్చునే పూర్తి చేయగలిగాను. ఏవిధమైన అంతరాయం లేకుండా సంపూర్ణమైన ఏకాగ్రత తో జపం చేసుకునే వాడిని కూడా. బాబా నన్ను మసీదులో వుండనీయక పోవడం ఒక విధంగా నాకు ఆశీర్వాదమే. అది ఆయన కృప కూడా.

నేను పోలీస్ శాఖలో కానిస్టేబుల్ గా పనిచేసేవాడిని. నాకు సాహిత్యం పట్ల, ముఖ్యంగా నాటకాల పట్ల ఆసక్తి వుండేది. నేను అశువుగా కవిత్వం చెప్పగలిగే వాడిని. అశువుగానే బాణీలు కట్టగలిగే వాడిని. దీనివలన చాలా నాటక ప్రదర్శనలలో పాల్గొనే అవకాశం లభించింది. మహారాష్ట్ర లో సుప్రసిద్ధమైన తమాషా అనే నృత్య ప్రదర్శనలో నాకు ఆసక్తి పెరిగింది. నా గురించి డెప్యూటీ కలెక్టర్ గారి అంతరంగిక సహాయకుడైన నానా సాహెబ్ చందోర్కర్ కి నా గురించి బాగా తెలుసు. ఈ తమాషా నృత్య కళతో నేను మమేమయిపోవడం వలన నా భవిష్యత్తు నాశనమయిపోతుందని ఆయనకు బాధ వుండేది. అందులోనుండి నన్ను తప్పించేందుకు నానా సాహెబ్ చందోర్కర్ నన్ను సాయిబాబా వద్దకు తోడ్కొని పోయారు. 'ఈ మనిషికి తమాషాలో పాల్గొనే చెడ్డ అలవాటు వుంది. అది మానుకోమని చెప్పు. అలాగే తన పోలీసు ఉ

ద్యోగంపట్ల కూడా అతను వ్యామోహితుడై వున్నాడు. అది వదులకొమ్మని, వుద్యోగానికి రాజీనామా చేసి ఉద్యోగాన్ని వదిలేయమని చెప్పు' అని బాబా చెప్పారు.

బాబా ఈ విషయాలన్నీ నా ఎదురుగానే చెప్పారు, దాంతో నానా చందోర్కర్ కూడా నన్ను బలవంత పెట్ట సాగారు. నాకు నా అలవాట్ల పట్ల ముఖ్యంగా తమాషాలో పాల్గొనడం పట్ల విపరీతమైన ఇష్టముండేది. కానీ బాబా ఆదేశాలతో తమాషా లో పాల్గొనడం తగ్గించాను. కానీ నేను నా ఉద్యోగాన్ని వదులుకో లేకపోయాను. బాబా దర్శనానికి వెళ్ళినప్పుడల్లాబాబా నా అదే విషయాన్ని ప్రస్తావించేవారు. 'ఆలోచిస్తున్నాను' అని సమాధానమిచ్చేవాడిని. ఆ విషయాన్ని వాయిదా వేస్తూ ఆ విధంగా పది సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. ఏదైన ప్రమాదకరమైన సంఘటన జరిగితేనే తప్ప నేను వుద్యోగం వదులుకోనని బాబాకి అర్థమయింది. అదే జరిగింది. ఒకదాని తర్వాత మరొకటి విపత్కర పరిస్థితులను ఎదుర్కొన వలసి వచ్చింది. బాబా కృప వలన మాత్రమే ప్రతి సారీ బయటపడేవాడిని. ఆ వివరాలన్నీ ఈ అధ్యాయం తరువాయి భాగంలో వివరిస్తాను.

అప్పుడు బాబా వయసు ఎంత? ఆయన ఏ కులస్థుడు? ఆయన తల్లితండ్రులెవరు? ఈ ప్రశ్నలకి ఎవ్వరూ సంతృప్తికరమైన సమాధానాలను చెప్పేవారు కాదు. నాకు నలుబై సంవత్సరాలు వచ్చేటప్పటికి నేను సాలుబాయి షెల్కే అనే అరవై అయిదు, డబ్బయి సంవత్సరాల వృద్ధ మహిళను నేను కలిసికోవడం తటస్థించింది. 'బాబా షిరిడీకి చేరుకునేటప్పటికి ఆయనకు నలభై యాభై ఏళ్ల వయసు వుండవచ్చు' అని చెప్పిందామె. మరొక స్త్రీ సాయీ బాయి బాబా షిరిడీకి చేరుకునేటప్పటికి ఒక యువకుని లా వుండేవారని చెప్పింది. వివిధ వనరుల నుండి సేకరించిన సమాచారాన్ననుసరించి, బాబా సమాధి చెందే నాటికి వంద సంవత్సరాల వయసు వుండవచ్చు. షిరిడీకి చేరుకునేముందు బాబా జీవితాన్ని గురించ అడిగేందుకు, ఎవరూ సాహసించలేకపోయారు.

కొన్ని సార్లు బాబా యే స్వయంగా తన ముందు జీవితం గురించి చెప్పేవారు. చాలా సార్లు వారి గురువు వెంకుశా గురించి ప్రస్తావించేవారు. తన స్థాయికి కారణం తన గురువేనని బాబా చాలా వినమ్రంగా తన గురుని శక్తి గురించి చెప్పేవారు (సంత్ కథామృత్ - 57వ అధ్యాయము)

పైన పేర్కొన్న గ్రంథాన్ని నేను 1903 లో రచించాను. బాబా సేలు అనే పట్టణం గురించి మాట్లాడేవారు. నేను సేలు పట్టణానికి వెళ్లాను. గ్రంథంలో వ్రాసే ముందుగా

ఆ పట్టణంలో బాబా గురించి విచారించాను. నాకు నిశ్చితంగా లభించిన సమాచారాన్నే ఆ గ్రంథంలో వ్రాసాను. నేనా గ్రంథాన్ని బాబా కి చూపిన వెంటనే బాబా చాలా మామూలుగా బాగుంది అన్నారు. బాబా చదువ గలరా లేదా అన్నది నాకు తెలియదు. నా రెండవ గ్రంథం భక్త లీలామృత్ 1906వ సంవత్సరంలో వెలువడింది, భక్తి సారామృత్ ఆ తరువాత వెలువడింది. ఈ గ్రంథంలోని 52 మరియు 53 అధ్యాయాలలో కేవలం బాబా గురించే వ్రాయబడ్డాయి. నా వ్రాతలు ఆయన కు చూపినపుడు ఆయన మరొకసారి బావుందన్నారు. మిగిలిన గ్రంథాలలోని అధ్యాయాలన్నీ వీలుననుసరించి వ్రాసాను మరియు ఆ గ్రంథాలు 1925లో వెలువడ్డాయి.

బాబా చర్యలు గుప్తంగానూ, తర్కానికి అతీతంగానూ వుండేవి. కొన్ని లీలలను నేను స్వయంగా చూసాను, మరికొన్నిటిని చూసిన వారు చెప్పగా విన్నాను. బాబా దీపాల వింత గురించి నాకో గ్రామస్థుడు చెప్పాడు. బాబా కు ఆరోజు నూనె ని నిర్వహించిన వ్యాపారస్తులలో ప్రేమ్ చంద్ మార్వాడి ఒకడు. అలాగే అయిదారు అడుగుల పొడుగూ, కేవలం తొమ్మిదంగుణాల వెడల్పూ కలిగి పైనుండి మూడు అడుగుల ఎత్తులో చిరిగిన గుడ్డలతో బాబా పడుకున్న శయన లీల ఎవరి ఊహాకి అందనిది. బాబా ఎలా ఆ బల్లమీద కి వెళ్లేవారో, ఎలా దిగేవారో, బాబా బరువుని ఆ బల్ల ఎలా తట్టుకుని నిలబడేదో అందరికీ ఆశ్చర్యకరమైన అంశమే. ఎంతో ఉత్సుకతతో బాబా ఎక్కి దిగడాన్ని చూడాలని గ్రామస్తులు అనుకునే వారు కానీ ఒక్కరూ దర్శించలేక పోయారు.

చాలామంది బాబాని ముసల్మాను అనుకునేవారు. కానీ ఎప్పుడూ ఒక్కసారి అయినా నమాజ్ చేసినట్లుగా నేను చూడలేదు. నిజమైన ముసల్మాను రోజుకి అయిదుసార్లు నమాజు చేస్తాడు. అవుసరం వచ్చినప్పుడు బౌతిక కాయాలను ఖననం చేసేముందు చేసే ఫతేహా ని ఎవరిచేతనయినా చదివించేవారు. చాలా అరుదుగా ముసల్మానుల పవిత్రగ్రంథమైన ఖురాన్ నుండి కొన్న భాగాలను చదివేవారు. ఆయనకు తెలియనిది ఏదీ లేదు. ఆయన ఏమి చేసినా అర్థవంతంగా వుండేది. తన చర్యల ద్వారానూ, సంభాషణ ద్వారానూ ధర్మ సూత్రాలను వివరించేందుకు ప్రయత్నించేవారు.

కోపర్ గావ్ కి చెందిన బలేబి ఆ వూరి స్టేషన్ మాస్టరు. ఆయనకు బాబా ని నమ్మేవాడుకాదు. బాబాని వెర్రి మనిషనే వాడు (మరాఠీలో వేదపిర్ అన్నపదం బాబా గురించి వాడేవాడు). 'ఇటువంటి వెర్రిమనుషులకి మీరు ప్రాముఖ్యత ఎందుకిస్తూ వుంటారు' అని ప్రశ్నించేవాడాయన. నేనెలాగో బలేబికి నచ్చజెప్పి షిరిడీకి తోడ్కొని

పోయాను. మేము ద్వారకామాయికి చేరుకునే సరికి బాబా పాత్రలను శుభ్రపరుస్తూ బోర్లింబి నేలమీద పెట్టున్నారు. బలేబి బాబా ని అలా చేయడానికి కారణమడిగాడు. 'నా దగ్గరికి వచ్చేముందు ప్రతివారూ విపరీత ధోరణిలోనే వుంటారు. నాస్తవాన్ని అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా వుండరు' అన్నారు బాబా. బలేబి బాబా మాటలలోని అంతరాధాన్ని గ్రహించాడు.

ఇక ఇప్పుడు నా ఉద్యోగమూ, దానిని నేను వదులుకున్న పరిస్థితులను గురించి వివరిస్తాను. అది 1998/99.కానా భిల్లా అనే బంధిపోటు మహారాష్ట్రలోని అహ్మద్ నగరి మరియు భీడ్ జిల్లాలలో చాలా దౌర్జన్య పూరితంగా తన కార్యకలాపాలను కొనసాగించేవాడు. దొంగతనాలు, హత్యలూ అతని వృత్తి. నేను అప్పుడు కానిస్టేబుల్ గా పనిచేసేవాడిని. నాతో పాటు మరో ముగ్గురిని ఆ బంధిపోటు కార్యకలాపాలను రహస్యంగా గమనించి పోలీస్ శాఖకు తెలియపరిచేందుకు ప్రభుత్వం నియమించింది. కానీ అతని గూఢచారి వ్యవస్థ ఎంత పటిష్టమైనదంటే మా గురించి ముందుగానే తెలిసికుని నా సహోద్యోగులు ముగ్గురినీ ఒకరి తర్వాత మరొకరిని చంపివేసాడు. అందువలన నేను నా విధినిర్వహణలో అప్రమత్తత లేనన్న భావన నా పై అధికారులలో కలిగి నా గురించిన వ్యతిరేక నివేదిక నా పై అధికారులకు పంపించబడింది.

ఆ రోజులలో నేను రాముడిని పూజించేవాడిని. అప్పుట్లో లోని-వర్ని పట్టణంలోని రామాలయంలో నేను కీర్తనా కార్యక్రమం చేస్తున్నాను. ఆ గ్రామాధికారి కానా భిల్లా కి స్నేహితుడు. ఎన్నోసార్లు భిల్లా ఆ పాటిల్ (గ్రామాధికారి) ని స్నేహపూర్వకంగా కలిసేందుకు వచ్చేవాడు. నాగురించిన పూర్తి సమాచారమంతా, చివరికి నేను ఏ పోలీస్ స్టేషన్లో పనిచేస్తున్నానో, నా నెంబరు 727 అని కూడా కానా భిల్లా సేకరించాడు. ఒకరోజు భిల్లా నన్నుచంపడానికి వెనకాల బడితే నేను రామాలయంలోనికి పోయి రక్షణ కోసం ప్రార్థించాను. నా వెనుకాలే వచ్చిన భిల్లా నాకు తీవ్రమైన హెచ్చరిక చేసి నాకు హాని ఏమీ తలపెట్టకుండా వెళ్లిపోయాడు.

భిల్లా బెదిరింపులకి లొంగకుండా నా విధినిర్వహణ ని లోపం లేకుండా నిర్వహించేవాడిని, గ్రామంలోని పిల్లల ద్వారా భిల్లా కదలికలను గమనించేవాడిని. చివరికి అతనెక్కడుంటాడో మాశాఖకు నివేదించగలిగాను. పోలీసులు భిల్లాని ఎదుర్కొన్నారు, ఇరువర్గాల మధ్యా తీవ్రమైన కాల్పులు జరిగాయి. దురదృష్టవశాత్తూ కొంతమంది కానిస్టేబుల్స్ ప్రాణాల్ని కోల్పోగా, కానా భిల్లా తప్పించుకుని పారిపోయాడు.

ఈ సంఘటన జరిగిన తర్వాత నేను అస్వస్థతకి గురయ్యాను, గుండే జబ్బు అని అని గుర్తించబడింది. నేను దానకి సంబంధించిన ధృవ పత్రాన్ని మా శాఖక సమర్పించాను, నన్ను కానా బిల్లా పై నిఘా విధులనుండి తప్పించారు. లోని-గర్ని గ్రామప్రజలు అతనికి ఆశ్రయమిచ్చారు. విచారణ నిర్వహించబడింది, మామల్తారు రాలే విచారణాధికారి. నేను సాక్షిగా నిలబడి పాటిల్ కి అనుగుణంగా సాక్ష్యం చెప్పడంతో పాటిల్ విడుదల చేయబడ్డాడు. నేను పనిచేస్తున్న ప్రదేశానికి దూరంగా నేను పంపివేయబడ్డాను. అప్పుడు గోదావరి జలాన్ని నా చేతిలోనికి తీసికుని, 'ఈ అవమానం నుండి బాబా నన్ను కాపాడితే, అప్పుడు నేను ఈ వుద్యోగాన్ని వదిలేస్తాను' అని ఒట్టు వేసికున్నాను.

బాబా కృపవలన నేను తిరిగి నేను పనిచేసిన ప్రదేశానికే పంపబడ్డాను. దోపిడీలు చేస్తూ, విధ్వంసాన్ని సృష్టిస్తున్న ఒక ముఠాని నేను అదుపులోనికి తీసికున్నాను. వారందరీనీ నా పోలీస్ స్టేషన్ కి బంధించి తీసికుని వెళ్ళాను. నాకు ఒక పోలీసు అధికారి కావాలనే తపన ఉండేది. అందుకు అవునరమైన పరీక్షలన్నీ ఉత్తిర్లుడయ్యాను. అప్పుడే నేను మరొక పోలీస్ స్టేషన్ కి బదలీ అయ్యాను. అక్కడికి పోవాలంటే షిరిడిమీదుగానీ వెళ్ళాలి. షిరిడిమీదుగానే అక్కడి భాద్యతలు స్వీకరించడానికి వెళ్ళినా కూడా, నేను బాబా దర్శనానికి పోలేదు. నన్నింకా పోలీస్ ఉద్యోగంలో చూడడం బాబా ఇష్టపడరని నాకు తెలుసు. అందుచేత నేను మసీదు మార్గమ్ గుండా వెళ్లకుండా మరో మార్గమ్ ద్వారా వెళ్ళాను. నేను ఒకరోజు అలా ద్వారకామాయిని తప్పించుకుని వెడుతూండగా నా ఎదురుగా బాబా నిలబడ్డారు. వెంటనే గుర్రం మీదనుండి దిగి వారి పాదపద్మాలమీద నాశిరస్సునుంచి సాష్టాంగ పడ్డాను. తనతో మసీదుకి రమ్మనమని బాబా నన్ను ఆదేశించారు. నేనలాగే వారిననుసరించాను. 'గణూ! గోదావరి జలాలను చేతిలో వేసికుని ఒట్టుపెట్టుకున్నదెవరు?' అని బాబా నన్ను ప్రశ్నించారు. ఓహో! బాబా నుండి ఏ విషయమూ దాచలేము కదా! అలాగే బాబా! చాలా తొందరలోనే నా వుద్యోగానికి రాజీనామా చేస్తున్నాను' అన్నాను..

'వుండు! నాకు తెలుసు, అంతా సరిగా జరిగిపోతూ వుంటే నువ్వు ఆ పని చేయవు, మరో విపత్తు ఎదురయ్యేవరకూ నువ్వు నా ఆదేశాలను పాటించవు' అన్నారు బాబా. ఈ సంభాషన జరిగిన కొన్నిరోజులకి నా తప్పులేకుండానే ఒక సమస్యలో ఇరుక్కున్నాను. ముప్పయి ఒక్క రూపాయలు ప్రభుత్వ ఖజానాలో జమ చేయబడ్డాయి. ఆ సొమ్ము పోలీసు స్టేషన్ లో ఒక నేరస్తుని పై జరిమానా గా

అందుకోబడింది. నా క్రింది వుద్యోగి ఆ విషయాన్ని నాతో చెప్పకుండా దాచి ఆ సొమ్ముని ఎక్కడ జమచేయాలో అక్కడ చేయలేదు. జరిమానా చెల్లించనందువలన ఆ నేరస్థుడు కారాగారం నుండి విడుదల కాలేకపోయాడు. విచారణ ప్రారంభించబడి, నేను దీనికభ్యాధ్యుణ్ణి కాబట్టి తాత్కాలికంగా నన్ను విధుల నుండి తప్పించారు. కేసు విచారణ పూర్తయితే నా నేరం ఋజువు చేయబడి శిక్షించబడే అవకాశం వుంది. విచారణ ముగిసి నేను నిర్దోషిగా ఋజువైతే ఉద్యోగాన్ని వదిలేస్తానని మరోసారి ఒట్టు పెట్టుకున్నాను. ఆ విధంగా చివరికి 1903వ సంవత్సరంలో నేను ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసాను.

బాబా సాక్షం

మహారాష్ట్ర లోని ధులే పట్టణంలోని తహసిల్ మాజిస్ట్రేట్ కోర్టులో ఒక వ్యాజ్యము విచారణ లో వుండేది. దొంగతనాన్ని గురించిన వ్యాజ్యమిది. మేజిస్ట్రేట్ ముందు ముద్దాయి ముందు దొంగిలించబడిన వస్తువులతో సహా హాజరు పరుచబడ్డాడు. కానీ ముద్దాయి ఆ దొంగిలించబడిన బంగారు నగలు తనకి బాబా ఇచ్చారని మేజిస్ట్రేటుకి చెప్పాడు.

ఈ కేసులో బాబా పేరు వున్నందువలన కోర్టు బాబా కి సమన్లు జారీ చేసింది. ధులే లోని కోర్టు విచారణకి హాజరు కావాల్సిందిగా ఆదేశించింది. అయితే బాబా వాటిని నిరాకరించి ధునిలో పడవేసారు. దాంతో ధులే కోర్టు బాబా కి వారంటు జారీ చేసింది. గణపత్ రామాజీ అనే కోపర్గాం పోలీసు కానిస్టేబుల్ ఆ వారంటుని పట్టుకుని బాబా వద్దకు ద్వారకామాయికి వచ్చాడు. ఆ వారంటులో వున్న విషయాలను వివరించి గణపత్ బాబా ని ధులే కోర్టుకి తనతో పాటు వచ్చి హాజరు కావాల్సిందిగా కోరాడు. కానీ బాబా కోర్టుకి వెళ్లనన్న తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకోలేదు. ఆ పోలీసు కానిస్టేబుల్ ని తిట్టడం ప్రారంభించి వారంటుని విసిరివేయమన్నారు. గణపత్ రామాజీ బాబా ని నిరోధించే సాహసం చేయలేకపోయాడు. కోర్టు ఆదేశాలను ధిక్కరించడం కూడా సాధ్యంకాని పరిస్థితి. ఒక వివత్కర పరిస్థితిలో పడిపోయాడు. ఇదంతా జరుగుతున్నప్పుడు నేనక్కడే వున్నాను. నేనా కానిస్టేబుల్ ని బాబా కి అచంచల భక్తుడైన అహ్మద్ నగర్ డెప్యూటీ కలెక్టరు నానా సాహెబ్ చందోర్కర్ ని కలిస్తే మార్గం లభిస్తుందని సూచించాను.

నానా చందోర్కర్ 'ఇటువంటి ప్రాపంచిక వ్యవహారాలలో భాగమవడం బాబా కి ఇష్టపడకపోవడం అనేది చాలా సహజం. ఆయన సాధారణమైన వ్యక్తి కాదు. ఆయన అసాధారణ మనీషి. పవిత్రాత్ముడు. ఇటువంటి ప్రాపంచిక వ్యవహారాలలో ఆయనను

ఇరికించడం సరైనది కాదు. ఆయన సాక్ష్యం తప్పని సరి అయితే, ఒక ప్రత్యేకమైన కమిషనర్ ని నియమించి ఆయన వద్దకే పంపించాలి. ఒక దరఖాస్తు నేను చెప్పిన విధంగా తయారు చేసి అధిక సంఖ్యలో అక్కడి భక్తుల సంతకాలు తీసికోండి. ఆయనను భగవంతుని గా ఆరాధిస్తున్న ఎందరి మనోభావాలలో ఆయన పట్ల మన ఈ ప్రవర్తన వలన దెబ్బతింటాయి' అన్నారు. అదే విధంగా దరఖాస్తు తయారు చేయబడింది, కోర్టు ఆ దరఖాస్తుని అంగీకరించి ఫస్ట్ క్లాస్ మేజిస్ట్రేట్ మరయూ అసిస్టెంట్ కలెక్టరు అయిన నామా జోషిని విచారణాధికారిగా నియమించింది. అతను ద్వారకామాయిక వచ్చేంతలో బాబా కొన్ని కుర్చీలు మరియు టేబిలూ ఏర్పాటు చేసారు. ఆ విధంగా తన సంపూర్ణమైన సహకారాన్నందజేశారు. దివ్యమైన వాఙ్మూలం ఈ దిగువవిధంగా కొనసాగింది.

విచారణాధికారి: మీ పేరు ఏమిటి?

బాబా: వాళ్ళు నన్ను సాయిబాబా అంటారు.

విచారణాధికారి: మీ గురువు పేరు ఏమిటి?

బాబా: వెంకుసా.

విచారణాధికారి: మీ మతమేది?

బాబా: కబీరు

విచారణాధికారి: మీ కులమేది?

బాబా: అల్లా లేదా భగవంతుడు.

విచారణాధికారి: మీ వయసు ఎంత? దయచేసి చెప్పండి మీరు ఏ వయసు వారు?

బాబా: లక్షల సంవత్సరాలు.

విచారణాధికారి: ఇదంతా నిజమేనా? మీరు చెప్తున్నదంతా నిజమేనని ప్రమాణం చేసి చెప్పగలరా?

బాబా: నిజమే.

విచారణాధికారి: (ముద్దాయిని చూపి) మీకు ఈ వ్యక్తి తెలుసా?

బాబా: తెలుసు, నాకు అందరూ తెలుసు.

విచారణాధికారి: ముద్దాయి అతను మీ భక్తుడనీ, మీరు అతనూ ఒకే చోట నివసిస్తున్నారనీ చెప్తున్నాడు.

బాబా: అవును. నేను ఎవరితోనయినా నివసిస్తాను. అందరూ నావారే.

విచారణాధికారి: ముద్దాయి మీరు తనకి బంగారు నగలిచ్చారని చెప్తున్నాడు. మీరిచ్చారా?

బాబా: అవును, నేనే ఇచ్చాను. ఆ వస్తువులు మీ దగ్గరికి ఎలా వచ్చాయి. విశ్వంలోని అన్ని వస్తువులూ నాకే చెందుతాయి.

విచారణాధికారి: బాబా. ముద్దాయి, తీవ్రమైన దొంగతనం కేసులో విచారణ ఎదుర్కొంటున్నాడు. తాను దొంగతనం చేసిన వస్తువులు మీరు తనకిచ్చారని ముద్దాయి చెప్తున్నాడు.

బాబా: ఏమిటిదంతా? ఏమి జరుగుతోందిక్కడ? ఈ విషయాలన్నిటికీ నేనెందుకు ముడిపెట్ట బడుతున్నాను?

విచారణాధికారి నానా జోషి బాబా చెప్పిన పై సమాధానాలకి విస్మయపడతాడు. తన ప్రతిప్రశ్నకీ బాబా అవుననే చెప్పడంతో అతను కింఛిత్ విసుగుకి గురయ్యాడు.

అప్పుడు గ్రామ రాకపోకల ఖాతా ని పరిశీలించాలన్న నిర్ణయం జరిగింది. దానిలో ఆ గ్రామంలోనికి వచ్చే పోయే వారి వివరాలు, వారిన్నాళ్లు అక్కడ వున్నది నమోదు చేయబడి వున్నాయి. ముద్దాయి షిరిడికి వచ్చాడో లేదో తెలియజేసేందుకు ఆ ఖాతా బాగా ఉపయోగపడింది. ముద్దాయి కానీ, ముద్దాయలా వుండే మరెవరూకానీ ఆ సమయంలో షిరిడికి వచ్చినట్లుగా ఆ ఖాతాలలో నమోదు చేయబడలేదు. బాబా షిరిడి వదిలి ఎక్కడికీ పోలేదన్న సంగతి షిరిడీలో వున్నవారందరికీ తెలుసు.

విచారణాధికారి చివరిగా బాబా ఒక ప్రశ్న వేసి ధృవీకరించుకోదల్చుకున్నాడు.

విచారణాధికారి: ముద్దాయి షిరిడీలో మీతో నివసించలేదు, మీరతనికి ఏ విధమైన విలువైన ఆభరణాలు ఇవ్వలేదు, నిజమేనా?

బాబా : అవును అది నిజం.

అక్కడితో దివ్య వాఙ్మూలం ముగిసింది. బాబా ని సంతకం చేయమని కానీ ఆయన వ్రేలిముద్రలు వేయమని కానీ ఎవరూ అడగలేదు. బాబా వాఙ్మూలం ధులే కోర్టుకిపంపింది. ముద్దాయి నేరం ఋజువయింది, శిక్షపడింది

భక్త పరాయణుడు దాసగణు స్వయం కథనం ఇక్కడితో ముగుస్తోంది. సహజంగా కిర్తనకారుడైన దాసగణు సంత మహా పురుషునివంటివాడు. అటువంటి మహానుభావులు సామాన్యులపై అత్యంత ప్రభావం చూపి వారికి దివ్యానందపు పథాన్ని చూపుతారు. ప్రపంచం శాంతి సుఖ సంతోషాల మయమవడానికి భగవంతుడు అటువంటివారికి సహకారమందిస్తాడు. తన స్థవనంలో దాసగణు అంటారు”

భగవంతుడవైన ఓ సాయి!

దయవర్షించే నీ చల్లని చూపులు ప్రపంచానికంతటికీ సుఖ సంతోషాలనందించాలి. ప్రతిఒక్కరూ రక్షణ పొందాలి. ఈ ప్రపంచం అశాశ్వతం. నీ మార్గదర్శకత్వంలో నేనీ వాస్తవాన్ని నేర్చుకుని, అర్థంచేసికునేలా చేయి. ఎందుకంటే నేను అంతర్వేషితంతో దేనినీ దర్శించలేని అంధుణ్ణి. నాకు సరయిన దృష్టిని అలవరచు, సరయిన దృక్పథాన్ని బోధించు, నేను నీ భక్తుణ్ణి. ఇంతకన్నా నేను ఏమిచెప్పగలను? మాట్లాడే శక్తి నాలో సన్నగిల్లిపోతున్నది. ఎందుకంటే నీ అద్భుత లీలా విలాసాల్ని గానం చేయడానికి నా గొంతు మూగబోతున్నది.

ఇంత వరకూ భక్త పరాయణుడూ, శ్రీ సాయి స్థవన మంజరీ కర్తా అయిన పూజ్యశ్రీ దాసగణు మహారాజ్ జీవిత చరిత్రని ఆయన మాటల్లోనే చదువుకున్నాము. అంతటి మహితాత్ముడు మనకందించిన స్థవనం ఇంకెంత మహిమాన్వితమైనదో కదా! మనమిప్పుడు ఫలశ్రుతి దగ్గరికి చేరుకున్నాము.

ఫల శ్రుతి

147. యా స్తోతాస ఆపులా వర! హావి అసో నిరంతర||

పఠన కర్త్యాంచే త్రితాప దూర|| వ్వావే ఏక సంవత్సరీ||

ఈ స్థవన మంజరీ నిత్యమ్ పఠించే వారిపై మీ అనుగ్రహం సదా ప్రసరించి ఒక సంవత్సరం లోపే వారి త్రితాపాలు (దైహిక, ఐహిక, మానసిక తాపాలు, కష్టాలు) కడతేరు గాక!

148. శుచిర్భూత హేరాఊన! నిత్య స్తోత్ర కరావే పఠణ||

శుద్ధ భావ రేమాన|| అపులియా మానసీ||

శుచిర్భూతులై, నిర్మలాంతఃకరణతో, నిశ్చలమైన భక్తి విశ్వాసాలతో ఎల్లరు ప్రతి నిత్యము ఈ స్థవన మంజరీని పఠించెదరు గాక!

149. హే అసక్య అసలే జరీ! తరీ ప్రత్యేక గురువారీ||

సద్గురుమూర్తి అంతరీ|| ఆణూన పాఠ కరావా||

నిత్య పారాయణకవకాశం లేకపోతే, ప్రతి గురువారం రోజున శ్రీ సాయి సద్గురుని దివ్య మంగళ స్వరూపాన్న మీ మనసులో ప్రతిష్ఠించుకుని దీనిని పఠించండి.

150. తేహీ అశక్య అసల్యాస| ప్రత్యేక ఏకాదశీస||
 వాచణే యా స్తోత్రాస || కౌతుక త్యాచే పహావయా||

అందుకు కూడా అశక్తులైతే కనీసం ప్రతి ఏకాదశి నాడు భక్తితో పరించినప్పటికీ అద్భుతమైన ఫలం పొందగలరు.

151. స్తోత్రపారకాం ఉత్తమ గతీ| అంతీ దేకుల గురుమూర్తి||
 ఐహిక వాసనా సత్వర గతి|| త్యాంచీ పురమాన శ్రోతే హేరా||

పారకులారా! మహా మన్వితమైన ఈ స్థవన మంజరీని పరించే వారిపై సాయి భగవానుని కృప వర్షిస్తుంది. సాయి పరమాత్మ సత్వరమే వారి ఐహిక, పారిమార్గిక కోరికలన్ని నెరవేర్చి అంత్యకాలంలో ఉత్తమ గతులు ప్రసాదిస్తారు.

152. యా స్తోత్రాచ్యా పారాయణే| మందబుద్ధి హేతీల శహాణే||
 కోణా ఆయుష్య అసల్యా ఉణే|| తో పరణే హేరాయ శతాయు||

ఈ స్థవనాన్ని తరచు పరించినచో మందబుద్ధుల బుద్ధి వికసిస్తుంది. అల్పాయుష్కులు శతాయుష్కులౌతారు.

153. ధనహీనతా అసల్యా పదరీ| కుబేర యేఊన రాబేల ఘరీ||
 హే స్తోత్ర వాచల్యావరీ|| సత్య సత్య త్రివాచా||

ఈ స్థవన మంజరీ నిత్య పారాయణ వలన నిరుపేదల ఇంట కుబేరుడే నివసిస్తాడు. ఇది సత్యం, సత్యం, సత్యం. ముమ్మాటికీ సత్యం.

ఎంతటి నమ్మకం! ఎంతటి విశ్వాసం! సత్య సత్య త్రివాచా - ముమ్మాటికీ సత్యమనడం వెనుక సాయి పట్ల అచంచల విశ్వాసముంది. సాయి పలుకుల పట్ల నమ్మకముంది. షిరిడీలో ద్వారకామాయిలో సాయి సమర్థులు ప్రశాంతంగా ఆసీనులై వున్నప్పుడు ఆయన దివ్య సమక్షంలో ఈ శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ ని గానం చేసి సాయికి అంకితమిచ్చారు దాసగణు. సాయీశుడు తన్మయత్వంతో, నిమీలిత నేత్రాలతో, చిరునవ్వు చిందిస్తూ ఈ స్థవనాన్ని సంపూర్ణంగా శ్రవణం చేసి, చివరిలో తన ఆమోదం తెలుపుతూ “దీనిని నిత్య పారాయణ చేసేనవారు సర్వారిష్టాలు తొలిగి సుఖ

శాంతులతో, భోగ భాగ్యాలతో వర్దిలైదరు గాక” అని ఆశీర్వదించారు. ఈ విషయాన్ని సగుణమేరు నాయక్ ధృవీకరించారు. సాయి దివ్య ఆశీస్సుల వలనే ఈ స్థవన మంజరి అంతటి మహిమ సంప్రాప్తించింది.

154. సంతతిహీనా సంతాన హోరూల స్తోత్ర కేల్యా పరణ||
స్తోత్ర - పారకాచే సంపూర్ణ|| రోగ జాతీల దిగంతరా||

ఈ స్తోత్ర పారాయణ నిస్సంతులకు సంతాన ప్రాప్తి కలిగిస్తుంది. రోగులకు సంపూర్ణ ఆరోగ్యాన్ని కలిగిస్తుంది.

155. భయచింతా నివేల మన మాన్యతా వాడేల||
అవినాశ బ్రహ్మ కళేల|| నిత్య స్తోత్రాచ్యా పారాయణే||

దీని నిత్య పారాయణ ఫలం అమోఘం. సకల చింతలూ, భయాలూ తొలగిపోతాయి. కీర్తిమంతులై గౌరవ సత్కారాలు పొందుతారు. చివరికి అవినాశ పరబ్రహ్మను తెలుసుకుంటారు.

156. ధరా బుధ హోరూ స్తోత్రావిశీ విశ్వాస అపుల్యా మానసీ||
తర్కవితర్క కుకల్పనేసీ|| జాగా ముఖీ దేఱా నకా||

సోదర సాయిభక్తులారా! వివేక వంతులారా! తర్క వితర్కాలకుమ్ వ్యర్థమైన కల్పనలనూ, సంశయాలకూ తావివ్వకండి. ఈ స్తోత్ర పఠనం వలన ఒనగూడే సత్ఫలితాలపై పరిపూర్ణ విశ్వాసం కలిగివుండండి.

157. శిర్డీ క్షేత్రాచీ వారీ కరా పాయ బాబాంచే చిత్తీ ధరా||
జో అనాధాంచా సోయరా|| భక్త్యామకల్పధ మ్||

క్రమం తప్పకుండా తరచుగా పఠనం పావనమైన షిరిడీ క్షేత్రాన్ని దర్శించండి. అనాధ నాధుడు, భక్తజనుల పాలిట కల్పవృక్షము అయిన సాయినాధుని దివ్య చరణ కమలాలను మీ హృదయంలో స్థిరంగా ప్రతిష్ఠించండి.

158. త్యాచ్యా ప్రేరణే కరూనా హే స్తోత్ర కేలే లేఖన||
మజ పామరాహూతూన|| ఐసీ రచనా హోరూయ కైసీ||

సాయి సమర్థుని ప్రేరణ వలననే నేనీ స్థవన మంజరీని రచించగలిగాను. లేనిచో పామరుడ్యుయిన నాచే ఈస్తోత్ర రచన సంభవమా?

ఒకసారి భక్త పరాయణుడు - దాసగణు చెప్పిన అంశాన్ని గుర్తుచేసికుంటే సాయి కృపవలన అనేక గ్రంథాలను రచించిన దాసగణు ఈ స్థవనమంజరీని కూడా సాయికృప వలనే రచించ గలిగాను అనడం వెనుక సాయి పట్ల ఆయనకున్న అచంచలమైన విశ్వాసం కనిపిస్తుంది. అంతటి విశ్వాసంతో రచించారు కనుకనే ఈ స్తోత్రానికి అంతటి మహిమ ఏర్పడింది.

మరో అయిదు ఓవలతో ఈ శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ ముగుస్తుంది. అయితే సాయి ప్రేరణ మరోలా వున్నట్లుంది. రాబోయే మూడు ఓవలలో దాసగణు నర్మదానదీ తీరాన వున్న పరమ పావన మహేశ్వర్ క్షేత్రాన అపాల్యాదేవి సమాధి దగ్గర తన స్థవన మంజరీ వ్రాసినట్లు చెప్పారు. అలాగే తన శిష్యుడు దామోదరుడు దీనికి లిఖించినట్లుగా కూడా చెప్పారు. ఈ మహేశ్వర్ క్షేత్రం ఎక్కడుంది? అపాల్యాదేవి ఎవరు? అసలు మహేశ్వర్ క్షేత్రానికి అంతటి ప్రాముఖ్యత ఎందుకు వచ్చింది? ఈ దామోదరుడెవరు? దాసగణు చెబుతూ వుంటే ఆయన వ్రాయడమేమిటి? ఇలాటి ప్రశ్నలు నా మనసులో సాయి ప్రవేశ పెట్టారు. అన్వేషణ ప్రారంభమైంది.

ఈ మహేశ్వర్ క్షేత్రం మధ్యప్రదేశ్ లోని ఖర్గోన్ జిల్లాలో ఆగ్రా-ముంబయి జాతీయ రహదారికి 13 కిలోమీటర్ల తూర్పు దిక్కుగానూ, భారత దేశానికి వాణిజ్య రాజధానిగా పేరొందిన ఇండోర్ కి 91 కిలో మీటర్ల దూరంలోని నర్మదానది ఉత్తర తీరాన వుంది. మాల్యా సంస్థాన మరాఠా హొల్కర్ రాజ్యానికి రాజధానిగా 6.1.1818 వరకూ వుండేది. ఆ తర్వాత 3వ మల్హార్ రావు హొల్కర్ మాల్యా సామ్రాజ్య రాజధానిని ఇండోర్ కి మార్చడం జరిగింది.

హె.డి.శంకలియా, పి.ఎన్.బోస్ మరియు ఫ్రాన్సిస్ విలార్డ్ వంటి రచయితలు మహేశ్వర్ క్షేత్రాన్ని మహిష్మతుల పురాతన పట్టణంగా పేర్కొన్నారు. మహేశ్వర్ క్షేత్రం రామాయణ, మహాభారతాలలో ప్రస్తావించబడిన కార్త్యవీర్యార్జుని రాజధానిగా నమ్ముతారు. ప్రచారంలో వున్న ఐతివాసాన్ననుసరించి ఒకసారి కార్తవీర్యార్జుడు అతని అయిదువందల మంది భార్యలూ విహారయాత్రకు బయలుదేరారు. ఆయన భార్యలు అతి పెద్ద ఆట స్థలం కావాలని కోరారు. అప్పుడు కార్తవీర్యార్జునుడు తన వేయి చేతులతో బ్రహ్మాండమైన నర్మదా నదీ ప్రవాహాన్నినిలిపి వేసాడు. వారంతా ఆ

ఖాళీ ప్రదేశంలో క్రీడిస్తూ సంతోషించసాగారు. అలాంటి సందర్భంలో రాక్షసరాజు రావణుడు ఆకాశంలో పుష్పక విమానంలో వెడుతూ, దిగువన ఖాళీగా ఎండిన నర్మదా నదీ ప్రవాహ ప్రాంతాన్ని చూసి, శివుణ్ణి అర్పించుకోవడానికి అదే సరయిన ప్రదేశమని భావించుకుని, ఇసుకతో శివలింగాన్ని తయారు చేసి పూజించడం మొదలు పెట్టాడు. కార్తవీర్యార్జుని భార్యల క్రీడా కార్యక్రమం పూర్తయిన వెంటనే కార్తవీర్యార్జునుడు తన సహస్ర హస్తాలను తొలగించి నర్మదా నది ప్రవాహాన్ని వదిలి వేసాడు. ఆ ప్రచండ ప్రవాహంలో రావణుని శివలింగం కొట్టుక పోసాగింది, రావణుడి పూజకి అంతరాయం కలిగింది. ఆగ్రహించిన రావణుడు దీనికి కారకుడు కార్తవీర్యార్జునడని గ్రహించి అతనిని సవాలు చేసాడు. రావణుడికి తన బలం పట్ల వున్న నమ్మకానికి పెద్ద ఆశ్చర్యమే ఎదురయింది. తన సహస్ర హస్తాలతో కార్తవీర్యార్జునుడు రావణుణ్ణి నేలలోనికి అణచి వేసాడు. రావణుడి దశ శిరస్సుల మీదా పది దీపాలనుంచాడు, రావణుణ్ణి తరమి తరమి కొట్టి తన కుమారుడి ఉయ్యాల స్తంభానికి కట్టివేసాడు. బంధితుడిగా రావణుడు అవమానంతో విడుదలయ్యేంతవరకూ వున్నాడు.

మహేశ్వర క్షేత్రంలో వందకు పైగా వున్న దేవాలయాలు ఆ క్షేత్ర చరిత్రకు నిదర్శనాలుగా నిలుస్తాయి.

నర్మదా నది దగ్గర వున్న కార్తవీర్యార్జుని ఆలయం, రాజరాజేశ్వర మందిరం, కాశీ విశ్వనాథ మందిరం, చతుర్భుజ నారాయణ మందిరం. అహల్యా మాత సమాధి, చింతామణి గణపతి మందిరం, పండరీ నాథుని మందిరం, భవాని మాత మందిరం, గోబర్ గణేశ మందిరం, బంక విహారీ మందిరం, అనంత నారాయణ మందిరం, ఖేడాపతి హనుమాన్ మందిరం, రామ, కృష్ణమందిరాలు, బాణేశ్వర మందిరం, కాళేశ్వర మందిరం, జ్యోతిశ్వర మందిరం మరియు నరసింహ మందిరం అక్కడున్న దేవాలయాలలో కొన్ని.

ఏకముఖి దత్తాత్రేయ మందిరం ఇటీవలనే జల్కొటి, సహస్రధార, మహేశ్వర్ లో నిర్మించబడింది. దీనిని శివ దత్త ధామం అని పిలుస్తారు. సుమారు 10000 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణంలో 30 ఎకరాల స్థలంలో నిర్మించబడిన ఈ ఏకముఖి దత్త మందిరం చరిత్రాత్మకమైన నర్మదా నదియొక్క అత్యంత అబ్బుర ప్రదేశంలో నిర్మించబడింది. ఈ మందిరంలో వున్న అందమైన ఏకముఖి దత్త భగవానుని విగ్రహమూ, నర్మదా మాత మరియు గణేశుని విగ్రహాల ఎంతో ఆకర్షణీయంగా వుంటాయి.

శక్తిపీఠాలలో ఒకటయిన వింధ్యావాసిని అమ్మవారి పీఠం కూడా ఇక్కడేవుంది.

శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ లో ప్రస్తావించబడిన అహల్యాదేవి గురించి తెలిసికునే ప్రయత్నం చేద్దాము.

మాల్యా సామ్రాజ్యాన్ని పరిపాలించిన మరాఠా రాజ్యానికి మహారాణి అహిల్యా బాయి హొల్కర్ (31.5.1725 -13.8.1795). అహిల్యాబాయి మహారాష్ట్రలోని అహ్మద్ నగర్ జిల్లాలోని ఛోండి అన్న గ్రామంలో జన్మించారు. ఆమె తండ్రి మన్కోజీ రావు షిండే గ్రామ పెద్ద గా వుండేవారు. అప్పట్లో స్త్రీలు విద్యకోసం విద్యాలయాలకు వెళ్లేవారు కాదు. అయినా ఆమె తండ్రి ఆమె కి వ్రాయడం, చదవడం నేర్పించారు. కుంభేర్ యుద్ధంలో ఆమె భర్త ఖండేరావు హొల్కర్ 1754లో చంపబడ్డాడు. ఆ తరువాత పన్నెండు సంవత్సరాలకు ఆమె మామగారయిన మల్హార్ రావు హొల్కర్ చంపబడ్డాడు. ఆ తర్వాత ఒక సంవత్సరానికి ఆమె మాల్యా సామ్రాజ్యానికి మహారాణిగా పట్టాభిషిక్తురాలైంది. ఆమె ఎన్నో గొప్ప కట్టడాలను నిర్మించారు. ఎన్నోమహేశ్వర్ లోనూ, ఇండోర్ లోనూ వున్న ఎన్నో దేవాలయాలకు ఆమె పోషకురాలు. ఆమె రాజ్యానికి వెలుపల కూడా గుజరాత్ లోని ద్వారక, వారణాసి వంటి తీర్థయాత్రా ప్రదేశాలలో ధర్మశాలలు మరియు గంగానదీ తీరాన ఉజ్జయిని లోనూ, నాసిక్ లోనూ, గయలోనూ, వైద్యనాథ్ లోనూ మెట్లు నిర్మింపచేసారు. శ్రీ కర్రా ఫణిశంకర్ ఆమె గురించి చెప్తూ ఫండరిపురంలో చంద్రబాగా నదీ తీరాన ఆమె మెట్లు నిర్మించారని చెప్పారు. గుజరాత్ లో ధ్వంసం చేయబడిన సోమనాథ్ మందిరాన్ని చూసి అక్కడ శివుని మందిరం నిర్మించారు, ఇప్పటికీ అక్కడ భక్తులు పూజలు చేస్తూవుంటారు.

ఆమె చరిత్ర పుటల్లోకి రావడమే ఒక విశేషం. మరాఠా పెష్వా బాజీరావు దగ్గర సేనాధిపతి అయిన మల్హార్ రావు హొల్కర్ ఒకసారి పూనే నుండి వెడుతుండగా ఛోండి గ్రామంలో నిలిపివేయు బడ్డాడు. అక్కడ ప్రజల మాటల్ని బట్టి మల్హార్ రావు హొల్కర్ అక్కడి దేవుని మందిరంలో సేవచేసికుంటున్న ఎనిమిది సంవత్సరాల వయసున్న అహిల్యాబాయి ని చూడడం తటస్థించింది. ఆమె లో వున్న దైవ భక్తి, ధర్మ పరాయణతను గుర్తించిన హొల్కర్ ఆమెని తన కుమారుడు ఖండేరావుకి వధువుగా ఆమెని తన సంస్థానానికి తోడ్కొని పాయి 1733 లో తన కుమారుణ్ణిచ్చి వివాహం చేసాడు.

ఆమె సాధించిన విజయాలలో ఒక చిన్న గ్రామమైన ఇండోర్ ని విలాసవంతమైన నగరంగా తీర్చిదిద్దారు. నర్మదా నదీ తీరాన్న వున్న మహేశ్వర్ పట్టణాన్ని తన రాజధానిగా చేసికుని పరిపాలన కొనసాగించారు. ఆమె ఎన్నో దేవాలయాలను నిర్మించారు, నదులవద్ద ఘాటు లను నిర్మించారు, భావులను త్రవ్వించారు, ధర్మశాలలు నిర్మించారు. హిమాలయాలనుండి దక్షిణాది వరకూ వున్న తీర్థ యాత్రా ప్రదేశాలన్నిటిలోనూ ఆమె నిర్మించిన ఏదో ఒక కట్టడము వుంది. భారతీయ సంస్కృతీ కోసం ఆమె కాశీ, గయ, సోమనాథ్, అయోధ్య, మధుర, హరిద్వార్, కంచి, అవంతి, ద్వారక. బదరీ, రామేశ్వరము, పూరీ జగన్నాథము, పంథరిపురము మొదలైన ప్రదేశాలలో ఆమె నిర్మించిన కట్టడాలను ప్రస్తావించింది. పన్నులద్వారా వసూలైన ఆదాయం పట్ల ఆమె ఎప్పుడూ తన హక్కుని చూపలేదు. వ్యాపారస్తులను, రైతులనూ, వారి వారి రంగాలలో రాణించడానికి ఆమె సహాయపడింది.

ఆమెకి ప్రజల పట్ల వున్న జాగరూకత గురించి అక్కడి ప్రజలు ఇప్పటికీ చెప్పుకుంటారు. ఆమె మంత్రి ఒకరు ఒక దత్తత కార్యక్రమానికి లంచం ఇవ్వకపోతే అనుమతి ఇవ్వని సందర్భంలో ఆమె ముందుకు వచ్చి ఆ బిడ్డకు వలసిన వస్త్రాలు, నగలూ ఇచ్చి ఆ కార్యక్రమాన్ని చేయించారని ప్రజలు చెప్పుకుంటారు. ఆమె సేవలకు గుర్తింపుగా ఇండోర్ లోని ప్రముఖులందరూ 1996 ఒక వార్షిక అవార్డుని నెలకొల్పి ఆమె పేరుమీదుగా ప్రతి సంవత్సరం ఒక గొప్ప వ్యక్తికి ఇస్తున్నారు, ఆమె సేవలకు గుర్తింపుగా ఇండోర్ విమానాశ్రమాన్ని దేవి అహిల్యాబాయి హెహల్కర్ ఎయిర్ పోర్ట్ గా పిలుస్తున్నారు. అదేవిధంగా ఇండోర్ విశ్వవిద్యాలయం పేరును 'దేవి అహిల్యా విశ్వవిద్యాలయ' గా మార్చారు.

హెహల్కర్ కుటుంబానికి చెందినంతవరకూ వారెప్పుడూ కూడా ప్రజల సొమ్ముని స్వంత వ్యవహారాలకు కానీ, కుటంబ ఖర్చులకు కానీ వాడుకోలేదు. వారికి తమ తమ స్వంత వనరుల నుండి ఆదాయముండేది. అహిల్యా బాయికి అలా సంక్రమించిన ఆదాయమే సుమారు పదహారు కొట్ల రూపాయలుంటుందని అంచనా. ఆమె ఆ సొమ్మును ఎన్నో ధార్మిక కార్యక్రమాలకు వినియోగించింది.

దాసగణు మహారాజ్ 162 వ ఓవి లో ప్రస్తావించిన 'లేఖక శిష్య దామోదర' గురించి ఇప్పుడు తెలిసికుందాము. దాసగణు తన శిష్యుడైన దామోదరుని గురించి నవవిధ భక్తిని సూచించే మొత్తం '9' ని సూచించే ఈ ఒవిలో ప్రస్తావించడం సముచితంగా వుంది కదా.

దామోదర్ నామన్ అతావాలే ఆయన సంపూర్ణ నామధేయం. కొంకణ్ కి చెందిన వారు. బాబా కి అచంచలమైన భక్తుడు మరియు దాసగణు కీర్తనకి వెళ్ళినప్పుడల్లా ఆయననుసరించి పోయేవాడు. ఆయన కంఠం చాలా తీయగా వుండేది. ఆయన పాడుతూంటే కీర్తనలకి జీవం వచ్చేది.

పేదరికం వలన ఆయన కొంకణ్ నుండి కల్యాణ్ కి నివాసాన్ని మార్చుకోవలసి వచ్చింది. నానా సాహెబ్ చందోర్కర్ ఆయనను పోషించేవారు. ముందు ముందు దాసగణు ఒక్కరే కీర్తనలు నిర్వహించేవారు. కానీ నానా చందోర్కర్ దామూ అన్నా ఈ కీర్తనలలో కలవడం వలన మరింత శోభనిస్తుందని భావించారు. అలాగే జరిగింది కూడా. ముందే చెప్పుకున్నట్లు దామోదర్ కి తీయని కంఠమే కాకుండా అందమైన రూపం కూడా వుంది. అందువలన రంగస్థలంలో నటుడిగా రాణించడానికి అర్హతను కలిగివున్నవాడు. అయితే విధి మరోలా భావించి ఆయన నానా సాహెబ్ చందోర్కర్ వద్దకు చేరుకున్నాడు. దాసగణునీ మరియు దామూ అన్నాని కలపాలనే ఆలోచన నానా చందోర్కర్ ది. వారిరువురి కలయిక వలన కీర్తనలకి మరింత శోభ కలుగడమే కాకుండా, బాబా బోధనల ప్రచారం మరింత విస్తృతం గా జరుగుతుందని ఆయన భావించారు. నిజానికి పాలకి చక్కెర కలిపిన చందమది.

దామూ అన్నా కి మరాఠీ చాల బాగా వచ్చు. (దామోదర్ సావల్రామ్ రాస్నే అనే మరో దామూ అన్న మనకి శ్రీ సాయి సచ్చరితలో కనిపిస్తారు, వీరురువురూ వేరు వేరు వ్యక్తులు).ఆయన చేతి వ్రాత చాలా అందంగా వుండేది. కొద్దిగా సంస్కృతం కూడా నేర్చుకున్న దామూ అన్నకి చక్కటి జ్ఞాపక శక్తి వుండేది. దాసగణు వ్రాసిన గ్రంథాలు, ఓవిలూ అన్నిటినీ గుర్తుపెట్టుకునేవాడు. ఆయన కూడా ఎన్నో పాటలు పద్యాలూ బాబా మీద వ్రాసారు. దామూ అన్నా కుమారుడు అనంత రావు ఆధావాలె (అనంత స్వామి) ఇప్పుడు ఆ సంప్రదాయాన్ని కొనసాగిస్తున్నట్లు గా శ్రీ కేశవ్ భగవంత్ గావస్కర్ తన మరాఠీ గ్రంథం షిర్డీంచే సాయిబాబా లో పేర్కొన్నారు. అనంతరావు దామోదర్ ఆధావాలె తర్వాత ఆ సంప్రదాయాన్ని మహేశ్ అనంత్ ఆధావాలె కొనసాగిస్తున్నారు. శ్రీ మహేశ్ అనంత్ ఆధావాలె పూనాలో వుంటున్నారు. వారు కంపెనీ సెక్రటరీల అఖిల భారత సంస్థ కి మాజీ అధ్యక్షులు గా పని చేసారు. వారిని కంపెనీ సెక్రటరీల అఖిల భారత సంస్థకి మరో మాజీ అధ్యక్షులు, హైదరాబాద్ విజయనగర కాలనీ లో వుంటున్న సుప్రసిద్ధ కంపెనీ సెక్రటరీ శ్రీ దాట్ల హనుమంత రాజు గారి సహకారంలో ఈ జీవీ కలువడం జరిగింది. వారిరువురూ సహాధ్యాయులూ మరియు మంచి మిత్రులూ. శ్రీ హనుమంత రాజు గారి మాటలలో చెప్పాలంటే శ్రీ మహేశ్ అనంత్ ఆధావాలె ఇప్పటికీ కీర్తన సంప్రదాయాన్ని షిరిడీలో కొనసాగిస్తూనే

వున్నారు.

శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ గురించి నాకు తట్టిన నాకు తెలిసిన విషయాలు పంచుకున్నాను. ఒక అనామకుని చేత సాయి చేయించుకున్న అతి గొప్ప కార్యమిది.

159. శక అరరాశే చాళీసాత| భాద్రపద శుద్ధ పక్షాత||
తిథి గణేశ చతుర్థి సత్య|| సోమవారీ ద్వితీయ ప్రహారీ||

160. శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ| పూర్ణ రూలీ మహేశ్వరీ||
పునీత నర్మదిచ్యా తీరే|| శ్రీ అహల్యే సన్నిధి||

శక సంవత్సరం 1840 భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థి (వినాయక చవితి), సోమవారం మధ్యాహ్నం అనగా 9.9.1918 రోజున పావన నర్మదా నదీ తీరాన అహల్యాదేవి సమాధి వద్ద ప్రఖ్యాత మహేశ్వర క్షేత్ర్ (ఇండోర్ సమీపంలోని ఒక పుణ్య క్షేత్రం) లో ఈ సాయినాథ స్థవన మంజరీ రచన సంపూర్ణమైంది.

శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ రచన మహేశ్వర్ క్షేత్రంలో సాగించడానికి దాసగణు కి బహుశః ఆ క్షేత్రములో వున్న పలు దేవాలయాల స్ఫూర్తినిచ్చాయేమొ అనిపిస్తుంది. అందుకే శ్రీ సాయినాథ స్థవనమంజరికి అంతటి మహిమ లభించింది. శ్రీ గుణాజీ ఆంగ్లంలో సంక్షిప్తకరించి తెలుగులో శ్రీ ప్రత్తి నారాయన రావు అనువదించిన శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రకి కూడా అంతటి మహిమ కలుగడానికి బహుశః శ్రీ నారాయణ రావు గారు సుమారు నూట ఎనిమిది క్షేత్రాలలో చరిత్రని పారాయణ చేసిన తర్వాత వెలువరించడమేనేమొ. అలాగే ముందు శివభక్తుడైన దాసగణు, ఆ తర్వాత పాండురంగ భక్తుడై మహేశ్వర్ క్షేత్రంలా, గొప్ప మానవతా వాది అహిల్యా హోల్కర్ సమాధి దగ్గర ఈ స్థవన మంజరీని పూర్తిచేయడం సాయి సకల దేవతా స్వరూపానికి ప్రమాణం.

సకల దేవతా స్వరూపుడు సాయి ని అన్నిటా దర్శించగలిగిన గొప్ప దార్శనికుడు దాసగణు. మొదట్లో శివుడి భక్తునిగా వుండి, ఆ తర్వాత పాండురంగని భక్తుడైన దాసగణు సాయి దగ్గరికి చేరుకన్నాక పూజ్యశ్రీ బి.వి.నరసింహస్వామి మాటలలో చెప్పాలంటే 'స్వర్ణయోగి అయిన సాయిబాబా ఇనుప ముక్కలాంటి ఒక సామాన్యమైన పోలీసు కానిస్టేబుల్ ను బంగారంలాటి సాధు సత్పురుషునిగా తీర్చిదిద్దారు. అతని కీర్తనల ద్వారా వేలాది మంది సాయిభక్తులు కావడానికి దోహదం చేసారు' అన్నారు. శ్రీ కేశవ్ భగవంత్ గావస్కర్ దాసగణు దివ్య స్వరం ద్వారా వారు వ్రాసిన కొన్ని

కీర్తనలను, రచనలను వినే భాగ్యం కలిగిందని మురిసిపోతారు. ఆయన కవిత్వం మనసులోంచి అకస్మాత్తుగా వెలువడే ఉత్తుంగ తరంగం లా వుంటుంది. ఆయన కవితార్పురిలో మునిగి ఆనందపరవశుడ్యుయిపోయేవాడినంటారాయన.

పనిచేసుకుంటూ కీర్తించుకో, కీర్తించుకుంటూ పనిచేసికో అన్న ఆయన సూత్రమ్ ఎందరికో సమాధిస్థితిని ప్రసాదించింది.

161. మహేశ్వర క్షేత్ర భలే! స్తోత్ర తేధే పూర? ఝాలే!
ప్రత్యేక శబ్దాసీ వదవిలే!|| శ్రీ సాయినాథ శిరూస మనీ||

మహేశ్వర క్షేత్రం చాలా గొప్పది. అందుకే శ్రీ సాయి సద్గురుడు నా హృదయంలో ప్రవేశించి ఇందలి ప్రతి పదాన్ని స్ఫురింపజేసి, ఈ స్తోత్ర రచన పూర్తి చేయించారు.

162. లేఖక శిష్య దామోదర! యాస ఝాలా సాచార||
దాసగణూ మీ కింకర|| అవఘ్యూ సంత మహంతాంచా||

నా శిష్యుడు దామోదర్ సాయీశుని అనుగ్రహంతో గ్రంథస్థం చేసాడు. ఈ దాసగణు సాధు సత్పురుషులందరికీ సదా దాసుడు.

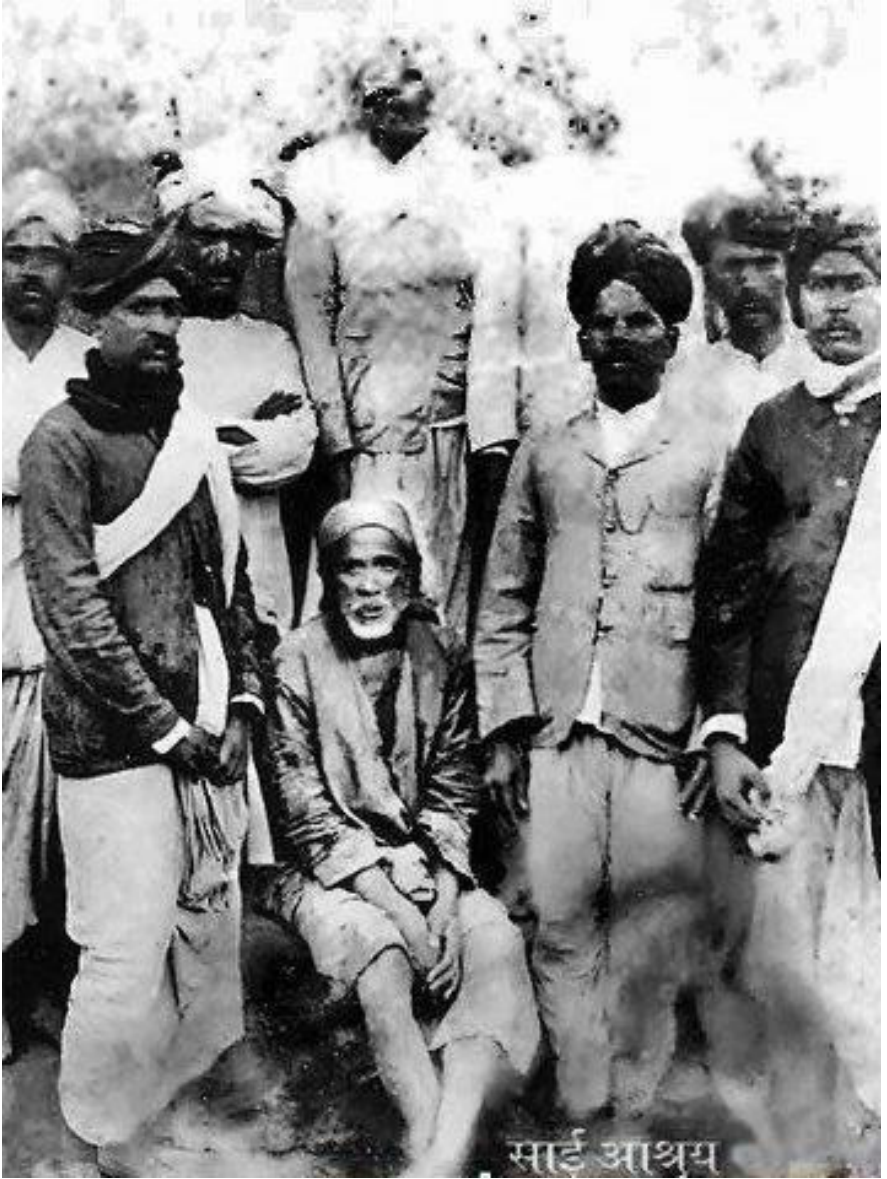
163. స్వస్తిశ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ! తారక హేల భవసాగరీ||
హేచ వినవి అత్యాదరం|| దాసగణూ పాండురంగా||

ఎల్లరకు సకల శుభములు ఒనగూడు గాక! ఈ శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ భవసాగరాన్ని తరింపజేసే దివ్య సాధనమై వెలుగొందాలని ఈ దాసగణు ఆ పాండురంగణ్ణి అత్యాదరంతో ప్రార్థిస్తున్నాడు, శ్రీ పాండురంగా! స్వస్తి||

శ్రీ హరిహరార్పణమస్తు!
శుభం భవతు|| పుండలీక వరద హరి విఠల|| సీతాకాంత స్మరణ జయ జయ రామ||| పార్వతీ పతే హర హర మహదేవ||| శ్రీ సద్గురు సాయినాథ మహరాజ్ కీ జై! శ్రీ సద్గురు సాయినాథార్పణమస్తు! శుభమ్ భవతు|| శ్రీ హరిహరార్పణమస్తు అని అనడంలో హరికీ హరునికీ అభేదాన్ని సూచిస్తే దాసగణు ముందుగా శివుని భక్తుడూ, ఆ తర్వాత విష్ణుభక్తుడవడాన్ని తెలుపుతుంది.

విచిత్రంగా ఈ శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ పై నాకు తోచిన వ్రాతల్ని బాబా ఈ రోజు ముగింపు చేయించడం నిజంగా సాయే ఈ కార్యాన్నిచేయించుకున్నారన డానికి తార్కాణం. ఎందుకంటే ఈ రోజు 5.6.2016. తేదీ, మాసం కూడితే పదకొండు వస్తోంది, సాయి ఏకాదశ వచనాలు ఆ చంద్రార్కం ఎలా నిలుస్తాయో ఈ శ్రీ సాయినాథ స్థవన మంజరీ కూడా అలాగే నిలుస్తుందని చెప్పడమా? సంవత్సరం కూడితే తొమ్మిది వస్తోంది, బాబా బోధించిన నవ విధ భక్తి. మొత్తమ్ అంకెలను కూడితే సాయి బోధ శ్రద్ధా సబూరిలను సూచిస్తూ రెండు రావడం సమర్థ సద్గురుని కృప కాకపోతే మరేమిటి?

సర్వం శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు!
 ఈ శ్రీ సాయినాథ స్థవనమంజరీ - నా భావన గ్రంథరూపంలోనికి తేవాలన్న నా ఆశని సాయే తీర్చాలి.

ఓం సాయి నాథాయ నమః: